

- ◆ PRIVATIZACIJA: NE LE KAJ, AMPAK TUDI ZAKAJ, KOMU IN KAKO

Franjo Štiblar

- ◆ BO POVPRASEVANJE PREBIVALSTVA ZAČELO POMAGATI TUJEMU POVPRASEVANJU?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

- ◆ STATISTIČNA PRILOGA

EIPF

GOSPODARSKA GIBANJA

477

Ljubljana, april 2015

UREDNIŠKI ODBOR:

Meta Ahtik, Pravna fakulteta UL, Ljubljana;
Wilfried Altzinger, Wirtschaftsuniversität, Wien, Avstrija;
Jani Bekó, Univerza v Mariboru, Maribor;
Velimir Bole, EIPF, Ljubljana;
Enrico Colombatto, Università di Torino, Italija;
France Križanič, EIPF, Ljubljana;
Jože Mencinger, EIPF, Ljubljana – urednik;
Žan Oplotnik, Univerza v Mariboru, Maribor;
Steve Pejovich, University of Texas, ZDA;
Franjo Štiblar, EIPF, Ljubljana;

GOSPODARSKA GIBANJA objavljajo rezultate raziskovanj EIPF o tekočih gospodarskih dogajanjih. Prva številka je izšla junija 1971, od novembra istega leta pa izhajajo redno vsak mesec (z eno dvojno številko v letu). Do novembra 1974 so objavljala rezultate raziskovanj EIPF za Jugoslavijo in so bila pisana v srbohrvaščini. Od novembra 1974 do oktobra 1991, ko so prenehala izhajati, so rezultate raziskovanj za Jugoslavijo objavljala PRIVREDNA KRETANJA JUGOSLAVIJE, GOSPODARSKA GIBANJA pa so se omejevala na Slovenijo. Publikacijo od 2009 sofinancira Javna agencija za knjigo RS.

Pogoji naročila: Naročilo začenja z dogovorno določenim mesecem, naslednja leta se samodejno podaljšuje, konča pa z decembrom tistega leta, v katerem je bilo pisno odpovedano.

© 2015 EIPF, Ekonomski institut d.o.o., Ljubljana, p.p.1722, Prešernova 21,
Tel: (01) 2521688, 2518776, 2518704; Fax: (01) 4256870;
Elektronska pošta: INFO@EIPF.SI,

Domača stran: WWW.EIPF.SI

ISSN številka: 0351-0360

Zaščita vključuje vsako reproduciranje, kopiranje, mikrofilmanje, ne glede na tehniko, celote in posameznih delov.

Tiskala tiskarna CICERO v 400 izvodih.
Oblikovanje in priprava za tisk: Rogač RMV, d.o.o.

KAZALO

5

PRIVATIZACIJA: NE LE KAJ, AMPAK TUDI ZAKAJ, KOMU IN KAKO 6

Franjo Štiblar

- A. Kapitalske naložbe države 6
- B. Strategija slovenskega bančnega sektorja 21
- C. Strategija za sektor zavarovalništva 25

BO POVPRASEVANJE PREBIVALSTVA ZAČELO POMAGATI TUJEMU POVPRASEVANJU? 28

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

- 1. Trošenje prebivalstva se je okrepilo, državno in investicijsko trošenje pa sta oslabela 34
- 2. Skok blagovne menjave in presežka v marcu in prvem četrtletju 35
- 3. Gospodarska klima v aprilu rahlo hladnejša; potrošniki so še naprej optimisti 37
- 4. Industrijska produkcija v februarju višja 40
- 5. Porast gradbeništva in turističnega povpraševanja 40
- 6. Pomladansko izboljšanje razmer na trgu dela 41
- 7. Rahljanje deflacijskega primeža se nadaljuje 42
- 8. Padeč mesečnih in porast urnih neto plač 44
- 9. April je dobro polnil javne blagajne 47
- 10. Krediti se krčijo, depoziti kljub obrestni meri blizu 0 naraščajo. 48
- 11. Primanjkljaj na tekočem računu, rast zunanjšega dolga in donosov na državne obveznice 49

STATISTIČNA PRILOGA 52

PRIVATIZACIJA: NE LE KAJ, AMPAK TUDI ZAKAJ, KOMU IN KAKO

(komentar strategij upravljanja kapitalskih naložb države, bank in zavarovalnic)

Franjo Štiblar

6 Povzetek

Tri strategije o upravljanju slovenskih državnih podjetij, bank in zavarovalnic pomenijo v resnici načrt njihove odtujitve. Strateško niso sprejemljive, saj gre za nadaljnjo izgubo ekonomske in s tem politične suverenosti. Povedo le, kaj prodati, ne pa za vsak primer, zakaj prodati, in nič o tem, komu prodati in kako v prodajni pogodbi uveljaviti zahteve prodajalca in kasneje spremljati njihovo uresničitev, z grožnjo razveljavitve pogodbe ob ne-uresničitvi. Nedemokratičen način nastajanja in sprejetja strategije (brez javne razprave, brez referendumu) bo breme za njene avtorje v prihodnosti.

Summary

Three strategies on management of Slovenian state enterprises, banks, and insurance companies are in fact plans for their sale to foreigners. They are un-acceptable from the strategic point of view as they lead to further loss of economic and thus political sovereignty. They indicate what to sell, but not precisely why, to whom and with what content of selling contract; as well as the control of its implementation in practice. Undemocratic creation of strategies (no public discourse, no referendum) will be a burden for their authors in the future.

A1. Kapitalske naložbe države

1.1. Uvod

Nova vladna strategija (verzija iz 24.2.2015) sledi predhodni strategiji odtujitve državnih podjetij, ki jo je takratna vlada pripravila pred dvema letoma in očitno še velja, v njej pa je bilo brez kakršnih kriterijev izbora in utemeljitve navedenih 15 državnih podjetij družb za odtujitev. Njen komentar je v članku Prispevek k strategiji odtujevanja državnih podjetij, GG, EIPF, 4/2013. V resnici sam tekst kaže, da gre tudi v novem dokumentu v resnici za

strategijo prodaje državnih podjetij (kar je strategija izpred dveh let jasneje opredelila), čeprav naslov nove strategije manipulira in pred slovensko javnostjo skriva primarni namen. Dela se mimo prebivalstva, ki se kljub stalni propagandni manipulaciji elite in njenih medijev v anketah večinsko opredeljuje proti razprodaji tujcem.¹ Tekst obravnava zgolj za ekonomsko in ne širšo družbeno strategijo upravljanja državnih podjetij, kar je kot preozko in nesprejemljivo, saj ekonomski vidik predstavlja le enega od konstitutivnih elementov upravljanja.² Slediti bi namreč morale še sociološka, ekološka, politična, etnična strategija upravljanja državnih podjetij in potem vse združene v skupno družbeno strategijo upravljanja državnih podjetij.

Povsem jasno je, da se glavna politična borba vodi pri razvrščanju posameznih državnih družb »blue chipov« v kategorije strateških (država ohrani 50% plus eno delnico), pomembnih (država ohrani 25% plus eno delnico) in portfeljskih (država proda ves delež).

7

*Alternativni pogled

Gre za bistveno drugačen pogled od predloženega na razprodajo slovenskih državnih podjetij tako glede vsebine kot postopka. Glede **vsebine** gre za nasprotovanje razprodaji vseh slovenskih »blue chipov« tujcem. Glede **postopka** pa ne morejo upravljati in biti lastniki slovenskih državnih podjetij nezreli finančniki (še celo tuji), ampak morajo odločati vsi Slovenci, ki jim lastnina pripada, saj so jo soustvarjali (zaposleni in posebej upokojenci), torej na referendumu, ali v skrajnem primeru vsi poslanci državnega zbora, ne le koalicija. Pri tem gre namreč za drugo ekonomsko s tem pa dejansko politično osamosvajanje oziroma izgubo samostojnosti Slovenije in zato zasluži enako obravnavo, kot jo je odločitev o samostojnosti z referendumom konec 1990. Upravljanje (dejansko razprodaja) državnega premoženja ni prvenstveno finančno vprašanje, temveč mnogo širše družbeno vprašanje. Mikro finančni optimum posameznika ni hkrati tudi makro družbeni optimum. Ob negativnih zunanjih socialnih, ekoloških, političnih, etničnih učinkih bodo družbeni učinki prodaje večine državnih podjetij (»upravljanja«) celovito gledano negativni.

Uničujoča je kritika strategije s strani Mencingerja (2015). Ugotavlja, da je prodaja pravična le med enakopravnimi akterji, kjer prodajalec pove zahtevo; temu sledijo pogajanja s kupcem. V primeru prodaje državnih kapitalskih deležev kupec diktira pogoje. Dolg ne more biti razlog prodaje, saj prihodki proračuna v od konca 2013 rastejo, imamo državne depozite v bankah, izkupiček od prodaje je zgolj za enoletne obresti, donos na državne obveznice pa je nizek. Sklicevanje na verodostojnost kot razlog prodaje zastavlja vprašanje verodostojnost komu: ljudstvu, ki je vlado izvolilo, ali evropskim uradnikom; obojim hkrati

1 Tudi zadnja anketa v DELU v konec aprila 2015 potrjuje podobne rezultate iz preteklosti: v normalnih razmerah in brez pritiskov z različnimi grožnjami o uvedbi nepremičninskega davka sta dve tretjini, ponderirano pa tri četrtine anketiranih proti prodaji tujcem, vsej kampanji elite navkljub. To spominja na konflikt rasti med planerji in prebivalstvom v starem sistemu. Le v času pred volitvami je večina strank »obrnila ploščo«, vse koalicijske, a je na predvolilne obljube takoj po izvolitvi pozabila.

2 Zakaj bi sploh sanirali, če potem s predvidenim iztržkom od prodaje sanirane družbe dobimo manj kot je cena sanacije – glej NKBM.

se ne da (Wallerstein). Računati na partnerstvo z novim lastnikom je iluzija: vsak pač sledi svojim interesom, ki v primeru prodaje niso enaki. Vmešavanje politike v upravljanje javnih podjetij je zgolj naravna posledica skrbi vlade za javni interes, za kar je bila izvoljena. In, medtem ko se razvija razprava o prodaji državnih kapitalskih deležev preko SDH, se preko DUTB neopazno (?) na veliko izvaja prodaja slovenskih družb.

*Javni sektor

8 Problematiko delovanja in upravljanja javnega sektorja bi bilo potrebno reševati z večjo odgovornostjo v njem zaposlenih (za napake: materialno, izguba zaposlitve, kazensko), kar bi hitro izboljšalo učinkovitost njegovega delovanja na vseh ravneh. Sicer pa, kako zanič naj bi bila država v gospodarstvu, če je Slovenija z 2.6% v 2014 kljub temu dosegla tretjo najhitrejšo rast BDP v EU in se uvrstila v prvo desetino najhitrejših rasti v celem svetu? Vse bolj prihaja tudi pri nas, tudi v javnem sektorju, pa tudi drugod (na primer razprava o bančni kulturi) v ospredje razprava o tem, ali obstajajo za delo in vodenje v javnem sektorju ljudje, ki so human-altruisti, in je rešitev za boljše delovanje države zgolj zamenjava ekon-egoistov s human-altruisti, ali pa velja defetistična inačica, po kateri so vsi ljudje zgolj ekon-egoisti in je edini način za zaščito pred njihovimi egoističnimi in za družbo v celoti škodljivimi odločitvami kar ukinitve same države (kot mislijo neoliberalci).

Problematično je predvsem, da za makroekonomske napake (in razprodaja slovenskega premoženja tujcem po prenizkih cenah je ena velikih) nihče ne odgovarja, saj se odločevalci (ministri, vodje uprave) skrbno izogibajo odgovornosti s skrivanjem za odločitvami drugih, s povečanjem razdalje od njih, čeprav bi se njihovo odgovornost dalo ugotoviti. Katastrofalne napake kot so, na primer, izračun slabih kreditov (za 1.5 milijarde € povečano breme davkoplačevalcev), način najemanja kreditov v tujini (stotine milijonov €), pesimizem s politiko zategovanja, stiskanja (zniža BDP za stotine milijonov €) so neskončno večje od nekaj tisoč € kraje ali poneverbe, za katere se gre mesece, celo leta v zapor. Potem pa se stiska miličnike, medicinske sestre, upokoјence, študente za nekaj milijonov € in jih potiska v revščino ali celo odpušča, čeprav niso krivi za navedene napake. Saniranje bank s proračunskim denarjem je iztislilo proračunska sredstva za socialne namene in plače množic. Zato je naenkrat država prevelika! Grehe bogatih plačujejo reveži, kar imenuje Mark Blyth (2015) »razredni put«. Za tovrstne odločitve o načinu saniranja bi bil nujen referendum, a je elita prepovedala vse referendume o vsebini s proračunskimi posledicami!? Razvrednotenje demokracije!

*Družba za upravljanje terjatev bank DUTB

Čeprav je v strateškem dokumentu govora zgolj o Slovenskem državnem holdingu SDH, veljajo mnoge misli in pripombe tudi za DUTB, ki po tihem netransparentno razprodaja slovensko državno srebrnino.³ Pri tem je konflikt interesov v samem upravljanju DUTB

³ DUTB in SDH se neposredno srečata v poslu, če se prenesejo na slabo banko bančni krediti državnih bank, ki so jih dale, ali državnih podjetij, ki so jih prejela.

v nebo vpijoč: tujci, ki sicer s svojimi družbami kupujejo in preprodajajo (umetelno se reče »restrukturirajo«) družbe po vsem svetu in s tem služijo, vodijo upravljanje slabih bančnih kreditov, kar pomeni v resnici slovenskih podjetij, tudi državnih, ki imajo do bank neplačane kredite. Glede na 70% striženje so bili krediti preneseni iz bank na slabo banko v prenizki vrednosti le 30% nominale, kar pomeni, da jih bodo lahko spet prepoceni prodajali dalje (predvsem tujcem) in z lahkoto izkazali dobičke.⁴ Ko bodo enkrat krediti pretvorjeni v lastniške deleže (debt-equity swap) pa bodo bančni dolžniki prepoceni prešli v last tujcev oziroma domačih tajkunov, ki imajo kapital skrit v tujini in z njim kupujejo. Žalostno!

Sicer delovanje in sestavo DUTB določa ZUKSB, sprejet že 27. decembra 2012 (ULRS 105/2012), vlada pa je zatem sprejela Smernice za njeno delovanje, v katerih je jasno povedano, da je del strategije odprodaja in primarni cilj čim višje poplačilo (denar) in da se v finančnem prestrukturiranju dolgov upoštevajo načela Združenja bank Slovenije.

9

1.2. Splošno

*Ključni poudarki v začetku strategije (strani 5/158) so v celoti napačni. Slovenskemu državnemu holdingu (SDH) je predana prevelika koncentracija in moč, saj upravlja z družbami v vrednosti 11-13 milijard € (okrog tretjine letnega BDP), kar je v načinu prenosa upravljanja podcenjeno. Konkretno, upravljajo ga v slovenski identiteti nepotrjeni finančniki, nadzirajo politični »privesniki«, morali pa bi ga neodvisni ugledni Slovenci z enkratnim nepreklicnim devet-letnim mandatom, podobno statusu ustavnih sodnikov. Nadzirati bi morali ugledni Slovenci z doslej mednarodno izkazano slovensko identiteto, kot so najboljši kulturniki, športniki, gospodarstveniki slovenskih podjetij, nikakor finančniki. Ne da bi morali, prav ne bi smeli biti »finančno pristranski«, ampak celovito družbeno pristranski v njihovih osebnih vrednostnih sistemih. Takoj naj bi sedaj peščica neoliberalno usmerjenih finančnikov razpolagala s premoženjem, ki so ga v desetletjih, stoletjih ustvarili vsi Slovenci (oni sami v glavnem ne), in to tako, da bi ga čim prej, čim ceneje prodali tujcem (za to so bili prav takšni izbrani, kot da bi lisici prepustili čuvanje kokoši v kokošnjaku). Finančniki so lahko le pomožni strokovni servis za izvedbo prodaje, odločitve o njej bi morali sprejeti drugi.

*Upokojenci pa nič, čeprav se odtujaše sad njihovih žuljev

Tudi samouprava je prispevala, da je 40 let in več nastajalo družbeno premoženje kot rezultat dela in odločitev vseh delovnih ljudi pri nas (danes v veliki meri že upokojencev, zato ni sprejemljivo potiskati naših upokojencev v isti koš z upokojenci v nekdanjih državah

⁴ To je daleč največje zmanjšanje vrednosti kreditov med vsemi članicami EU, čeprav je bila in je posebej še danes slovenska gospodarska situacija bistveno boljše kot na primer v PIIGS. Zahtevan bi moral biti absoluten znesek od prodaje slabih kreditov s strani DUTB, na primer 2.5 milijarde €, kar bi nevtraliziralo tudi njihovo preveliko »striženje« pri prenosu. Ne le bonusi, tudi plače bi v DUTB dobili le, če bi dosegli ciljno vrednost v prodaji. Prve prodaje na DUTB prenesenih slabih kreditov potrjujejo bistveno večjo kupnino od prenesene vrednosti.

planskega socializma ali starih kapitalističnih državah), ne zgolj države, saj so se odrekli potrošnji v korist investicij za krepitev gospodarstva in boljšo prihodnost. Ta je zanje zdaj! Situacija je pri nas bistveno drugačna kot v drugih tranzicijskih državah, kjer je v resnici lastnina bila državna; mi pa smo jo po nepotrebnem naredili nazaj državno, namesto da bi neposredno prenesli samoupravne pravice naprej v privatno lastnino. Zato nasveti EU, IMF, Smernic OECD glede državne lastnine v Sloveniji niso ustrezni. Gre za neupravičeno negiranje nastanka družbenosti slovenske lastnine in njeno degradiranje v državno lastnino, s katero upravlja elita nove generacije po načelu »lahko pridobljeno, lahko izgubljeno«.

*SDH kot menedžer, ne lastnik

10

Nesprejemljivo je, da tekst strategije poimenuje SDH tudi kot lastnika (!) državnih podjetij, ki jih bo upravljal, in ki naj tudi predlaga elemente strategije (cilje). Lahko je le upravljavec, menedžer, pri čemer se takoj pojavi klasično nasprotje med lastniki in menedžerji: principal (vsi Slovenci kot lastniki – agent, odločevalec v SDH. Kot v klasičnem problemu so cilji obeh različni: lastniki bi radi imeli čim večjo skupno korist Slovencev (ne zgolj dobiček), upravljavci pa bi radi sebi postavili »spomenik« in osebno materialno korist. Kako se agent – upravljavec lahko osamosvoji in iztrga iz nadzora lastnika (čeprav le v osebi ministra za finance kot nepopolnega predstavnika lastnika- slovenskega naroda), je nazorno pokazala že ignoranca zahtev ministra za finance za podaljšanje časa tenderjev za prodajo s strani direktorjev SDH. A to je samo začetek! Principal pač take agente v pravem kapitalizmu v trenutku odpusti. Ne tako pri nas, ker lastnik (slovensko ljudstvo) nima pravega predstavnika.

SDH monopolizira premoženje vseh Slovencev in ga upravlja v korist elite, ki je izbrala tudi menedžerje. To ne morejo biti enostransko podučeni finančniki, ki so slepi za socialne, ekološke, etične, politične eksternalije upravljanja (prodaje) premoženja. Slovenski družbeni optimum ni enak zgolj individualnemu profitnemu optimumu. Politična elita (DZ, vlada, direktorji javne uprave) pa se ne more rešiti svoje primarne odgovornosti upravljanja z javnim (saj so bili prav za to izvoljeni v javne funkcije) s tem, da odločitve in s tem odgovornost prenesejo na nekaj »družbeno neobčutljivih« finančnikov. Tipično, kadar je potrebno celovito odgovorno odločiti za vso družbo, se odločitve prenesejo na nekaj neukih, da člani politične elite pač niso »nič krivi«. Vendar takšna ekskulpacija nekoč v prihodnosti ne bo vzdržala testa javnosti.

Predlaga se pristop »off-hands« upravljanja, ki ne dovoljuje vmešavanja v odločitve SDH, katerih bistvo je (raz) prodaja. To ni sprejemljivo, saj enkrat prodanega ni mogoče več povrniti (razbitega vrča zlepliti nazaj). Menedžerji SDH so nagrajeni za aktivnosti, nič pa ni predvidenega za kaznovanje za morebitne napake. Gre za tipičen primer asimetričnosti kompenzacij, ki si ga vedno znova predpisuje elita na račun množic. Kriteriji za uspešnost upravljanja (prodajanja) državnega premoženja s strani SDH ne morejo biti zgolj finančni, saj je mikro finančni optimum inferioren družbenemu optimumu, ki pa ob mikro lastnih zasebnih rezultatih upošteva tudi zunanje učinke socialne, ekološke, politične, etnične narave. Teh znanj in nagnjenosti k družbenemu dobremu pa izbrani finančniki nimajo, niti

prirojenih, niti z izobrazbo pridobljenih. Takšni »družbeni invalidi« bodo potem odločali o lastnini Slovencev?

A3. Konkretno

3.1 Uvod (strani 6-16/158)

Citirati Strategijo razvoja Slovenije in hkrati zanikati, da bi obstajala (torej končno strategije »mlado-ekonomistov« iz 2005 vlada vendar več ne priznava?) je nesmisel.

11

***Dobra načela OECD so slabo prenesena v Slovenijo**

Poglavje o državnem lastništvu v državah po smernicah OECD (6-9/158) je dobro predstavljeno in nikakor ne vodi v kasneje predlagane rešitve za Slovenijo, ki je vendar primer sui generis. Že ključni poudarki in uvod v dokumentu so v popolnem neskladju s tem, kar razvija OECD. Seveda, saj se članice OECD kot ekonomsko najbolj razvite države sveta niso odrekle domači lastnini (niti ne državni), kar se želi in zahteva od Slovenije. Le tranzicijske države med članicami OECD so to poslušno storile, razen Slovenije, ki se je neposlušno upirala in jo je potrebno zato na razne načine prisiliti, da se vendar »preda« in tako uvrsti v provinco (periferijo) razvitega sveta, kjer jo že čakajo druge tranzicijske države. »Zato pa smo vas sprejeli medse, da nam boste poslušno služile.« Zanimivo, javni interes igra pri principih OECD ključno vlogo!

Pri tem je važno narediti razliko med domačo in državno lastnino. Ključni strateški poudarki prve Strategije samostojne Slovenije iz 1993-94 (utemeljene tudi na rešitvah iz Nizozemske in Norveške, ki sta tudi v smernicah OECD poudarjeni kot primera dobre prakse reševanja državne lastnine), so bili v časovno postopni privatizaciji, da se bo ustvarilo dovolj domačih prihrankov, tako da bodo lastniki lahko tudi domači osebki (pozor, ne Slovenci, ampak vsi stalni prebivalci Slovenije, Slovenci-prebežniki s kapitalom v tujino pa ne!), ne zgolj tujci. Danes pa tudi med tujimi kandidati za lastnike naših državnih podjetij vsi niso privatni osebki, temveč so med njimi tudi pravne osebe v lasti tujih držav.⁵ V mnogih primerih je bila pri nas državna last le prehodnega značaja, dokler se na legalen in moralen način ne ustvari dovolj denarno sposobnih domačih lastnikov.

Gre za sprejem lastniške politike države po smernicah OECD za korporativno upravljanje. Udeležba države je določena z vlogo podjetij pri dolgoročnem gospodarskem razvoju

⁵ Druge tranzicijske države so bile manj ekonomske razvite od Slovenije, zato niso bile sposobne reševati domačega gospodarstva z lastnimi sredstvi. Nesanirane banke in podjetja so poceni prodale tujcem, da so jih prestrukturirali. Slovenija je bila edina ekonomsko dovolj močna, da je naredila tranzicijsko in osamosvojitveno transformacijo s pomočjo domačega proračuna. Strošek je bil zgolj 10% BDP, bistveno manj od sedanje po-krizne sanacije, in še del tega se je državi povrnil preko dividend od države prevzetih podjetij. Razprodaja ni bila potrebna. Zakaj bi naj potem sedaj najprej sanirali z večjimi lastnimi vložki, kot bi potem s prodajo saniranega dobili povrnjeno (glej NKBM)?

države. Zahtevana je preglednost in odgovornost upravljanja (višje od profitnosti). Lastništvo države v podjetjih je po smernicah OECD smiselno v naslednjih primerih:

- naravni monopol (stroški regulacije bi presejali povečano učinkovitost privatiziranega podjetja),
- prvotni operater: gospodarske javne službe. Potniški promet, PTT, vzdrževanje infrastrukture,
- nepopolne pogodbe: ni jih mogoče vnaprej natančno opredeliti zaradi negotovih dogodkov ali hitro spreminjajočega okolja. Zato jih ni mogoče prenesti pogodbeno na zasebnega ponudnika. (letalske družbe).

12

Kriterij države: nacionalne prioritete, pregledno in v skladu z javnim interesom oblikovane in sprejete na demokratičen reprezentativni način. Argumenti so:

- strateška narava sektorja (kmetijstvo, gozdarstvo, ladjedelništvo, nuklearke)
- strateška narava podjetja (blagovna znamka, naravna, kulturna dediščina),
- simbolna pomembnost za narod.

Pristaši razprodaje menijo, da pri njenih nasprotnikih prevladuje slednji, kje pa naj bi bili demokratičnost, preglednost in reprezentativnost? Trditev je napačna.

Znotraj OECD so med posameznimi državami razlike v uporabljenih kriterijih:

- proizvode lahko zagotove privatna podjetja (Izrael: komercialna in nekomercialna),
- javni interes je mogoče zagotavljati z regulacijo zasebnih podjetij (Nova Zelandija: profitna in podjetja z mešanimi cilji),
- upoštevanje javnega interesa, izvajanje vladnih politik in monopoli (Madžarska: posebni razredi: profitna – neprofitna državna podjetja)),
- strateške sektorske prioritete (Nizozemska),
- zasebnik in država izenačena glede učinkovitosti lastništva in delujeta skupaj (Norveška): cilji so tudi odprava tržnih nepravilnosti, potreba po nadzoru prihodkov od naravnih virov (pri nas je to lokacija!), potreba po ohranitvi ključnih podjetij. Posebni razredi državnih podjetij so na Norveškem komercialna, komercialna z nujnostjo ohranitve sedeža na Norveškem, komercialna z nekaj nekomercialnimi cilji in državna podjetja v skladu s sektorskimi cilji.

Posamezna področja potencialno javnega v slovenskem strateškem pristopu se znatno ne razlikujejo iz izkušenj OECD (9/158) – 13/158). V OECD je 74% državnih deležev v energetiki, financah in transportu (plus infra je v Sloveniji 92%, ostane 7% v proizvodnji, skupaj torej 81% /ampak nič o tem koliko gospodarstva je v državni lasti/.

	SLO	OECD
Finance :	33%	24%
Transport	27	19
Energetika	32	31
Proizvodni	1	7
SKUPAJ	93	81

*Kriteriji v slovenski strategiji

Tri vrste naložb države (13-14/158) so smiselne, le lastninske deleže (domače lastnine, ne nujno državne v prihodnosti) bi veljalo okrepiti v tem smislu, da bi več podjetij uvrstili med strateška in pomembna, kakor jih trenutna politika po zgolj medijskih vesteh predvideva: za strateške naložbe večinska last (ker manjšinski lastnik pač ne more določati strategije), za pomembne naložbe 25% + ena delnica (ker izguba možnosti za kontrolo institucionalnih sprememb izniči pomembnost naložbe⁶) in preostale portfeljske naložbe predvsem zaradi dividendnega donosa državi.

Vsebinske kriterije za razvrščanje naložb sestavljajo različni kazalci: strateški razvojni, sektorsko podjetniški, mrežni in javnofinančni (13/158). Med sedanjimi kriteriji bi veljalo čim bolj uspešno ekonomsko izkoriščanje strateških naložb (naravni monopol, infrastruktura...) spremeniti z »družbeno uspešno uporabo«, kar vključuje tudi zunanje učinke - eksternalije (socialne, ekološke, politične, etnične). Med zgolj portfeljske so uvrščena vsa podjetja iz prvega seznama petnajsterice iz 2013, kolikor že niso prodana tujcem⁷. Zato je med njimi Telekom Nemčiji, kar strateško ni sprejemljivo, saj gre za infrastrukturo. Nesprejemljivost velja tudi za koncesijske pogodbe za strateške naložbe.

Konkretno, naravnih virov ne gre niti privatizirati (davek naj ki pobere naravno korist, ki mora iti vsem v Sloveniji), kaj šele prodajati tujcem brez »davka za izkoriščanje našega naravnega vira«. Pri infrastrukturi gre za klasično trdo in mehko, kamor spadajo omrežja, kot so trgovsko, finančno, komunikacijsko, kar pa kot infrastruktura pri nas še ni pripoznano (več, avtor 2014). Jasno je, da zato spadajo med strateške naložbe tudi kakšna velika banka (NLB), trgovina (Mercator), komunikacijska mreža (Telekom).

Vladne kriterije za razvrščanje kapitalskih naložb države po kazalcih (...15/158) je mogoče primerjati s kriteriji, ki so predstavljeni v članku iz 2013 (GG, 4/2013). Kriteriji so do neke mere podobni, le da so moji bolj transparentni in bolj utemeljeni. Primerjava s kazalci v prispevku k strategiji odtujitve (avtor, 2013) kaže, da gre za podobne kriterije, ki pa so različno poimenovani (vzroki prodaje, finančni izkazi in pomen družbe za Slovenijo ter oblika prodaje).

Ključna razlika je v tem, da vsi vladni kriteriji govorijo le o izboru in klasifikaciji podjetij – (KAJ) objektov za prodajo, predlog iz 2013 pa je mnogo bolj celovit, saj ob izračunano za vsak primer ZAKAJ podaja še tri dodatne korake: kriterije za izbor kupca KOMU- subjekta nakupa, kriterije za elemente kupne pogodbe KAKO - EX ANTE (kvantificirano kako naj

⁶ Že profesor Ribnikar je postavjal pod vprašaj smiselnost manjšinskega lastništva države.

⁷ Proti odtujitvi je glasovalo 20 od 68 prisotnih poslancev: Bogovič, Breznik, Čuš, Gorenak, Hrovat, Jeraj, Krivic, Lah, Lisec, Mate, Napast, Opec, Pogačnik, Pučnik, Ribič, Šircelj, tanko, Tisel, Tomc, Veber. Večina je bila proti predlogu vlade kot opozicija iz političnih razlogov, nekateri pa iz vsebinskih razlogov odtujitve niso podprli. Oboji bodo nekoč v prihodnosti oproščeni, ko se bo ugotavljala osebna odgovornost za razprodajo skupnega premoženja Slovenije.

kupec skrbi za zaposlene, nadaljnji razvoj prodane družbe) in kriterije za oceno izvrševanja določil pogodbe KAKO - EX POST (če ni obljubljeno izvršeno, se pogodba razdre).

Sicer so od vlade predlagane uteži kriterijev postavljene zelo poljubno, brez utemeljitev in se z njimi ni mogoče strinjati. Zakaj ima, na primer, največjo utež pri izboru objekta prodaje ali je integrator verige vrednosti, ali so mrežni kazalci nad strateško-razvojnimi, itd.?

*Cilji vladne strategije

14

Cilji pri upravljanju kapitalskih naložb (16/158) so medsebojno nekompatibilni. Zvenijo blagozvočno, so običajni politični in ekonomski diskurz, vendar pa manipulirajo. »Hkrati« ali »istočasno« se lahko uporabi za različne cilje v političnem jeziku ali celo ekonomskem jeziku⁸, vendar praktično ni izvedljivo. Cilj »večji donos in uresničevanje drugih ciljev« ne velja, saj prvo ne more biti primarni cilj, drugo ni razdelano, oboje hkrati pa ne gre. Tako je zahteva izkazovati ROE 8% v 2020 ključno odvisna od tega kako merimo donos, return R. Morali bi ga ne zgolj v denarnem dobičku, ampak v celotnem vplivu (»spillover«) socialne, ekološke, politične, etnične vrste, le-tega pa ni lahko kvantificirati v denarju. Podjetja v javni lasti nimajo zgolj ali celo ne prvenstveno profitnih ciljev, temveč še bolj druge pozitivne družbene eksternalije, ki jih koristijo (internalizirajo) vsa druga privatna podjetja, prebivalci-zaposleni – suverena država. Prav zato so v javni in ne privatni lasti. Zato se zanje ne zahteva, niti ne pričakuje tako visokih neposrednih denarnih dobičkov kot v privatnih podjetjih, ampak gre za izračun »celotne družbene koristi« od podjetja. In zato je napačno privatizirati taka podjetja in jih usmeriti zgolj v maksimiranje lastnega zasebnega dobička, vsaj dokler živimo socializirano v skupni družbi.

Zakaj bi tuji lastnik odgovorno ravnal do slovenskih eksternalij okolja (socialnega, ekološkega, političnega) in ne bi kupoval državnih podjetij za maksimiranje lastnega privatnega dobička, katerega bo potem investiral v kakovost življenja (pozitivne eksternalije) doma, tam kjer živi, kjer je njegov sedež? Razmišljanje, da je bolje lastnik tujec, kot pa domači lastnik, ki ga ne morem kontrolirati ali je celo politični nasprotnik, pa je za slovensko strategijo privatizacije pogubno zaradi izgube suverenosti kot posledice.

3.2 Upravljanje naložb (strani 17-28/2015)

Glede štirih organov upravljanja SDH ostaja v strateškem dokumentu več nejasnosti. Delno jih razjasnijo določbe zakona o SDH (ULRS 25/2014 iz 11.4.2014).⁹ Splošno, celotno

⁸ Ve se, zakaj so predlagali, da bi morali ekonomistom eno roko odsekati, namreč da ne bi odgovarjali, »po eni strani tako, po drugi strani pa tako«...

⁹ Kar nekaj členov zakona je vprašljivih, na primer: hkratnost nekompatibilnih ciljev (člen 4); neodvisnost SDH (člen 7, komu pa potem sploh SDH odgovarja?), lastniški delež države bi moralo biti mogoče tudi zvišati (14), SDH si sam predpisuje merila za svojo uspešnost (17), pri kandidatih za upravljanje je izrazito poudarjena poslovnost, druge kvalitete pa ne (21, 39); strateški kriteriji iz 28. člena niso operacionalizirani, vlada je Skupščina SDH, moral pa bi biti najmanj Državni Zbor (45); Ekonomsko socialni strokovni odbor je po pristojnostih brez zobi zmaj (49); DSU sploh ni opredeljen (81); seznam prenesenih naložb v portfeli SDH bi moral biti narejen v mesecu dni po sprejetju zakona, je pa že leto mimo, seznama še ni (88), itd..

odločanje in upravljanje bi morali zaradi enkratnosti in usodnosti odločitev dvigniti na višjo raven vseh Slovencev (referendum) oziroma vsaj celotni DZ, ne le koalicija.

*Kriteriji izbora članov organov upravljanja

Kriteriji za izbor v organe upravljanja bi morali biti naslednji:

- v upravo: najboljši Slovenci s širokim družbenim, ne ozkim finančnim profilom; lahko upokojeni menedžerji iz držav z razvitimi izkušnjami upravljanja državnih podjetij, predvsem že omenjenih Norveške, Nizozemske, lahko tudi iz ZDA, UK, Nemčije
- v nadzorni svet (NS): ugledni domačini, ki so že izkazali domačo identiteto v sicer mednarodnem prostoru, povezanost z domačim prostorom in ljudmi: kulturniki (Jančar, Žižek), športniki (Maze, Majdič), poslovneži (direktor Krke, Kolektorja, Gorenja)...
- Ekonomsko-socialni strokovni odbor: nima v tekstu opredeljenih pravic in nalog, njegova vloga pa bi morala biti pomembna, tipična za Slovenijo, ki se je razvijala tudi na samoupravljanju; torej gre za zastopnike 99% stalnih prebivalcev Slovenije, poleg sindikatov predvsem tistih, ki so to državno premoženje kot družbeno ustvarjali v preteklosti (tudi upokojenci). Zakon mu daje zgolj svetovalno vlogo, njegova stališča pa uprave in NS ne obvezujejo.
- Vlogo skupščine ima po zakonu Državni zbor, kar je prav in najmanj, koliko je potrebno zahtevati (alternativa: ljudje na referendumu enkrat letno).

15

Osnovni principi upravljanja (10 jih je predstavljenih) državnih družb bi morali biti naštetih prioriteto, saj so skupaj nametani skupaj povsem nekompatibilni principi (20/158). Hkrati prevladujejo finančni in širše ekonomski principi (nekvantificirani), širših družbenih ni, kar je nesprejemljivo preozko.

Odgovornost uprave (in NS) za rezultate je v tej strategiji obravnavana asimetrično: če bo uspešna, ob plači še nagrada, če neuspešna, bodo plače še vedno dobili. Materialna odgovornost za napačne, škodljive odločitve ni predvidena. Rezultat poslovnih odločitev je praviloma razviden šele čez nekaj let, zato bi morali biti bonusi izplačani z zamikom kakega desetletja.

Dobro korporativno upravljanje potrebuje v vodstvu SDH in državnih podjetij dobre ljudi, human-altruiste, namesto ekon-egoistov, ki so se zaradi svoje egoistične narave prebili v 1% elite na vrhu slovenskega gospodarstva in družbe. Takšni tudi human-altruisti vodijo norveška, nizozemska državna podjetja, morali bi jih najti tudi pri nas. Prava rešitev za neustrezno upravljanje ni ukinitve javne lastnine, temveč kadrovska prenova njenih upravljavcev.

Pri dividendni politiki, prodaji družb, preglednosti njihovega poslovanja in kriterijih uspešnosti poslovanja se dosledno uveljavlja zgolj ozek ekonomski cilj (dobiček), kar je v osnovi za strateške družbe v javni lasti napačno, saj nasprotuje smislu obstoja javne lastnine. O drugih zgoraj naštetih neekonomskih kriterijih upravljanja v strategiji ni povedanega nič konkretnega. Preozko in zato nesprejemljivo kot strategija slovenske družbe.

3.3 Portfelj kapitalnih naložb (36-60/158)

Nesprejemljiva je formulacija, da gre za podjetja v lasti Republike Slovenije **in lasti SDH**. SDH je lahko samo agent, upravljavec, lastnik je Slovenija (vsi njeni prebivalci).

***Zastareli podatki o družbah, napačno sklepanje iz podatkov**

16

Nesprejemljivo je, da so uporabljeni zastareli podatki za 107 državnih podjetij (in 23, ki so v likvidaciji ali stečaju, ali vsa upravičeno, je vprašanje) iz zaključnih računov za 2013, saj se je medtem situacija zaradi izboljšanja gospodarske situacije v 2014 pri večini bistveno izboljšala. Potrebni so podatki iz polletja 2015 ali pač kasneje, kakor bo potekel čas. Ponovno se izkazuje namera dela elite slikati gospodarsko situacijo čim bolj črno, da bi lažje uveljavila svoje parcialne interese, politične (prevzeti vlado) ali ekonomske (prodati poceni in pri tem s posredovanjem zaslužiti).¹⁰ Zadnji komentarji direktorja OECD in EK EC v začetku maja 2015 pri tem prav nič ne pomagajo, saj napovedujejo poslabšanje, da bi lahko še naprej zagovarjali reforme, ki so nas preteklih šest let potiskale v brezno.

Podatki o donosu državnih družb v 2014 ob rasti BDP preko 2.6% niso neugodni, 2013 pa je slabo leto za osnovo. V 2015 bo še bolje. Sicer je slovenska panožna struktura državnih podjetij precej slična strukturi drugih članic OECD. Argumentu GZS na posvetu v marcu 2015, da državne družbe poslujejo slabše od privatnih in od tujih pri nas, je mogoče oporekati z več vidikov. Najprej, smisel državnega podjetja v infrastrukturi, naravnem viru ni prvenstveno dobiček, ampak ob dohodku prvenstveno pozitivne eksternalije, ki omogočajo večje dobičke privatnim podjetjem. Drugo, v državni lasti so ostale družbe, ki jih privatniki, tujci doslej niso želeli kupiti, donosne so hitro pokupili. To kaže primer tistih izmed 15 državnih podjetij iz vladnega seznama za odtujitev v 2013, ki so jih tujci že kupili, so pa bila najbolj dobičkonosna in jih po kriterijih iz 2013 (avtor, GG 4/2013) ne bi smeli prodati, posebno ne pod ceno, kot se je zgodilo. Tretjič, iz podatkov v analizi pripravljeni za GZS sledi, da je v državni lasti 40% gospodarstva, ki naredi 33% izgub v Sloveniji, torej so državna podjetja podpovprečni izgubarji! Tega seveda domači ekonomski niso poudarili, niti niso opazili.

***Razvrstitev kapitalnih naložb države (strani 61-65)**

V pripravljene tabeli v strateškem dokumentu so vse državne družbe še enkrat združeno predstavljene. Ključna je informacija o njihovi razvrstitvi v eno od treh skupin (strateška, pomembna, portfeljska), ki je za celotno strategijo ključnega pomena. Javnost 99% niti prave prilike nima o njej razpravljati.

Po predlogu klasifikacije, ki ga je časnik pridobil DELO 23. aprila, naj bi bilo od 107 kapitalnih naložb države 22 strateških (50%+1 delnica), 23 pomembnih (25%+1 delnica),

¹⁰ Samo manipulacija s prenosom slabih bančnih kreditov na DUTB znaša 1.5 milijarde €. Poleg razlastitve »podrejenecv« breme napake nosimo 99% Slovencev, vsak blizu ene povprečne plače!

57 pa portfeljskih (prodaja brez omejitev), preostalih 5 naložb ostane nerazporejenih.¹¹ Po razporeditvi naj bi država ohranila večinski delež v infrastrukturnih podjetjih iz energetike (ELES in vseh pet elektro distribucijskih podjetij, HSE, GEN energija, Borzen, SODO), prometa (Slovenske železnice, Luka Koper, Kontrola zračnega prometa, DRI, DARS, Pošta Slovenije) in zavarovalništva (Modra zavarovalnica, KAD, Triglav ?) ter v nekaterih vodilnih industrijskih blue chipih (Krka, Talum).

Med pomembnimi naložbami so iz podjetja iz energetike (Petrol, Geoplin, Nafta Lendava, Slovenska industrija jekla, DSU), finančni blue-chipi (NLB, Pozavarovalnica Sava, DSU, Zavarovalnica Triglav, ki bo morda prerazporejena v strateške), družbe tveganega kapitala (DTK Murka, META Ingenium, STH Ventures), iz prometa INFRA ter iz turizma (holding Sava in Terme Čatež, Terme Olimje, Snežnik, HIT), vodnogospodarska podjetja, hkrati pa Gorenje, Loterija Slovenije.

17

Med portfeljskimi so teoretično infrastrukturni blue chipi Telekom, iz mehke infrastrukture vse banke razen NLB (pomembna) in SID (strateška), Abanka, Banka Celje, Gorenjska banka, NKBM in finančni holding KDD, iz prometa (AA in AA tehnika, Interevropa), turistične naložbe (Adria, Casino Bled, Casino Portorož, Družba za spodbujanje razvoja TNP, Počitniška skupnost Krško, Gospodarsko razstavišče, Grand hotel Union, HTG hoteli), gospodarske – industrijske družbe (Aero, Cetus, CIMOS Cinkarna Celje, A-Cosmos, Elan, Elan Inventa, Elektro-optika, Goriške opekarne, Inkos, Interevropa, Intertrade, Murka trgovina, Paloma, Peko, Perutnina, Pivovarna Laško, Pomurske mlekarnice, PS za avto, SM Strojkoplast. Med njimi so tudi invalidska podjetja (Bodočnost, CRI, CSS-IP, Dom upokojencev Idrija, Kompas MTS), medijska (Večer), energetska podjetja (EKOEN, Elektrogospodarstvo Slovenije–Razvoj in inženiring, Energetika Črnomelj), gospodarske javne službe (Uradni list, RRA Celje), telekomunikacije (Telekom, Telemach Rotovž, Telemach Tabor), Studentenheim na Dunaju in podjetja v likvidaciji/stečaju/zapiranju (TTH, RŽV).

Strategija predvideva poleg odprodaje sicer tudi »premišljeno« pridobivanje naložb, a kakšno je nepremišljeno?

Na GZS so izračunali, da 22 strateških družb obvladuje 73% državnega premoženja, 23 pomembnih družb pa 15%, tako da naj bi znašal umik države le za 12% od 11-13 milijard ali 1.3-1.5 milijarde €. Gre za tipično pristranski izračun, saj je že Telekom vreden vsaj 2 milijardi €, ne po tržni kapitalizaciji danes, a gotovo po dinamični vrednosti v normalnih časih. »Elitniški« mediji so nesrečni s seznamom prevladujoče problematičnih podjetij med portfeljskimi, toda zakaj pa naj bi prodajali že sedaj dobro poslujoča podjetja ? Za medije (Grgič, Gole, DELO) je nasprotovanje razprodaji tujim državam enako zagovoru

¹¹ Gre za CRI, Maksima holding, NPD holding, PDP in še eno, ki so niso omenjene ali so v dveh mesecih že doživele drugačno usodo.

naše državne lastnine, a kaj pa če je rešitev domača zasebna lastnina? In še, obljuba Bruslju prodaje 15 podjetij je vsa le-ta uvrstila med portfeljska, ne glede na druge strateške kriterije. Boljša med njimi so z izjemo Telekomoma že tako v preteklih dveh letih odtujena. Greh vlade naj bi bil tudi želja, da se pri pomembnih družbah zavzema za razpršeno lastništvo preostalih 75% ali manj odstotkov, tako da bi dejansko ohranila odločevalsko moč (kaj pa je drugega »ius utendi«?)

18

Potrebno bi bilo empirično kvantificirati in sproti verificirati povečevanje letne družbene koristnosti državnih družb: izračunavati letni »donos« v socialnem smislu (na primer, zaposlitev), ekološkem smislu (na primer, zmanjševanje onesnaževanja), etnične donosnosti (na primer, podpora kulturnemu, športnemu, socialnemu okolju, kjer delujejo), etične donosnosti (povečevanje poslovne etike v odnosih med zaposlenimi v njih, in družbo in prebivalci). Teh zahtev o »dodatni donosnosti« pač od privatnih družb v veliki meri ni mogoče uveljavljati.¹²

* Ocena klasifikacije podjetij z vidika različnih kriterijev

- a) Z vidika javnega lastništva naravnih virov in infrastrukture je kritična odprodaja energetskih podjetij, Telekomoma, finančnih blue-chipov (Triglav, Pozavarovanica Sava, NLB, KDD), hkrati pa prepustitev kontrole nad TNP in razvojnih institutov v energetiki, simbolov Slovenije (ELAN, CIMOS, AERO) ter onesnaževalcev, ki bi lahko bili v privatnem lastništvu še hujši (Cinkarna Celje). Socialno vprašljiva je privatizacija invalidskih podjetij. Z družbenega vidika je občutljiva nadaljnja privatizacija časopisnih hiš, Uradnega lista.
- b) Z vidika odtujevanja preko DUTB je razvidno, da DUTB je pomembneje prisoten v Pivovarni Laško (že odtujeno), HITu (7.37% lastniški delež), Gorenjski banki (4.42%), NKBM (9.97%) in Adria Airways-u (19.63%).
- c) Državna last ni enako domača last, saj slednja vključuje še domačo privatno last. Domači lastniki pa lahko sledijo domačim interesom, tudi družbenim, ki so širši od tujih. Strateško pomembna je ohranitev v domači lasti, čeprav že sedaj ni v državni lasti. V ilustracijo, konkretno gre za obglavljenje celotne živilske verige: prodaja predelovalnih podjetij Ljubljanske mlekarnice, Delamaris, Žito, Fructal in hotelov, trgovine (kjer domačo hrano zamenjuje tuja, skupaj s tujimi napisi) in predvidenih Perutnine, Pomurske mlekarnice, hoteli. Hrvaška vlada finančno podpira strateške prevzeme slovenskih podjetij s strani hrvaških tajkunov, v njih pa bodo v večji meri prodajali lastne pridelke v podporo hrvaškemu kmetijstvu. Naša (ne)strategija pa očitno napoveduje pogreb slovenskega kmeta. Ali smo toliko razviti, da bomo razvijali samo visoko-tehnološko storitveno dejavnost, ali smo toliko bogati, da se bomo obrnili le na v tujini pridelano hrano??

¹² Zato ne preseneča, da so projekti Svetovne banke pogosto s strani finančnikov kritizirani kot neprofitni, saj finančniki ne poznajo ali ne priznajo družbenih pozitivnih eksternalij.

3.4. Zasnova upravljanja (strani 66 - 147/158)

***Neustrezen makroekonomski pogled**

Makroekonomski pregled in napoved za Slovenijo, ki služi kot osnova za predloženo strategijo upravljanja državnih podjetij, je slab, predvsem pa neverodostojen. Graditi strategijo na slabi podlagi je slabo. Naredil ga je UMAR, ki je poznan po svojih katastrofično pesimističnih scenarijih za slovensko gospodarstvo. Čeprav so z negativnimi napovedmi psihološko prispevali k manjši rasti BDP v 2014 vsaj za dobro odstotno točko (torej blizu 400 milijonov € letno), za to nihče ne odgovarja! In po vsem tem so napovedi UMAR še vedno osnova za napovedi upravljanja družb v državni lasti, v dveh drugih dokumentih pa še bank in zavarovalnic v državni lasti. Ker je že UMAR v Pomladanskem poročilu 2015 medtem malo izboljšal svoje napovedi za 2015 in 2016 (kmalu bodo tudi prav napovedali, kaj je bilo v 2014), so že zato v predlogu strategije podatki zastareli. So pa še vedno preveč pesimistični. Napoved mora biti boljša, seveda pogojno, če bo vlada opravila svojo nalogo (garancijska podpora bančnim kreditom, prenehanje zmanjševanja javne potrošnje) in Banka Slovenije končno doumela, da sta bančništvo in ona sama v funkciji gospodarstva in prebivalstva in ne izoliran samozadosten planet zase (prenehala dodatno, prehitro in nadpovprečno glede na druge članice evrskega območja, omejevati bančni kreditni potencial z zahtevami po prehitri in preveliki rasti kapitala, dvigu kriterijev za rezervacije in z oblikovanjem resolucijskega sklada za banke). Udejanjeni kreditna in fiskalna stimulacija bosta dali pozitivne rezultate. Rast BDP bo vsaj 3%, brezposelnost bo padla vsaj pod 100.000, zunanji presežek in notranji primanjkljaj države bi se morala izenačiti, namesto depresivne deflacije bo država imela spodbudno inflacijo okrog 2%, razslojevanje pa se bo ustavilo. Optimizem je upravičen zato, ker je klima doma optimistična pri potrošnikih in v gospodarstvu, zunanji pogoji gospodarjenja pa so tudi zelo ugodni (šibek tečaj evra, nizke cene nafte in drugi surovin, ki jih uvažamo, nizke obrestne mere, rast aktivnosti in trgovine na izvoznih trgih izven EU).

Morda pa bi morali pri napovedih razvoja gospodarstva bolj upoštevati pravilnejše in bolj optimistične napovedi makro znanosti iz civilne družbe in ne več pesimističnih napovedi UMAR-ja, ki so se izkazale za napačne in zato močno družbeno škodljive.

***Zasnova upravljanja posameznih družb in panog**

Zasnova ni predmet tega komentarja, ker zadeva mikroekonomske vidike upravljanja, ki so vendar specifični za vsako posamezno družbo. Splošno je o primernem in pravilnem upravljanju povedano zgoraj, konkretno pa je za vsako posamezno družbo odraz dobrega strokovnega dela ustreznih nosilcev odločanja s pravo strategijo.

3.5. Prodajni postopki (strani 154-156)

Na koncu strateškega dokumenta šele jasno pride na plan, da gre v resnici v njem za načrt (raz)prodaje državnih podjetij tujcem. Kapitala v domači lasti v višini 13 milijard €, kolikor

naj bi bilo vredno državno gospodarstvo po knjigovodski vrednosti, prebivalci v Slovenji gotovo ne želijo naenkrat uporabiti za nakup državnih družb. Res je, da znašajo depoziti prebivalstva pri bankah v Sloveniji konec 2014 15,3 milijarde €. Odkrito, elite nikoli niso računale s prodajo državnih blue chipov 99% prebivalcev Slovenije, tudi srednjemu razredu ne, ampak je splošno znano, da so nekatera podjetja že obljubili konkretnim tujcem, druga pa še bodo. Zato ne preseneča, da ni v strategiji nobene specifikacije glede kriterijev za izbor kupca, glede vsebine prodajne pogodbe in glede načina preverjanja njene izpolnitve.

Sicer so predvideni štirje načini prodaje: javna ponudba, javna dražba, javno zviranje ponudb, ponudba vrednostnih papirjev, v poštev bi lahko prišla tudi prodaja ali menjava na podlagi neposredne pogodbe.

20

***Kupnina**

Osnovno načelo že od prve strategije Slovenije iz začetka 1990-tih, ki tukaj pa ni prisotno, je bilo, da kupnina ne bi smele biti uporabljena za tekočo javno porabo, ampak za javne investicije v infrastrukturo vseh vrst. Razdolževanje bi bilo potrebno prvenstveno reševati z refinanciranjem dolgov s cenejšimi viri, kjer je le to mogoče, ne pa s prodajo državnih podjetij. V boljših razmerah doma bodo začela tudi državna podjetja dosegati boljše rezultate, tudi dobičke, s tem pa bo porasla njihova dinamična vrednost, ki bi se jo dalo iztržiti s prodajo, če bo ob ustreznjših upravljavcih sploh potrebna. Zato velja počakati, nikakor ne prodajati, ko je slabo stanje. Seveda se »katastrofičarjem« mudi s prodajo, saj jih izboljševanje slovenske gospodarske situacije onemogoča pri hitri prodaji tujcem, ki bi jim prinesla provizijske zaslužke. Po zakonu o javnih financah gre 10% kupnine v demografski rezervni sklad.

***Cilji prodaje**

Med cilji prodaje (stran 154) se znova pojavljajo kot med seboj nekompatibilni po poznani ekonomski in politični slabosti: čim večja kupnina in hkrati izpolnjevanje makro ciljev (Slovenije?) in socialnih ciljev (zaposlovanje). Hkrati ne gre, prioritete so potrebne, prva bi morala biti izboljšanje družbenega blagostanja.

Navedena prodaja 15 podjetij (sklep DZ 21.6.2013, stran 155) danes ni več aktualna iz dveh razlogov: nekaj družb je bilo že odtujenih (boljših, ki ne bi smela biti, posebno ne po pre nizki dejanski ceni), za večino drugih so se pogoji poslovanja bistveno izboljšali, torej se je cena dvignila, drugi pogoji prodaje pa so se izboljšali za prodajalca.¹³

¹³ V študiji iz 2013 sem ocenil, da je po strateških kriterijih približno tretjina zrela za prodajo, glede tretjine ni jasno, tretjina pa naj ostane v domačih rokah iz strateških razlogov. Večji del slednjih je že prodan, po pre nizkih cenah.

3.6. Obveznosti SDH in KAD (stran 156-157/158)

Pri prikazu odlivov SDH (tabela 40 v Strategiji) so naštetih prejemniki le-teh na povsem nejasen način, tako da ni mogoče ugotoviti, kdo so, koliko so upravičeni odhodki. Enaka nejasnost je prisotna glede dohodkov SDH, skupno pa je nesprejemljiva trditev, da se bo SDH moral zadolžiti. Spet? Nikakor. Ni jasen odnos do SOD, iz katere naj bi SDH nastal, obeh institucij pa vsebinsko vsaj po ciljnih sploh ni mogoče povezati. SOD bi moral počasi zaključiti svoj obstoj in izdatke, saj je že pri oceni njegovih dolgov do upravičencev v denacionalizaciji nastalo veliko neustreznih nejasnosti: vračati podjetje v naravi ali pa po sedanjih vrednostih, ne po vrednostih v času nacionalizacije (manjša velikost podjetij tedaj, pa še zadolžena so bila), je neupravičeno.

21

B. Strategija slovenskega bančnega sektorja

Skupaj s sektorjem zavarovalništva je napisani strategiji na 66 straneh (iz 24.2.2015), čeprav obstaja dobro leto dni stara strategija celotnega finančnega sektorja Slovenije na preko 400 straneh, ki niti ni omenjena (avtor: Finančni trgi, akterji, instrumenti, posli – Stebri finančnega sistema samostojne Slovenije, ZRC SAZU, december 2013). Običajna ignoranca elite, v tem primeru politike, ki nima utemeljitve v kakovosti. O bančništvu kot hrbtenici samostojne Slovenije obstaja knjiga v 2010 (404 strani), obenem pa veliko člankov, zadnji v Bančnem Vestniku 1-2/ 2015.

Iz teksta obeh strategij, bančne in zavarovalniške, je jasno, da ne gre za strategije celovitega upravljanja (kar na 66 straneh tudi ni mogoče), temveč za zgolj strategijo prodaje slovenskih finančnih blue-chipov tujcem, le da tega pisci niso želeli ali niso mogli jasno povedati. Torej spet manipulacija s prikrievanjem.

B.1. Namen in cilji strategije bančnega sektorja

Namen strategije, cilji in ukrepi so nanizani brez utemeljitev in širše podlage. Izboljšanja mednarodnega ratinga (donosi na obveznice) in rast BDP niso rezultat dosedanje vladne politike proračunske sanacije bank in prenosa slabih kreditov na DUTB, kot trdi tekst, ampak ob trdoživosti slovenskih izvoznikov in investitorjev tudi odraz zunanjih dejavnikov: Draghijeve izjave, »da bo storil vse, da evro obstane (26. julija 2012)« in vse močnejšega zalivanja z likvidnostjo s strani ECB (Q.E. in še prej LTRO, OMT,...). Saj so slabi krediti v bankah v Sloveniji še vedno veliki, na ravni 10% - 14% bančnega portfelja; tudi v celotnem evrskem območju ni nič bolje. Za reševanje slabih kreditov (dolgov) je potrebna rast BDP, zanj je potreben odstop od politike zategovanja pasu («austerity») s strani EU, oziroma v resnici Nemčije, ki jo diktira. Obstajajo še druge poti reševanja dolga (slabih kreditov), ki pa niso praktično izvedljive (na primer odpust dolga, finančna represija, »swap«, inflacija,

več avtor v GG 5/2013). Močan padec donosa na slovenske državne obveznice kljub rasti javnega dolga kaže, da je razlog zanj tudi zunanji.

B.2. Ekonomsko stanje v Republiki Sloveniji in bančni sektor (2-5)

***Slaba makroekonomska podlaga**

Iz teksta je razvidno, da je vsako od treh strategij (splošno, bančno in zavarovalniško) pisala druga skupina oseb, ki pa so se vsi naslonili na isto, slabo makroekonomsko analizo in napoved UMAR. Slaba je zato, ker je pesimistična in ne svetuje, kaj storiti, da bi gospodarstvo Slovenije raslo hitreje in močneje. Na pesimističnem napovednem gospodarskem scenariju graditi strategijo razvoja bančnega (in zavarovalniškega) sektorja in nasploh upravljanja z državnimi podjetji pa je narobe in škodljivo.

Določitev strateških trgov za banke z najmanj 5% deležem na njih ni prava; boljše je bankam nastopati funkcionalno v povezavi z nastopom slovenskega gospodarstva, ki ga je potrebno spremljati na tujih trgih. Strateške dejavnosti, v katerih naj banke ostanejo, pa sploh niso navedene, niti niso določeni kriteriji za njihovo določitev (stran 4 /36).

***Stanje v bančnem sektorju in padec kreditov**

Analiza stanja v bančnem sektorju (5-6/36) je v osnovi napačna, ker so razlogi in krivci (v resnici je ekonomska politika vlade, napačna politika Banke Slovenije) za njegovo krizo napačno identificirani, okrevanja iz krize pa še ni, saj slabi krediti v bankah ostajajo na ravni 10%-13% celotnega kreditnega portfelja, namesto 3%-5% kot je standard v dobrih časih. Doslej je posledice krize umrtvila le likvidnostna stimulacija - poplava iz ECB, ki je začasno pokrila slabosti, ni jih pa odpravila.

Padanje kreditne aktivnosti v Sloveniji (ne le domačih bank) že šesto leto je kritični razlog slabšanja gospodarske aktivnosti, ki ga je gospodarstvo uspelo šele v zadnjem letu delno nadomestiti z drugimi viri financiranja proizvodnje (lastna akumulacija, barter v menjavi, viri iz tujih bank v tujini, Bole in drugi, 2014). Ampak, od kod bodo banke sploh še dobivale dohodek, če ne bodo več opravljale osnovne aktivnosti, torej kreditirale: za nižanje pasivnih obresti več ni prostora, posedovanje državnih obveznic bo kmalu tudi presahnen vir, s plačilnim prometom in drugimi finančnimi storitvami so možnosti rasti tudi omejene. Argument prevelikega kreditnega tveganja kot pojasnilo za usihanje kreditiranja velja le delno. Odpraviti ga morata vlada z garancijskimi shemami in Banka Slovenije z odpravo pretiranih zahtev do bank, ki dejansko poslabšujejo kakovost bančne klientele in s tem samih bank. Gre za napačen od realnega sektorja izoliran pogled na bančni sektor, pri čemer se ne upošteva, da je tudi bančni multiplikator večji od 1, posebno pri večjih bankah (avtor 2013).

B.3. Ukrepi za doseganje stabilnosti v bančnem sektorju (6-21/36)

Republika Slovenija, dejansko vlada z ukrepi in odločitvami in DZ z zakonodajo, nista odigrala ustrezne vloge: najprej so skupaj z Banko Slovenije omogočili primerjalno nadpovprečno eksplozijo bančnih kreditov (tudi z zadolževanjem bank v tujini), zatem pa nadpovprečno hitro skrčenje bančnih kreditov. S proračunom pokriti bančno luknjo v korist 1% »elitnikov« in v škodo 99% prebivalstva ni velika umetnost, pomeni pa izredno prerazdelitev bogastva v korist elite, ki je sama povzročila krizo. Reveži kreditov niso dobili, niso investirali, ampak živijo iz rok v usta, sedaj v manjših obrokih, ker so jim bile socialne podpore zmanjšane v korist pokritja bančne luknje, torej dolgov bogatih.

23

*Previsoka ocena bančne luknje

Že od nastanka ocene bančne luknje v 2013 je prisotna močna kritika iz strokovne javnosti (civilne družbe), da je ocena 4.7 milijarde € namesto prve ocene 3.2 milijarde € zavestno pretirana. Javnost se je zganila šele, ko so se angažirali neposredni prizadeti lastniki podrejenih obveznic bank, ki so jim bile le-te pretvorjene v kapital in zaradi prevelike luknje odzete - izgubljene. Vendar, elita je uspešno zatrla proces odkrivanja napake in krivcev zanjo, imenovana je komisija (kot običajno), karavana gre dalje...

Prenos slabih kreditov na DUTB v nominalni višini 4.9 milijard € po prenosni vrednosti 1.6 milijarde € pomeni skoraj 70% »striženje«, rekordno visoko v celotni evrski skupini, čeprav obstajajo države z bistveno slabšo gospodarsko situacijo od Slovenije. Poleg tega je šlo za dokapitalizacijo štirih bank še 3.202 milijonov €, tako da je celotni znesek proračunskega financiranja samo bank 8.1 milijard €. Pri tem pa ostaja v bankah slabih še 13.2% kreditov torej sanacija ni zaključena. Zneski so glede na BDP večji kot pri EU v celoti in tudi relativno bistveno večji, kot je Slovenijo stala sanacija bančnega sistema ob osamosvojitvi (okrog ene milijarde DEM in še to je bilo delno povrnjeno, tudi z rastjo kapitala saniranih bank). Ustanovitev slabe banke in reševanje preko nje je bila slaba in predraga rešitev, kakor smo opozarjali v razpravah pred njeno ustanovitvijo pred nekaj leti. Kot rešitev je zmagala ustanovitev slabe banke, saj je v interesu elite. Omogoča netransparentno prodajanje podcenjenih slabih kreditov in preko njih prepoceni odtujevanje slovenskih podjetij in s tem zaslužke kupcem in tistim, ki v teh poslih posredujejo, vključno s tujci v vodstvu slabe banke. To je tema za politiko, saj gre za milijarde evrov denarja Slovencev, vendar politike ne zanima, ker ima preveč dela sama s seboj.

*Ključna vloga vlade in Banke Slovenije

Vedno znova se ponavlja situacija, da so oblikovalci ukrepov (regulatorji) hkrati njihovi izvajalci (ministri vlade, guvernerji Banke Slovenije), kar je v nasprotju z osnovnimi načeli korporativnega in političnega upravljanja. Elita toži, ista elita sodi, narod plačuje.

Kakor pri splošni strategiji upravljanja je tudi bančna postavljena na danes že skoraj dve leti starih podatkih, ključno pa je, da so se razmere v gospodarstvu in v finančnem sektorju v tem času bistveno izboljšale. Le delno bančni podatki zajamejo tudi oktober 2014. Tako,

na primer, je danes razmerje med bančnimi krediti in depoziti v Sloveniji že pod 100% (v strategiji še 132%), kar je daleč pod povprečjem za bančne sektorje članic evrskega območja. To opozarja na škodljivo pretirano restriktivnost bančnega kreditiranja, delno po lastni krivdi vodstev bank (več »relationship banking«, delo na terenu neposredno s klienti v skupnih projektih), predvsem pa po krivdi obeh nosilcev odločanja na višji ravni odločanja, vlade in Banke Slovenije. Le njuni ukrepi (državne garancije bankam za kredite, odprava pretiranih restriktivnih ukrepov Banke Slovenije, ki z njimi še poslabšuje stanje v bančnem sektorju) lahko presekajo medsebojno obtoževanje med bankami in podjetji (občani) kdo je kriv, da ni kreditov: banke, ker jih nočejo dajati slabim podjetjem, ali podjetja, ker zaradi pomanjkanja kreditov bank postajajo slaba.

Kakor je Slovenija v času finančnega booma dvignila razmerje bančni krediti/depoziti na 162%, največ med vsemi članicami EU, ga sedaj v času krize najbolj hitro radikalno znižuje pod 100% (spet med največjimi padci v EU). Take, v primerjavi z drugimi državami največje, amplitude za gospodarstvo niso dobre in so znatno prispevale k negativnim rezultatom Slovenije v preteklosti.

B.4. Strategije glede lastništva za državne banke (stran 21-27)

***Privatizacija bank**

Privatizirati (pomeni dejansko prodati tujcem) banke (vse?) gotovo ni nujno, ne vseh in ne čim prej. Kot za druge strateške blue-chipe, če so donosi ustrezni (in NLB je v med 1996 in 2003 dajala po blizu 100 milijonov DEM dividend državi letno), razloga za prehitro, prepoceni privatizacijo ni. Rezati domači bančni sektor pomeni odpraviti domačo podporo slovenskemu gospodarstvu na trgih v Sloveniji in predvsem v tujini in ga s tem spraviti v nekonkurenčni položaj. Tuje banke bodo pač podpirale svoja podjetja v konkurenčnem boju na svetovnem trgu. Kriteriji za finančno spremljanje domačega gospodarstva nikjer na svetu niso samo ekonomski; strateške finančne institucije države upoštevajo tudi učinek pozitivnih eksternalij, socialnih kot je zaposlitev, ekoloških kot je nefinanciranje okoljsko škodljivih proizvodenj, političnih kot temelj ekonomske in politične suverenosti in etničnih kot osnovo za podporo domači identiteti v kulturi, športu, civilni družbi.

Klasifikacija kaže na ohranitev 25%+1 delnico v NLB (kar pomeni, da ni strateška, kaj pa potem je?), ter prodajo v celoti NKBM in A-Celjske banke (združene). Potem bo ostalo na našem trgu 13 bank, pretežno tujih, hkrati pa se že zdaj ocenjuje, da je bančna koncentracija prevelika. V majhni državi je koncentracija vedno večja, zato splošni kriteriji ne držijo, nasilna konsolidacija (še en pojem, ki skriva resnični pomen, torej manipulira bralce) pa ni želena.

Kaj pa potem ostane v domači lasti (pozor, ne slovenski, temveč vseh stalnih prebivalcev in podjetij, s sedežem v Sloveniji), slovenskega ? SID banka in eventualno Gorenjska banka zdaleč ne ustrezata ohranitvi domače identitete in ne pomenita zadostne podpore

domačemu gospodarstvu. Absurdno je, da bi Slovenija prva odpravila idejo domačega lastništva nekaterih blue-chipov, ki jo vztrajno zasledujejo vse stare članice EU. Tudi članice PIIGS, ki so v mnogo slabši gospodarski situaciji od naše države, svojih bank ne razprodajajo. Primerjati pa se moramo z njimi, ne s post-socialističnimi članicami EU, ki so že ob osamosvojitvi vse svoje blue-chipe prodale in se pretvorile v provinco razvite Evrope. Banke obstajajo na koncu le zaradi gospodarstva in prebivalstva, ne obratno.

B.5. Priloge: Ekonomsko stanje Slovenije in bančni sektor

25

O oceni ekonomskega stanja Slovenije in napovedih, ki so zasnovane na dokumentih pesimističnega ter katastrofično usmerjenega UMAR, ki zgolj ekstrapolira obstoječe trende brez lastnih misli in predlogov, je podana kritična ocena že zgoraj.

O stanju v slovenskem bančnem sektorju so prepisane ocene iz materiala Banke Slovenije iz decembra 2014. Dokument Banke Slovenije o konsolidaciji bančnega sistema iz decembra 2014 je nesprejemljiv neoliberalni konstrukt, delno zasnovan že na materialih predhodne, prav tako neoliberalne, vlade. Ključno zanj je, da gleda na sektor izolirano od gospodarstva, s katerim je v resnici nujno povezan, in ga v pretirani skrbi za zdravje omejuje v aktivnosti, s tem pa mu dejansko stanje še poslabšuje. Tudi zato slabi krediti ne izginejo in če ne bo rasti kreditov in rasti produkta (za kaj je potrebna tudi rast javnih izdatkov), bo slabih kreditov vedno več, česar tudi zaporedne sanacije bančnega sistema ne bodo odpravile. Sanacije so kurativa, potrebni pa so resnični preventivni ukrepi, ki so v bankah nujno vezani na primarno ozdravitev gospodarstva. Brez bančnih kreditov vzdržljivosti rasti in razvoja ne bo. Analiza Banke Slovenije kot osnova za to strategijo prodaje bank sama zase lahko stoji, v povezavi v celotni slovenski gospodarski sistem pa nepreklicno omaga.

C. Strategija za sektor zavarovalništva (1-30)

To je tretji dokument strategij in tudi po svoji osnovni kakovosti znatno zaostaja za predhodnima. Pisec (pisci) niso bili dorasli nalogi. Vse kar so želeli povedati, je bilo to, kar jim je bilo naročeno. To pa je, da naj napišejo, da se bodo slovenske zavarovalnice v državni lasti prodale do 25% plus ena delnica, kar pomeni, da jih ideologi teh strategij, enako kot banke, ne vidijo kot strateške ampak le kot pomembne državne naložbe. Nesprejemljiva kardinalna napaka za slovensko ekonomsko in s tem politično samostojnost, ki pa naj bi jo zadnji popravki klasifikacij po medijskih vesteh popravili, tako da naj bi Triglav postal strateška naložba. Zato o strategiji ne morejo odločati izolirano samo ekonomisti, ali celo zgolj finančniki, ampak vsi stalni prebivalci Slovenije na referendumu. Strokovne podlage za referendumsko odločanje o strategijah pa naj pripravijo strokovnjaki vseh profilov in vrednostnih prepričanj: poleg ekonomistov in finančnikov predvsem še sociologi, psihologi, filozofi, ekologi, socialni delavci, pa naravoslovci, humanisti vseh vrst, in na koncu tudi politologi.

*Osnovne dopolnitve

Poleg splošnega komentarja za strategijo celotnega finančnega sektorja, podanega že v predhodnem poglavju ocene strategije bančnega sektorja, samo nekaj osnovnih dopolnitev. Med naštetimi trendi v zavarovalništvu sta vsaj dva vprašljiva:

- nove zahteve po hitrosti storitev in donosnosti, saj je finančna kriza zavrnila bančno zavarovalništvo in zahteva umik nazaj k osnovnemu poslu (»back to the core business«),
- zakonodajno povečanje obsega plačljivih pokojninskih storitev, kar je tipična zahteva neoklasike in od tod neoliberalizma. Vse večji upor tej usmeritve tudi v EU (glej volitve v evropski parlament, grški upor) pa bi lahko tak trend zavrle, vsaj upanje je, in ohranile tudi osnovno pokojnino po načelu »pay-as-you-go«.

26

Pri prepisovanju podatkov iz dokumentov Swiss Re (in kasneje domačih dokumentov AZN in SZZ) ni niti vsebinskega osnovnega komentarja. Kako potem na teh podatkih graditi strategijo zavarovalništva (več v knjigi Finančni trgi, avtor, 2013). Poleg tega obstaja s strani avtorja glede strategije še knjiga Zavarovalništvo Slovenije v 21. stoletju (skupaj s Filipom Šramelom) iz leta 2008 in članek o Avtomobilskem zavarovanju in gospodarski rasti v Sloveniji (Zavarovalniški horizonti, december 2014).

*Nekaj zaključkov iz mednarodnih primerjav

Slovenija ima nadpovprečno razvito zavarovalništvo glede na stopnjo gospodarske razvitosti (BDP per capita), če se upošteva, da je zavarovalniška storitev kakovostno boljša storitev z dohodkovno elastičnostjo nad 1. Ugotovitev velja tako za penetracijo (zavarovalne premije/BDP) kot za gostoto (zavarovane premije/prebivalci). Življenjsko zavarovanje je po prihodu iz samoupravnega socializma seveda manj razvito (država je v večji meri skrbela v preteklosti za prebivalce), zato hitreje raste. To posebno dobro vedo tuje zavarovalnice, ki pri nas hitro vstopajo v življenjsko zavarovanje, kjer so dobički veliki, saj v začetku premije redno pritekajo, izplačil ob dospelosti pa ni. Škodni koeficient je znatno pod ena, enako kombinirani količnik, četudi je po definiciji slednji višji od prvega.

*Zavarovalništvo Slovenije je uspešno prebrodilo krize

Slovenske zavarovalnice so se tako skozi prvo finančno krizo Slovenije (po osamosvojitvi v začetku 1990-tih) kot drugo krizo (2008-2013) prebile same brez državne pomoči. Njihovi donosi in drugi finančni količniki so toliko dobri, da jih zgolj iz ekonomskih razlogov ne bi veljalo odtujevati. Vendar, iz neekonomskih razlogov pa še manj, saj so s svojimi naložbami zavarovalnice glavni vir financiranja infrastrukturnih investicij v razvitih državah, kamor bi radi uvrstili tudi Slovenijo.

*Lastništvo v zavarovalništvu

Primerjalno preveliko lastništvo države slovenskih zavarovalnic, kakor zapisuje strategija, je v resnici samo navidezno, saj v zavarovalnicah drugih držav prevladujejo kot lastniki skladi, ni pa zapisano, da so to v veliki meri državni oziroma kvazi-državni skladi. Spet gre za poznano zamegljevanje resnice, na katerega nasede samo neuki naivnež (na primer,

pisec zavarovalniške strategije). Seveda navedena trditev ne pomeni, da ne bi bilo dobro pridobiti več privatne lastnine v slovenske zavarovalnice, prvenstveno domače, pa tudi manjšinske tuje (know-how, novi trgi). Za prodajo obeh velikih zavarovalniških skupin (Triglav, Sava-Re) pa ni razlogov: znanje imamo, dobičke ustvarjata. Le bolj bi se morali vpeti v celovito strategijo ekonomskega in širše družbenega razvoja Slovenije, predvsem na področju financiranja infrastrukturnih investicij in s tem odpiranja novih delovnih mest, izobraževanja. Sedaj so zavarovalnice kot »otok«, preveč izolirane od realnega gospodarstva in prebivalstva, na katerega so navsezadnje tudi navezane s svojim poslom.

Citirana literatura:

Blyth.: Austerity, Princeton Press, 2015

Bole V., Prašnikar J., and Trobec D. (2014) Policy measures in the deleveraging process: A macroprudential evaluation. Journal of Policy Modeling, 36, p. 410-432

Državni zbor: Evidenca o glasovanju o Soglasju k odtujitvi naložb Slovenije, 21.6.2015

DUTB : O nas, spletna stran DUTB, april 2015

Grgič M.: Strategija za vpliv, DELO, 24.4.2015, komentar, p.1

Grgič M., Gole,N.: katera podjetja bi država prodala, DELO, 24.4.2015, p.1

Grgič M., Gole N.: Na GZS se bojijo blokade strateških vlagateljev, DELO, 24.4., p 3

Klasifikacija naložb države, Spletno DELO, 23.4.2015

Mencinger J.: Prišli trgovci z novci... Pravna praksa, Ljubljana, april 2015

Predloga strategije odtujitve kapitalskih deležev države v gospodarskih družbah, vlada RS, pomlad 2013

Razprava o dokumentu, ESS 24.4.2015, zapis

Strategija upravljanja kapitalskih naložb, vlada RS, 24.2.2015

Strategija slovenskega bančnega sektorja, vlada RS, 24.2.2015

Strategija za sektor zavarovalništva, vlada RS, 24.2.2015

Štiblar F.:Prispevek k strategiji odtujitve državnih podjetij, GG, 4/2013

Štiblar F., Šramel F.: Zavarovalništvo Slovenije v 21. stoletju, SZZ, 2008

Štiblar F.: Bančništvo kot hrbtnica samostojne Slovenije, ZRC SAZU, 2010

Štiblar F.: Finančni trgi, akterji, instrumenti in posli, ZRC SAZU, 2013

Štiblar F.: Napoved avtomobilskega zavarovanja v Sloveniji, Zavarovalniški horizonti, SZZ, 12/2014

Štiblar F.: Esej o baselskih standardih, Bančni vestnik, ZBS, 1-2, 2015

ZUKSB, sprejet že 27.12, 2012 (ULRS 105/2012)

Zakon o SDH (ULRS 25/2014 iz 11.4.2014)

BO POVPRASEVANJE PREBIVALSTVA ZAČELO POMAGATI TUJEMU POVPRASEVANJU?

Velimir Bole, Jože Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

28

Podatkov o gibanju BDP in njegovih sestavin v prvem četrtletju še ni, začasni podatki o domačem agregatnem trošenju za blago in tržne storitve do februarja kažejo bolj na stagnacijo kot na pospešitev njegove dinamike. Rast BDP še naprej vzdržuje tuje povpraševanje. K slabšemu domačemu povpraševanju v prvih dveh mesecih je največ prispeval padec materialnega trošenja širše države, večji padec domačega trošenja pa je preprečilo povečanje trošenja prebivalstva. Vlada očitno ni sposobna aktivno poseči v pospeševanje gospodarske aktivnosti.

V marcu je prišlo do pozitivnega skoka v blagovni menjavi; porasli so tako obsegi kot pozitivni saldi menjave. Tudi v primerjavi z drugimi članicami EU28 Slovenija v blagovni menjavi v prvih dveh mesecih dosega nadpovprečne rezultate.

Gospodarska klima se je aprila rahlo ohladila. Na to sta najbolj vplivala manjše zaupanja v predelovalnih dejavnostih in v gradbeništvu. Naročila v predelovalni dejavnosti so aprila po dolgih letih sicer preseгла »normalno« raven, torej točko, v kateri je delež podjetij, ki menijo, da imajo dovolj naročil, enak deležu podjetij, ki menijo, da jih imajo premalo. Zdesetkano gradbeništvu se je tej točki približalo sredi preteklega leta, a so na prelomu leta spet prevladala podjetja s premalo naročili. Klima v storitvenih dejavnostih in zaupanje v trgovini na drobno sta se popravila. V EU28 se je gospodarska klima aprila v primerjavi z aprilom lani večinoma izboljšala, splošni poslovni optimizem pa se je nekoliko zmanjšal.

Slovenski potrošniki so bili v aprilu le nekoliko manj optimistični kot marca, a še naprej mnogo bolj kot pred letom. Močno so popravili oceno lastnega finančnega stanja. Slabše kot marca in bolje kot pred letom ocenjujejo primernost trenutka za večje nakupe, sami pa so bolj kot marca pripravljeni na večje nakupe. Ocena primernosti trenutka za varčevanje se je močno zmanjšala. Sicer več kot lani a manj kot marca jih namerava varčevati, manj kot marca, a več kot pred letom, jih meni, da je njihovo finančno stanje ustrezno.

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi povečala, impulzni trend kaže na nadaljevanje rasti. V marcu je zrasla tudi industrijska produkcija v EU28 in na evrskem območju. Nihanja med državami ostajajo velika.

Vrednost gradbenih del je bila februarja višja kot januarja in pred letom, impulzni trend kaže na zastoj. Število turističnih prenočitev se je krepko povečalo, k porastu so prispevali tako tuji kot domači turisti. V zračnem potniškem prevozu je bilo več potnikov kot leto prej, prek brniškega letališča pa jih je potovalo manj, manj je bilo tudi pretovora blaga v Kopru.

Stanje na trgu dela se popravlja, več je delovno aktivnih prebivalcev, več je zaposlenih v družbah in pri posameznikih. Število iskalcev zaposlitve se zmanjšuje, manj jih prihaja na zavode za zaposlovanje, večina med njimi, ker jim je prenehalo delo za določen čas. Vse več tistih, ki zapuščajo zavode, si poišče novo prekarno zaposlitev ali tvegano samozaposlitev. Stopnja brezposelnosti v EU in v območju evra se je zmanjšala po 10 odstotkov, najnižjo ima Nemčija, najvišjo je od Španije prevzela Grčija.

29

Deflacija v Sloveniji ostaja nekoliko vztrajnejša kot v celotnem evrskem območju. Cene na drobno so se aprila povečale, a zaostajajo za cenami v decembru in aprila lani. K aprilskemu porastu so prispevale podražitve blaga, ki pa so ostale nižje kot decembra in aprila lani. Drugače je bilo pri storitvah, te so se v aprilu pocenile, se izenačile z decembrskimi in bile dražje kot aprila lani. Spremembe cen po skupinah so bile aprila majhne; še najbolj so se podražile obleke in obutev, v letu dni pa alkoholne pijače in tobak, najbolj pa se je pocenil prevoz. Med dvanajstimi skupinami so se cene v letu dni dvignile v petih, v sedmih so se znižale. Industrijske cene so bile marca višje kot februarja, enake cenam marca lani, trendno pa so se zmanjševale.

Povprečna februarska bruto plača in neto plača sta bili nižji kot januarja, povprečni urni plači pa višji. Februarja so bile mesečne neto plače najvišje v oskrbi z električno energijo, plinom in paro, sledile so jim plače v finančnih in zavarovalniških storitvah, v informacijski in komunikacijski dejavnosti ter v rudarstvu, manj kot 700 evrov so zaslužili zaposleni v raznovrstnih poslovnih dejavnostih. Razen v predelovalni dejavnosti so bile februarske neto mesečne plače povsod nižje od januarskih, v letu dni so se znižale v desetih, zvišale pa v devetih dejavnostih. Pri neto urnih plačah je bil vrstni red na vrhu le malo drugačen, manj kot 5 evrov so na uro zaslužili zaposleni v gostinstvu in v drugih raznovrstnih dejavnostih. V letu dni so se urne plače povečale v enajstih dejavnostih, a kar v devetih manj kot za odstotek, znižale pa v osmih.

Podatki ne podpirajo »splošno znane resnice«, ki jo širijo tuji in domači dežurni pridigarji »strukturnih reform«, da je davčna obremenitev dela temeljni problem slovenskega gospodarstva. Povečanje stroškov dela v gospodarstvu je bilo na v kriznem razdobju na evropskem povprečju, stroški dela v negospodarstvu pa že nekaj let močno zaostajajo za njim.

April je dobro polnil javne blagajne in močno izboljšal kumulativni rezultat, saj se je v štirih mesecih v javne blagajne nateklo 246 milijonov evrov več kot lani. Aprila se je namreč v vse javne blagajne (izjema je blagajna ZZZ) nateklo več kot marca ali aprila lani, prihodki od

davka na dobičke družb so se več kot podvojili. Gibanja prihodkov v štirih mesecih so bila ugodna pri vseh pomembnih posrednih ter pri neposrednih davkih in prispevkih. Še bolj kot pri neposrednih davkih se oživitvev gospodarstva na prelomu leta kaže pri posrednih davkih.

Podatki o odhodkih javnih blagajn zamujajo; imamo jih do februarja ali marca. V prvih dveh mesecih so odhodki za 433 milijonov evrov presegali prihodke, primarni primanjkljaj je bil 129 milijonov evrov, za investicije in investicijske transfere je bilo skupno porabljenih manj kot 5 odstotkov skupnih odhodkov. V blagajno EU smo v prvem četrtletju plačali 37 milijonov evrov manj kot smo iz nje dobili.

30

Kreditni podjetjem in prebivalstvu se krčijo, depoziti kljub obrestni meri blizu 0, rasejo. Razmerje med krediti nefinančnim družbam in gospodinjstvom ter njihovimi depoziti se je od sredine 2011, ko je bilo še 1.6, do marca letos skrčilo že na 0.98. Odgovori na vprašanja o razlogih in smiselnosti drastičnega zmanjševanja aktivnosti bank ter vlogi BS in lastnika bank-države pri tem se očitno skrivajo v obljubah banke prodati, oziroma v željah čim prej jih spremeniti v poceni lokalne podružnice.

Obrestne mere na denarnem trgu ostajajo blizu ničle. Ničli se približujejo tudi obrestne mere na depozite, ki kljub temu, zaradi presežkov v plačilni bilanci in izboljšanja gospodarske situacije, rastejo. Zmanjšujejo se tudi posojilne obrestne mere, ki pa ostajajo visoke.

Februarski saldo tekoče plačilne bilance je »sezonsko« negativen, v prvih dveh mesecih skupaj pa ostaja pozitiven in dvakrat večji kot v enakem obdobju 2014. Presežek tekoče bilance je rezultat blagovnega in storitvenega presežka ter primanjkljaja na računih primarnih dohodkov in tekočih transferjev. Saldo finančnega računa kaže na povečanje obveznosti oziroma zmanjšanje terjatev, krojijo ga neto odliv prek računa neposrednih naložb, povečanja obveznosti prek računa portfeljskih naložb in zmanjšanja obveznosti prek računa ostalih naložb. Bruto in neto dolg ter delež državnega in garantiranega dolga se povečujejo. Čas padanja donosov na državne obveznice je mimo, donosi se dvigajo tudi drugim.

WILL PRIVATE DOMESTIC DEMAND ASSIST FOREIGN DEMAND ?

Velimir Bole, Mencinger, Franjo Štiblar, Robert Volčjak

Data on GDP and its components in the first quarter are not yet available, provisional data on aggregate domestic spending on goods and services in February indicate stagnation rather than acceleration of its dynamics. GDP growth continued to be maintained by foreign demand; rather poor domestic demand in the first two months was mainly due to a decline in material consumption of general government while bigger drop was prevented by an increase in consumption of the population. The government is obviously not able to actively intervene in the promotion of economic activity.

31

In March, there was a positive jump in foreign trade; both, volume and positive trade balances increased. In comparison with other EU28 states, Slovenia reached above-average results.

The economic climate cooled slightly in April due to lower confidence in manufacturing and construction sectors. Orders in the manufacturing sector, however and after many years exceeded their “normal” level, i.e. the point at which the percentage of companies which judge to have enough orders is the same as the percentage of companies judging that they have too little orders. Decimated construction was close to such a point in the middle of last year, but at the turn of the year companies with too little orders prevailed. Climate in the services sector and confidence in the retail trade repaired. In the EU28, the economic climate in April compared with April last year mostly improved while overall business optimism declined slightly.

Consumers were in April only slightly less optimistic than in March, but continued to be much more optimistic than a year ago. The assessment of their own financial situation is strong, and their views on general economic situation are very optimistic. Worse than in March and better than a year ago is assessing the suitability of major purchases, but they are more than in March willing to make major purchases. The assessment of adequacy of saving was reduced. However, more consumers than last year, but less than in March intend to save, and more than a year ago, believe that their financial situation is proper.

Industrial production in the year to year comparison increased, impulse trend points to a continued growth. In March, industrial production grew also in the EU28 and in the euro area. Fluctuations between the countries remain high.

The value of finished construction products in February was higher than in January, but the impulse trend indicates a jam. The number of overnight tourists stays increased strongly due to the increased number of both, foreign and domestic tourists. There were more passengers in the air transportation but less passengers than the year before in Brnik airport and there was less transfer of cargo in Koper.

The situation in the labor market improved, there was an increase in the number of economically active population, and more were employed in companies and by individuals. The number of job seekers is declining; fewer of them come to the employment office, most of them because they have ceased to work for a specified time; an increasing number of those who leave employment offices finds new precarious type of jobs or self-employment, which is increasingly a common form of employment. The unemployment rate in the EU and in the euro area decreased below 10 percent, Germany has the lowest rate, Spain and Greece have the highest rates.

32

Deflation in Slovenia remains somewhat more persistent than in the entire euro area. Retail prices in April rose, but lagged behind the prices in December and prices in April last year. Prices of goods increased, but remained lower than in December and in March last year. The opposite happened in services, their prices fell in April, were equal to prices in December and higher than in April last year. Price changes by the groups were small; most noticeable were more expensive clothes and shoes, while in a year, prices of alcoholic beverages and tobacco increased most and transport prices decreased most. Among twelve groups prices rose in five, and fell in seven. Industrial prices were higher in March than in February, they were equal to prices in March last year.

February's average gross and net earnings were lower than in January, while average hourly wages were higher. In February, the highest monthly net earnings were in the electricity, gas and steam production, followed by earnings in financial and insurance services, in the information and communication activities, and in mining. Those working in a variety of business activities earned less than 700 euro. Except in the manufacturing sector net monthly salary was everywhere lower in February than in January. In a year, earnings fell in ten and rose in nine activities. The order of net hourly earnings was slightly different on the top, employed in hotels and restaurants and in other activities earned less than 5 euro an hour. In a year, net wages increased in eleven activities, in nine less than one percent, and decreased in eight.

The data do not support the "truism" spread by foreign and domestic preachers of "structural reforms" according to which the problems in Slovenian economy are caused by excessive tax burden on labor. The increase in labor costs in the economy was similar to the European average, labor costs in the public sector remained far behind.

April was good for filling public purses and greatly improved the cumulative result in four months in which the amount of collected taxes was for 246 million euro larger than last year. In April, the inflows of money into all the public purses exceeded those in March or April of last year; revenue from the tax on the profits of companies more than doubled. Developments in revenues in four months have been favorable in all the important direct taxes and contributions. Even more than in indirect taxes, the economic recovery at the turn of the year was reflected in indirect taxes. Total revenues collected for social security, have stabilized at 2.7 per cent growth.

Data on expenditure of public funds are delayed. In the first two months, expenditures exceeded revenues by 433 million euro, primary deficit was 129 million euro; less than 5 percent of expenditures were used for investment. In the first quarter of the year, payments to EU were 37 million euro less than receipts from EU.

33

Loans to non financial corporations and population are shrinking, while deposits, despite the interest rate near 0, are increasing. The ratio of loans to non-financial corporations and households and their deposits shrunk to 0.98 in March. Answers to the question on the reasons and reasonableness of a drastic reduction activities of banks and the role of BS and the owner of banks-government is apparently hidden in the commitments to sell the banks and wishes to transfer them to becoming second-rate local branches. The deposit interest rates are approaching zero, while deposits grow due to the surplus in the balance of payments and improved economic situation. The lending rates are also falling but they remain high.

February's balance of current account is "seasonally" negative; in two months it remains positive and twice higher than in the same period of 2014. The current account surplus is the result of goods and services surplus and deficit of primary incomes and current transfers. The financial account shows an increase in liabilities or decrease in claims; there is net outflow via direct investment, an increase in liabilities through the account of portfolio investment, and reduced liabilities through the account of other investments. Gross and net external debt of Slovenia continued to rise. Time of falling yields on government bonds appeared to come to an end, yields are rising elsewhere.

AGREGATNO POVPRASEVANJE IN PRIČAKOVANJA

1. Trošenje prebivalstva se je okrepilo, državno in investicijsko trošenje pa sta oslabela

Podatkov o gibanju BDP in njegovih sestavin v prvem četrtletju še ni, začasni podatki o domačem agregatnem trošenju za blago in tržne storitve do februarja kažejo bolj na stagnacijo kot na pospešitev njegove dinamike. Nihanja v napovedih mednarodnih in domačih institucij pa bolj ali manj spominjajo na napovedi starega Indijanca o hudi ali blagi zimi; to je na vsestransko krožno prepisovanje.

34

Rast BDP še naprej vzdržuje tuje povpraševanje; k slabšemu domačemu povpraševanju v prvih dveh mesecih, na katerega kažejo tako medletne primerjave kot tudi dinamika impulznega trenda, je največ prispeval padec materialnega trošenja širše države z medletnim krčenjem za 12 (januarja) in 20 odstotkov (februarja), pa tudi krčenje investicij za približno 10 odstotkov. Večji padec skupnega domačega trošenja je predvsem v februarju preprečilo medletno povečanje trošenja prebivalstva. Tudi impulzni trend skupnega domačega trošenja se je v februarju obrnil navzgor predvsem zaradi okrepitve impulznega trenda trošenja prebivalstva, saj kratkoročna dinamika investicij in materialnega trošenja države ostaja negativna.

Impulzni trendi agregatnega trošenja

Vir: lastni izračuni

Dinamika impulznega trenda agregatov trošenja od 2015/1 do 2015/2

	domače trošenje	prebivalstvo	investicije	širša država	neto tuje povpraševanje
povprečje	-0.003	-0.017	0.115	-0.161	0.260
maksimum	1.260	1.540	1.670	3.300	2.110
minimum	-1.160	-1.600	-2.880	-4.330	-1.930
standardni odklon	0.573	0.750	1.351	1.989	0.793

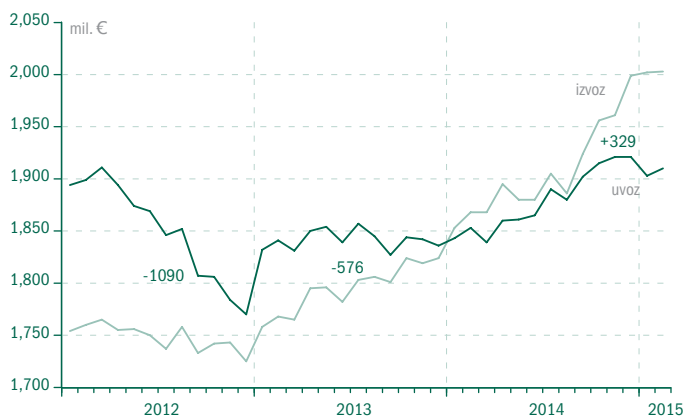
Vir: lastni izračuni

Slika dinamike impulznega trenda (gre za način desezoniranja, ki ohranja stabilnost preteklih gibanj) potrjuje, da je dinamiko BDP v preteklih letih vzdrževala dinamika neto izvoznega povpraševanja in investicij, zavirala pa predvsem dinamika materialnega trošenja širše države, ki je bila tudi daleč najbolj nestabilna (glej standardni odklon). Še naprej kar dobra pričakovanja potrošnikov in njihove ocene o stanju v gospodarstvu kažejo, da bi trošenje prebivalstva moglo v naslednjih mesecih prevzeti večje breme vzdrževanja gospodarske rasti. Nič kaj dobro pa ne kaže pri generiranju povpraševanja s pomočjo investicij in trošenja države; vlada ni sposobna aktivno poseči v pospeševanje gospodarske aktivnosti; neupravičeno pa si bo prisvojila zasluge za pozitivne učinke neto tujega povpraševanja, ki nimajo ničesar opraviti z njeno politiko »varčevanja«. Še pri sicer dolgoročno katastrofalnih prodajah premoženja ji, na srečo, ne gre vse od rok.

2. Skok blagovne menjave in presežka v marcu in prvem četrtletju

V marcu je prišlo do pozitivnega skoka v blagovni menjavi, saj so porasli tako zneski kot pozitivni saldi. Tudi v primerjavi z drugimi članicami EU28 Slovenija v blagovni menjavi v prvih dveh mesecih dosega nadpovprečne rezultate.

Trgovinska menjava

Vir: SURS, desezonirane vrednosti, številka med izvozom in uvozom je letni saldo

36

Marca je bil skupni izvoz 2161 milijonov € (8.5% več kot marca 2014), pri čemer je odprema blaga v EU znašala 1673 milijonov € (11.0% več), izvoz v nečlanice pa 488 milijonov € (0.7% več kot leto prej). Uvoz je bil 2046 milijonov € (7.0% več kot letos prej), pri tem prejem blaga iz EU 1663 milijonov € (7.9% več), uvoz iz nečlanic EU pa 384 milijonov € (3.2% več). Presežek skupne blagovne menjave je znašal 115 milijonov €, pokritje uvoza z izvozom je bilo 105.6%, pri čemer je bil v menjavi s članicami EU saldo 10 milijonov €, z nečlanicami pa 104 milijone €.

V prvem četrtletju 2015 je bil skupni izvoz 5831 milijonov € (4.4% več kot v enakem obdobju 2014), skupni uvoz 5704 milijonov € (4.1% več), kar da presežek 127 milijonov € oziroma 102.2% pokritje uvoza z izvozom. Pri tem je bila odprema blaga v EU 4574 milijonov € (6.9% več kot leto prej), prejem blaga iz EU pa 4541 milijonov € (4.9% več), kar pomeni presežek 33 milijonov €. V menjavi z nečlanicami EU je bil izvoz 1257 milijonov € (padec 3.8% v primerjavi z izvozom v lanskem prvem četrtletju), uvoz 1163 milijonov € (povečanje 1.1%), kar pomeni presežek 94 milijonov €.

Tekoča dinamika je v februarju 2015 pri izvozu Slovenije 0.03% mesečno, pri uvozu 0.41% mesečno. Izvozne cene so v februarju 2015 medletno porasle za 0.55%, v EU za 3.72%, uvozne cene Slovenije so padle za 2.62%, v EU pa za 3.80%. Tako so se pogoji menjave Slovenije v februarju izboljšali za približno 3.17%, v EU pa kar za 7.52%.

V evro območju (EA19) se je v februarju izvoz v preostanek sveta medletno povečal za 4%, uvoz je stagniral, kar je dalo presežek 20.3 milijarde €, leto nazaj je bil 14.4 milijarde €. Blagovna menjava znotraj evro območja se je v februarju glede na februar 2014 povečala za 1%.

Po medletni rasti skupnega izvoza v prvih dveh mesecih letos je Slovenija na 4.-7. mestu med EU28, po rasti skupnega uvoza pa je četrta. Je med 11 članicami EU28, ki so imele pozitivno blagovno bilanco.

3. Gospodarska klima v aprilu rahlo hladnejša; potrošniki so še naprej optimisti

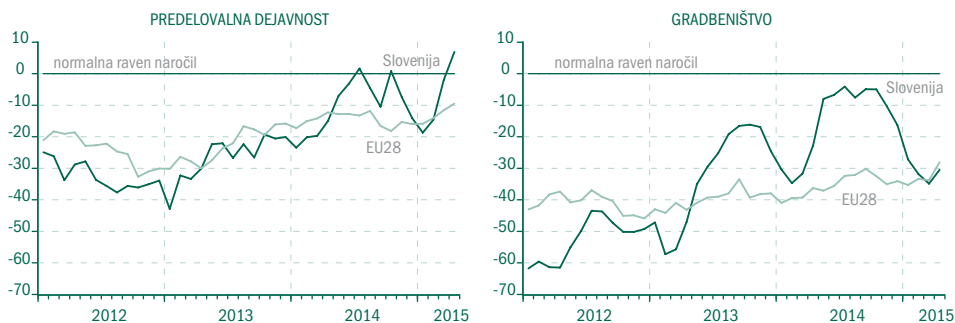
Gospodarska klima se je v aprilu rahlo ohladila. Po anketi Statističnega urada Republike Slovenije (SURS) o gospodarski klimi je bil njen kazalnik za 0,4 odstotne točke nižji kot mesec prej, od aprila lani pa je višji za 10 odstotnih točk, hkrati pa je njegova vrednost za 9 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja. Na znižanje kazalnika gospodarske klime na mesečni ravni sta najbolj vplivala manjše zaupanja v predelovalnih dejavnostih in v gradbeništvu.

Vrednost kazalnika zaupanja v predelovalnih dejavnostih v aprilu je bila za 4 odstotne točke nižja kot predhodni mesec, glede na april 2014 je bila njegova vrednost višja in sicer za 3, glede na dolgoletno povprečje pa za 6 odstotnih točk. V primerjavi z marcem so se v aprilu vrednosti kazalnikov stanj in pričakovanj za naslednje tri mesece večinoma znižale, zvišali sta se le vrednosti kazalnikov pričakovano zaposlovanje in pričakovane cene.

Klima v storitvenih dejavnostih se je popravila, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v teh sektorjih v aprilu glede na predhodni mesec višja za odstotno točko in hkrati za 11 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja, v primerjavi z aprilom lani je bila za 15 odstotnih točk višja.

Naročila v predelovalni dejavnosti so aprila po dolgih letih preseгла »normalno« raven, torej točko v kateri je delež podjetij, ki menijo, da imajo dovolj naročil, enak deležu podjetij, ki menijo, da imajo naročil premalo. Zdesetkano gradbeništvo se je tej točki približalo sredi preteklega leta, a so na prelomu leta spet prevladala podjetja s premalo naročili; teh je kar za 30 odstotnih točk več kot podjetij z dovolj naročili.

Naročila v predelovalni dejavnosti in gradbeništvu

Vir: Eurostat

38

Zaupanje v gradbeništvu se je skrhalo, saj je bila vrednost kazalnika zaupanja v tem sektorju v aprilu v primerjavi s predhodnim mesecem nižja za 4 odstotne točke, v primerjavi z aprilom 2014 je bila višja za odstotno točko ter hkrati za 6 odstotnih točk višja od dolgoletnega povprečja. Vrednosti vseh kazalnikov pričakovanj gradbenikov za naslednje tri mesece so se v aprilu v primerjavi s predhodnim mesecem znižale

Ankete SURS-a kažejo, da se je vrednost kazalnika zaupanja v trgovini na drobno v aprilu glede na predhodni mesec zvišala za 12 odstotnih točk, glede na april 2014 je bil kazalnik za 20 odstotnih točk višji. Vrednosti kazalnikov pričakovanj za naslednje 3 mesece so se aprila v primerjavi z marcem v glavnem znižale, zvišala se je le vrednost kazalnika pričakovani poslovni položaj.

V EU28 se je gospodarska klima aprila v primerjavi z aprilom lani večinoma izboljšala. V gradbeništvu so se po podatkih Eurostata v aprilu 2015 naročila glede na mesec prej zvišala za 5,7 odstotne točke, glede na marec lani pa so višja za 7,4 odstotne točke. Glede na marec so se v letošnjem aprilu za 0,6 odstotne točke zvišala pričakovanja v trgovini na drobno, pričakovanja v predelovalnih dejavnostih pa so se v enakem obdobju izboljšala za dobri dve odstotni točki. Splošni poslovni optimizem se je v aprilu 2015 v evropski osemindvajseterici nekoliko znižal in sicer za 0,3 odstotne točke, v primerjavi z aprilom lani pa je bil nižji za 0,9 odstotne točke.

Slovenski potrošniki so bili v aprilu le nekoliko manj optimistični, kot marca, a še naprej mnogo bolj kot so bili pred letom; kazalnik njihovega zaupanja je ostal enak marčnemu, v letu dni pa se je popravil za 18 indeksnih točk. Močno so popravili oceno preteklega in prihodnjega lastnega finančnega stanja, ocena stanja v zadnjih dvanajstih mesecih je bila aprila za 16 indeksnih točk višja kot aprila lani, in za 3 odstotne točke višja kot marca. Še za indeksni točki več sta se popravili oceni prihodnjega finančnega stanja. Še mnogo bolj

optimističen je pogled potrošnikov na gospodarsko stanje v državi; ocena dozdajšnjega je za kar 34 indeksnih točk, ocena prihodnjega pa za 28 indeksnih točk višja kot pred letom. Tudi v primerjavi z marcem sta se oceni nekoliko izboljšali. Inflacija in brezposelnost naj bi bili po mnenju potrošnikov precej nižji. Slabše kot marca in bolje kot pred letom potrošniki ocenjujejo primernost trenutka za večje nakupe, sami pa so enako kot aprila lani in bolj kot marca letos pripravljeni na večje nakupe. Ocena primernosti trenutka za varčevanje se je od marca močno zmanjšala. Sicer več kot lani, a manj kot marca jih namerava v prihodnjih dvanajstih mesecih varčevati, manj potrošnikov kot marca, a več kot pred letom, jih meni, da je njihovo finančno stanje ustrezno.

39

Mnenja potrošnikov aprila 2015

	2014		2015		razlika	
	marec	april	marec	april	2015/4-2014/4	2015/4-2015/3
Kazalnik zaupanja potrošnikov	-29	-31	-13	-13	18	0
Finančno stanje v gospodinjstvu v zadnjih 12 mesecih	-37	-40	-27	-24	16	3
Finančno stanje v gospodinjstvu v prihodnjih 12 mesecih	-22	-22	-9	-5	17	4
Gospodarsko stanje v Sloveniji v zadnjih 12 mesecih	-62	-61	-35	-27	34	8
Gospodarsko stanje v Sloveniji v prihodnjih 12 mesecih	-25	-31	-7	-3	28	4
Gibanje cen v zadnjih 12 mesecih	23	26	8	10	-16	2
Gibanje cen v prihodnjih 12 mesecih	12	29	9	4	-25	-5
Raven brezposelnosti v prihodnjih 12 mesecih	37	35	18	16	-19	-2
Primernost trenutka za večje nakupe	-42	-41	-36	-40	1	-4
Večji nakupi v prihodnjih 12 mesecih	-14	-13	-16	-13	0	3
Primernost trenutka za varčevanje	-20	-21	-25	-37	-1	-12
Varčevanje v prihodnjih 12 mesecih	-31	-36	-20	-27	9	-7
Sedanje finančno stanje v gospodinjstvu	14	8	20	15	7	-5

Vir: SURS

Pojasnilo: Anketirani imajo pri vprašanih vnaprej ponujene odgovore, ki so razporejeni od zelo pozitivnih (PP), pozitivnih (P), nevtralnih (N), negativnih (M), do zelo negativnih (MM). Ravnotežje (B) se iz odgovorov izračuna takole: $B = (PP + \frac{1}{2}P) - (\frac{1}{2}M + MM)$. Osebe, ki so odgovorile, da je, oziroma da bo stanje enako, torej ne vplivajo na rezultat. Pri večini ravnotežij višja vrednost pomeni višji delež optimističnih odgovorov.

GOSPODARSKA AKTIVNOST IN BREZPOSELNOST

4. Industrijska produkcija v februarju višja

Industrijska produkcija se je v medletni primerjavi povečala. Po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a je bila v februarju za 6,8 odstotka višja kot v enakem mesecu leta 2014. Impulzni trend kaže, da se je v februarju industrijska produkcija zviševala po stopnji 0,62% mesečno.

40

Dejavnost rudarstva se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v letošnjem februarju v primerjavi s februarjem 2014 zmanjšala za 3,5 odstotka. Vendar impulzni trend kaže, da se je v februarju dejavnost rudarstva zviševala kar po stopnji 3,16% mesečno.

Produkcija predelovalnih dejavnosti se je po originalnih (nedesezoniranih) podatkih SURS-a v letošnjem februarju v primerjavi s februarjem 2014 povečala za 7,9%, impulzni trend pa kaže, da se je v februarju dejavnost predelovalne industrije zviševala po stopnji 0,85% mesečno.

Po podatkih Eurostata je v marcu, glede na februar, industrijska produkcija v EU28 zrasla za 0,9%, na območju evra (EA19) pa za 1,1%. Glede na februar lani pa je v letošnjem februarju industrijska produkcija v EU28 porasla za 1,4%, na območju evra pa za 1,6%. Med državami članicami, za katere so dostopni podatki, je industrijska produkcija v februarju letos glede na mesec prej najbolj upadla na Malti (-1,3%) in v Bolgariji (-0,6%), največjo rast industrijske produkcije pa so v omenjenem obdobju zabeležili na Irskem (16,3%).

5. Porast gradbeništva in turističnega povpraševanja

Vrednost gradbenih del februarja je bila za 0,4 odstotkov višja od vrednosti gradbenih del, opravljenih v januarju, v primerjavi s februarjem 2014 pa se je povečala za 4,9%. Impulzni trend opravljenih gradbenih ur pa kaže upad v višini -0,54%.

Število turističnih prenočitev se je v splošnem krepko povečalo. Februarja jih je bilo za 12,4% več kot v enakem mesecu leta 2014, skupno število prenočitev v drugem mesecu se je zviševalo po mesečni stopnji 1,46%. Pri tem je prišlo do porasta tujega turističnega povpraševanja, saj je v februarju število turističnih prenočitev tujih gostov glede na februar 2014 naraslo kar za 15,7%. Impulzni trend prenočitev tujih gostov v letošnjem februarju kaže rast po stopnji 2,02%. Hkrati se je v februarju tudi število prenočitev domačih gostov precej povečalo in sicer za slabih 10 odstotkov glede na enak mesec v letu 2014, pa tudi impulzni trend prenočitev domačih gostov v februarju kaže rast po stopnji 2,1%.

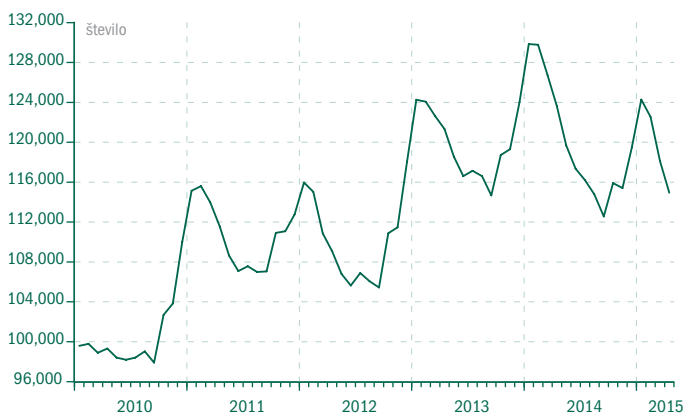
Podatki SURS-a o transportu za februar 2015 kažejo, da je bilo v zračnem potniškem prevozu v februarju prepeljanih nekaj manj kot 61.000 potnikov ali za 4% več kot v februarju 2014 in opravljenih za odstotek več potniških kilometrov kot prejšnje leto. V februarju je prek brniškega letališča potovalo 72.000 potnikov ali za 4% manj kot v februarju lani. V koprskem pristanišču je bilo februarja pretovorjenih nekaj več kot 1,4 milijona ton blaga ali za 7% manj kot v februarju 2014.

6. Pomladansko izboljšanje razmer na trgu dela

41

Na trgu dela se je stanje nekoliko popravilo. Število aktivnih prebivalcev se je v februarju povečalo na 919908 oziroma za 1375 oseb glede na mesec prej, glede na februar 2014 pa za 6868 oseb; delovno aktivnih prebivalcev je bilo 797356. Glede na januar se je število delovno aktivnih v februarju povečalo za 3102, oziroma 0,4%, glede na februar lani pa se je to število povečalo za dobrih 14 tisoč oziroma 1,8%. Med zaposlenimi osebami jih februarja slabih 93% ostaja zaposlenih pri pravnih osebah, njihovo število se je od februarja lani povečalo za poldrugi odstotek. Število zaposlenih pri fizičnih osebah se je glede na februar 2014 povečalo za 2,3%. Med samozaposlenimi pa je bilo 64% samostojnih podjetnikov posameznikov, njihovo število se je v februarju povečalo za 0,5%, od februarja 2014 pa se je to število povečalo za 4,4%.

Iskalci dela

Vir: ZRSZ

Po podatkih ZRSZ je bilo v Sloveniji konec aprila 2015 registriranih 114923 brezposelnih oseb, kar je za 3176 oseb oziroma 2,7% manj kot ob koncu marca, v primerjavi z aprilom 2014 pa je bilo brezposelnih oseb manj za 8713 oziroma 7%. V letošnjem aprilu se je

na Zavodu za zaposlovanje na novo prijavilo 6532 brezposelnih, kar je 7,6% manj kot v marcu in za 8,8% manj kot aprila 2014. Med novo prijavljenimi je bilo 753 iskalcev prve zaposlitve, 1306 trajno presežnih delavcev in stečajnikov ter 3550 brezposelnih zaradi izteka zaposlitev za določen čas. Odliv iz brezposelnosti je aprila znašal 9708 brezposelnih oseb; med njimi se jih zaposlilo oziroma samozaposlilo 7334, kar je slabih 19 odstotkov več kot marca, v primerjavi z aprilom 2014 pa je bilo zaposlitev za slabe 4 odstotke manj.

42

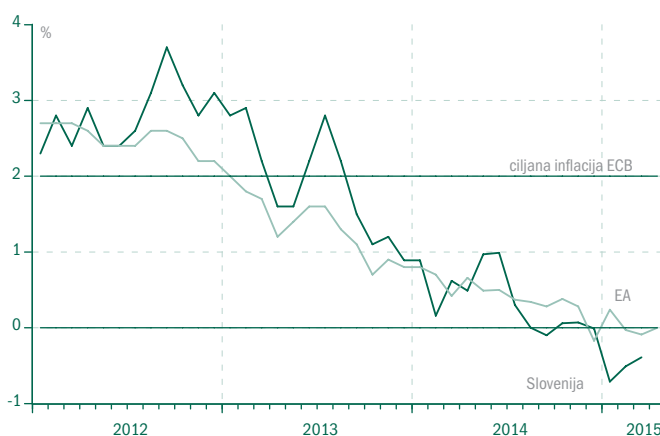
Po podatkih Eurostata je bila marca stopnja brezposelnosti na območju evra (EA19) 11,3%, kar je enako kot mesec prej ter za 0,4 odstotne točke manj kot isti mesec lani. V celotni evropski osemindvajseterici (EU28) je bila stopnja brezposelnosti v marcu 9,8% in se je glede na enak mesec v 2014 zmanjšala za 0,6 odstotne točke. Po Eurostatovih ocenah je bilo v marcu v EU28 23,7 milijona brezposelnih oseb, od teh 18,1 milijona na območju evra. Med posameznimi članicami EU so tudi v marcu letos najnižjo stopnjo brezposelnosti zabeležili v Nemčiji (4,7%), najvišjo pa v Španiji (23,0%) in v Grčiji, za katero januarski podatek znaša 25,7%.

CENE, PLAČE IN STROŠKI DELA

7. Rahljanje deflacijskega primeža se nadaljuje

Deflacija v Sloveniji ostaja nekoliko vztrajnejša kot v celotnem evrskem območju, v katerem se je medletni harmoniziran indeks cen življenjskih potrebščin v marcu zmanjšal za 0,09 odstotka, v aprilu pa se ni spremenil. V Sloveniji se je v marcu zmanjšal še za 0,39 odstotka.

Medletna dinamika inflacije v Sloveniji in evro območju

Vir: Eurostat

Cene na drobno so se aprila povečale za 0.1 odstotka, a še za 0.1 odstotka zaostajajo za cenami v decembru in za 0.7 odstotka za cenami aprila lani; od povprečja v letu 2005 pa so višje za 22,2 odstotka. K aprilskemu porastu so prispevale podražitve blaga, ki pa so ostale nižje kot decembra in marca lani. Drugače je bilo pri storitvah, te so se v aprilu pocenile za 0,6 odstotka, se izenačile z decembrskimi in bile za 0.6 odstotka dražje kot aprila lani. Tudi v zadnjem desetletju so se storitve dražile za nekoliko več (23,66%) kot blago (21,48%).

Cene na drobno v aprilu 2015

	struktura (%)	april 2015 / december 2014	april 2015 / marec 2015	april 2015 / april 2014	april 2015 / povprečje 2005
SKUPAJ	100	99,9	100,1	99,3	122,2
01 Hrana in brezalkoholne pijače	17	102,3	100,5	100,8	139,71
02 Alkoholne pijače in tobak	5,8	100,1	99,8	104,1	165,78
03 Obleka in obutev	7,5	99,6	104,1	97,6	104,18
04 Stanovanje	13,3	99,0	100,0	99,0	145,09
05 Stanovanjska oprema	6,9	99,2	100,1	97,7	120,11
06 Zdravje	5,3	99,9	100,1	99,8	110,27
07 Prevoz	15,2	98,2	99,4	94,9	100,4
08 Komunikacije	4,5	101,8	99,2	99,2	93,4
09 Rekreativna in kultura	10,1	98,2	97,9	101,3	114,03
10 Izobraževanje	1,3	100	100	100,8	125,41
11 Gostinske in nastanitvene storitve	5,5	100,8	100,5	100,8	131,81
12 Raznovrstno blago in storitve	7,6	100,7	100,0	100,8	128,57
Skupaj brez goriv in energije	86,7	100,4	100,1	100,2	118,71
Goriva in energija	13,3	96,7	99,6	93,7	149,76
Blago	68,6	99,9	100,4	98,7	121,48
Storitve	31,4	100,0	99,4	100,6	123,66

43

Vir: SURS

Spremembe cen po skupinah so bile aprila majhne; še najbolj, za 4,1 odstotka so se podražile obleke in obutev, za 2.1 odstotek pa se je pocenila rekreacija in kultura. V letu dni so se najbolj, za 4.1 odstotka, podražile alkoholne pijače in tobak, najbolj za 5.1 odstotka, pa se je, zaradi padca cen goriv, pocenil prevoz. Med dvanajstimi skupinami so se cene v letu dni dvignile v petih, v sedmih pa so se znižale. Rast cen za 22,2 odstotka so v desetletju narekemale podražitve alkoholnih pijač in tobaka ter goriv in energije, slednje so se povečale za skoraj petdeset odstotkov, zavirale pa so jih pocenitve obleke in obutve, prevoza in še posebej komunikacij, ki so za 6.6 odstotka cenejše kot pred desetimi leti.

Industrijske cene so bile marca za 0.31 odstotka višje kot februarja, enake cenam marca lani, trendno (impulzni trend) pa so se zmanjševale po 0.1 odstotka. Cene opreme se

niso spremenile, podražitve reprodukcijskega materiala in življenjskih potrebščin so bile zanemarljive. V letu dni se je oprema podražila za 0,6 odstotka, reprodukcijski material in življenjske potrebščine pa so se za 0,2 odstotka pocenile. Pritiski na cene produktov, ki se prodajajo na domačem trgu, so bili večji od pritiskov na cene produktov za tuji trg; cene prvih se v aprilu niso spremenile in so bile za 0.3 odstotka nižje kot pred letom, proizvodi za tuji trg pa so se podražili za 0.2 odstotka in so bili za 0.5 odstotka višji kot leto prej.

8. Padec mesečnih in porast urnih neto plač

44

Povprečna februarska bruto plača je bila 1516 evrov, kar je za 22 evrov manj kot januarja, povprečna neto plača pa 982 evrov, prav tako 22 evrov manj kot januarja. Bruto mesečna plača se je v letu dni znižala za 0.3 odstotka, neto pa celo za 1.3 odstotka.

Povprečna februarska urna bruto plača je bila 9,68 evrov, kar pa je za 0,57 evrov več kot januarja in za 0.1 odstotek več kot pred letom, povprečna neto plača je bila 6,32 evra, za 6.4 odstotke višja kot januarja in enaka kot je bila februarja 2014.

Februarja so bile mesečne neto plače najvišje v oskrbi z električno energijo, plinom in paro (1336 €), sledile so jim plače v finančnih in zavarovalniških storitvah (1316 €), ki so jim sledile plače v informacijski in komunikacijski dejavnosti (1278 €) in rudarstvu (1235 €). Več kot 1000 evrov neto so zaslužili še v strokovnih, znanstvenih in tehničnih dejavnostih, v javni upravi in obrambi, v zdravstvu in socialnem varstvu ter v kulturni dejavnosti. Manj kot 700 evrov so februarja zaslužili zaposleni v raznovrstnih poslovnih dejavnostih.

Razen v predelovalni dejavnosti so bile februarske neto mesečne plače povsod nižje od januarskih, v letu dni pa so se znižale v desetih (največ, kar za 18 odstotkov v rudarstvu), zvišale pa v devetih dejavnostih, še največ, za poldrugi odstotek v javni upravi in obrambi.

Februarske neto plače

	na mesec			na uro		
	€	2015.2/ 2015.1	2015.2/ 2014.2	€	2015.2/ 2015.1	2015.2/ 2014.2
Skupaj	989,91	98,6	99,6	6,32	106,4	100
a. kmetijstvo in lov, gozdarstvo, ribištvo	830,7	96,4	100,2	5,22	102	99,4
b. rudarstvo	1234,77	96,6	81	7,58	101,7	81,9
c. predelovalne dejavnosti	976,13	100	100,7	6,09	107,2	100,8
d. oskrba z električno energijo, plinom in paro	1336,44	95,6	91,7	8,43	104,5	97,3
e. oskrba z vodo in odpadki, saniranje okolja	952,47	98,1	100,9	5,94	106,3	100,2
f. gradbeništvo	783,61	99,2	98,9	5,01	105,9	99,2
g. trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil	887,8	98,3	99,9	5,75	106,9	100,3
h. promet in skladiščenje	936,81	97,5	100,7	5,89	103,7	100,9
i. gostinstvo	713,96	98,7	96,8	4,75	105,3	97,9
j. informacijske in komunikacijske dejavnosti	1278,91	98,6	100,5	8,17	107,6	100,6
k. finančne in zavarovalniške dejavnosti	1316,36	91,8	98,8	8,59	100	98,8
l. poslovanje z nepremičninami	943,13	99,2	98	6,1	106,8	98,5
m. strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti	1068,1	97,5	100,9	6,96	105,1	101,6
n. druge raznovrstne poslovne dejavnosti	696,02	99,3	99,5	4,57	106,3	100,2
o. dejavnost javne uprave, obrambe, varnosti	1141,78	99,4	101,5	7,34	109,6	101,5
p. izobraževanje	1066,2	99	100,3	7,02	108	100,4
q. zdravstvo in socialno varstvo	1068,25	99	100,2	6,55	105,3	100,9
r. kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti	1042,02	98,4	99,3	6,86	107,9	100,4
s. druge dejavnosti	886,84	99,9	98,4	5,83	106,8	98,8

Vir: SURS

Pri neto urnih plačah je bil vrstni red na vrhu obrnjen; najvišje so bile neto urne plače v finančnih in zavarovalniških storitvah (8,59 €), sledile so jim plače v oskrbi z električno energijo, plinom in paro (8,43 €), tem pa plače v informacijski dejavnosti (8,17 €) ter rudarstvu (7,58 €). Več kot 7 evrov na uro so zaslužili v javni upravi in šolstvu, najmanj, manj kot 5 evrov pa zaposleni v gostinstvu (4,75 €) in v drugih raznovrstnih dejavnostih (4,57 €).

Ob splošnem povečanju urne plače v februarju (za 6,4 odstotka) se je urna plača najbolj, za 9,6 odstotka povečala v javni upravi in obrambi, nespremenjene pa so ostale urne plače v finančni in zavarovalniški dejavnosti, kjer pa so se pred tem daleč najbolj, kar za 9,1 odstotek povečale januarja; v februarju pa so ob splošnem zvišanju ostale nespremenjene.

V letu dni, torej od februarja lani, se urne plače (razen velikega padca v rudarstvu) niso veliko spremenile; povečale so se v enajstih dejavnostih, a kar v devetih manj kot za

odstotek, znižale pa v osmih, še najbolj, za več kot 2 odstotka, v dobro plačani oskrbi z električno energijo, plinom in paro ter v slabo plačanem gostinstvu.

Že v dveh zadnjih številkah GG smo ugotovili, da podatki ne podpirajo »splošno znane resnice« ki jo širijo tuji in domači dežurni pridigarji »strukturnih reform«, ki kar naprej tožijo nad stroški dela, ki naj bi jih povzročala prevelika davčna obremenitev dela. Ponovitev nekaj ugotovitev zato ni odveč.

46

Stroški dela v gospodarstvu, ki so se po podatkih Eurostata v Sloveniji od 2008 povečali za 9 odstotkov, so do leta 2012 rasli približno tako hitro kot v EU28, v 2012 pa so za njimi začeli zaostajati. Stroški dela v »negospodarstvu«, ki naj bi bili posredni krivci in ki so v letu 2009 močno narasli, so se začeli zmanjševati in zaostajati za rastjo stroškov v negospodarstvu EU28 in za stroški dela v slovenskem gospodarstvu. Primerjava dinamike stroškov dela v času krize v Nemčiji in Sloveniji, kaže, da so stroški dela v slovenskem gospodarstvu rasli po 1.54, v negospodarstvu po 0.24 odstotka letno, v Nemčiji pa v gospodarstvu po 2.15 in v negospodarstvu po 2.53 odstotka letno.

Skupni stroški dela na uro, ki vsebujejo bruto plače, socialne dajatve in druge stroške, ki bremenijo delodajalce, so za leto 2008 in leto 2014 prikazani še enkrat. Nominalni skupni stroški dela v EU28 so leta 2008 v gospodarstvu (sektorji B-N) in v negospodarstvu (sektorji P-S) znašali 21.5 evra, leta 2014 pa 24,5 evra v gospodarstvu in 24,7 evra v negospodarstvu. V vseh članicah z izjemo Grčije in Madžarske, so bili višji kot leta 2008. Najbolj so se zvišali stroški dela sicer mizerno plačanih Bolgarov; povprečni 14 odstotni porast pa je preseglo enajst držav, za njim jih je zaostalo petnajst. Kriza je bolj kot skupne stroške dela v gospodarstvu prizadela skupne stroške dela v negospodarstvu, saj so se znižali v osmih državah.

Slovenija je bila po absolutni višini stroškov dela v gospodarstvu v letu 2008 s 11,4 € na šestnajstem mestu v EU, v letu 2014 pa s 15.5 € na petnajstem. Povečanje med obema letoma je bilo 16 odstotno; bolj kot Slovenija je stroške dela v gospodarstvu povečalo devet, manj pa petnajst članic. Drugače je v negospodarstvu, v katerem so bili skupni stroški dela v negospodarstvu Slovenije leta 2008 s 16.1 € kar za 4.7 € višji kot v gospodarstvu, v letu 2014 pa so se s padcem za 2 odstotka povsem približali absolutni višini skupnih stroškov dela v gospodarstvu.

Skupni stroški dela v gospodarstvu in negospodarstvu

GEO/TIME	gospodarstvo			negospodarstvo		
	2008 €	2014 €	2014/ 2008	2008 €	2014 €	2014/ 2008
EU28	21,5	24,5	1,14	21,5	24,7	1,15
Evro območje	25,6	29,2	1,14	25,4	29,1	1,15
Slovenija	13,4	15,5	1,16	16,1	15,7	0,98

Vir: Eurostat, lastni izračuni

FINANČNA GIBANJA

9. April je dobro polnil javne blagajne

Aprila so vse javne blagajne zbrale 1343 milijonov evrov, kar je za 280 milijonov več kot marca in za 96 milijonov več kot aprila lani. K povečanju so največ prispevali več kot podvojeni prihodki od davkov na dobičke, saj so bili s 133 milijoni evrov kar za 70 milijonov evrov večji kot lani. Dohodnina je bila s 189 milijoni za 10.2 milijona ali 5.7 odstotkov večja kot lani, DDV po obračunu je prispeval 261 milijonov ali 14,3 milijone (5.85%) več kot pred letom. Trošarina je s 125 milijonov evrov prinesla 16 milijonov (15%) več, 64 milijonov pobranih davkov od DDV za uvoženo blago je bilo za 4 milijone (6.75%) več kot lani. Med pomembnimi davščinami so bili le prispevki za zdravstveno zavarovanje s 197 milijoni evrov za 22.5 milijonov ali 11.5 odstotkov manjši, v blagajno ZPIZ-a pa se je nateklo 292 milijona evrov ali 4.25 odstotka več kot aprila lani.

April je močno izboljšal letošnji kumulativni rezultat. V javne blagajne se je v štirih mesecih nateklo 4777 milijonov evro, kar je za 246 milijonov ali 5.4 odstotke več kot lani. Gibanja prihodkov so bila ugodna tako pri vseh pomembnih posrednih kot pri neposrednih davkih in prispevkih.

Davek na dohodek pravnih oseb je predvsem zaradi velikega povečanja v aprilu v proračun letos prinesel 234 milijonov evrov, kar je 69 milijonov ali 41 odstotkov več kot v štirih mesecih lani. Dohodnina je do aprila prinesla 690 milijonov, 18 milijonov ali 2.1 odstotka več kot v enakem razdobju lani.

Še bolj kot pri neposrednih davkih se oživitev gospodarstva na prelomu leta kaže pri posrednih davkih. Do aprila je bilo prihodkov od DDV po obračunu 888 milijonov evrov, kar je za 54 milijonov evrov (6.6 odstotka) več kot lani, trošarine se prinesle 470 milijonov, 41 milijonov (9.66 odstotka) več kot lani, DDV od uvoženega blaga pa 247 milijonov ali 13.5 milijonov (5.8%) več kot lani.

Skupni prihodka, zbrani za socialno varnost, so se ustalili pri 2.7 odstotni rasti. V primerjavi s štirimi meseci lanskega leta so za 50 milijonov višji. Po štirih mesecih so vplačila v zdravstveno blagajno znašala 781 milijonov evrov, kar je 20 milijonov evrov več kot lani, v blagajno ZPIZ pa se je nateklo 1153 milijone evrov oziroma 30 milijonov več kot lani.

48

Podatki o odhodkih javnih blagajn zamujajo za podatki o prihodkih; imamo jih do februarja ali marca. V prvih dveh mesecih so odhodki javnih blagajn znašali 2816, javnofinančni primanjkljaj 433 in primarni primanjkljaj 129 milijonov evrov. Tekoči odhodki so bili 1240, tekoči transferi pa 1296 milijonov evrov, za investicije in investicijske transfere je bilo skupno porabljenih le 134 milijone oziroma 4,75 odstotkov skupnih odhodkov (v pred kriznih letih je bilo investicijam namenjenih več kot 10 odstotkov javnofinančnih odhodkov). Plače in druga plačila zaposlenim v širšem javnem sektorju so bile 536 milijonov evrov, prispevki širše države za socialno varnost 83 milijonov, izdatki za blago in storitve 301 milijon evrov.

V prvem četrtletju smo v blagajno EU plačali 171 milijonov evrov, od tega iz naslova bruto nacionalnega dohodka 118 milijonov; v enakem obdobju smo iz blagajne EU prejeli 208 milijonov evrov; 65 za izvajanje skupne kmetijske politike, 61 iz strukturnih skladov in 120 iz kohezijskega sklada.

10. Krediti se krčijo, depoziti kljub obrestni meri blizu 0 naraščajo.

Marca je skupna aktiva bank (finančnih denarnih institucij) bolj ali manj stagnirala; skupna je znašala 43.1 milijarde evrov, približno 3 milijarde manj kot leto prej, domača pa 33.7 milijarde evrov, približno 4 milijarde evrov manj kot leto prej. Krediti centralni državi in ostalemu državnemu sektorju so marca znašali 1774 milijonov evrov, banke pa so imele še za 6005 milijonov evrov državnih vrednostnih papirjev. Skupne terjatve bank do bank so bile 3479 milijonov evrov, do nedenarnih finančnih institucij 1642 milijone evrov. Terjatve do nefinančnih družb so bile 11676 (od tega posojila 11164, dolžniški vrednostni papirji 217 in delnice 295 milijonov evrov. Posojila nefinančnim družbam so bila za 49 milijonov manjša kot februarja in za 2609 milijonov evrov manjša kot konec marca 2014. Krediti gospodinjstvom, ki so znašali 8834 milijona evrov, so bili za 32 milijonov manjši kot februarja in za 19 milijonov evrov manjši kot marca lani.

Depoziti podjetij v višini 4710 milijona evrov so se februarja povečali za 189 milijona evrov in so bili za 6.88 odstotka večji kot pred letom, depoziti prebivalstva v višini 15593 milijona evrov pa so bili za 707 milijona evrov ali 4.75 večji kot pred letom.

Že nekaj številkk GG opozarjamo na »nenavadno« ravnanje bank, ki se kaže na različne načine. Razmerje med krediti nefinančnim družbam in gospodinjstvom ter njihovimi depoziti se je od sredine 2011, ko je bilo še 1.6, do marca letos skrčilo na 0.98. V GG večkrat postavljena vprašanja o smiselnosti drastičnega zmanjševanja aktivnosti bank v

času pospešene gospodarske aktivnosti in o vlogi Banke Slovenije ter lastnika bank-države pri tem, ostajajo slej ko prej neodgovorjena. Očitno ne gre le za preplašenost bankirjev, ki so sadove svojega sodelovanja v hazardiranju pred krizo prenesli na »tajkune«, ampak tudi za izpolnjevanje obljub, ki so jih BS in vlada dale evropskim institucijam. Konec zgodbe je bolj ali manj znan in povezan z zahtevami EK, da Slovenija do konca leta 2016 proda NKBM in do konca leta 2017 še NLB, ter da morata banki voditi neagresivno politiko, kar implicira postopno pretvarjanje sistemske banke v poceni kupljeno zakotno lokalno podružnico.

Depozitna obrestna za nove vloge na vpogled gospodinjstev je bila marca 0.08 odstotkov (v evro območju 0.18) za nefinančne družbe pa 0.07 odstotkov (0.21). Za vezane vloge do enega leta je bila obrestna mera za gospodinjstva 0.46 odstotkov (0.91), za nefinančne družbe do enega leta pa 0.30 (0.31). Obseg novih vlog z ročnostjo do enega leta se zato krči, vlog z daljšo ročnostjo praktično ni. Spreminjanje obrestnih mer za nova depozite se postopoma preliva v spreminjanje obrestnih mer za obstoječe. Pri obstoječih poslih so gospodinjstva za vloge do dveh let marca dobila 1.21 odstotne obresti (v EA 1,13), nefinančne družbe pa 0.68 odstotne (0.76). Obresti za depozite gospodinjstev do dveh let so tako od januarja 2014 do marca letos padle na 1.21 odstotka (1.13), nad dve leti pa s 3.60 na 2.95 odstotka (2.32). Nefinančne družbe za vloge do dveh let dobijo 0.68 odstotno obrestno mero (0.76).

49

Posojilne obrestne mere ostajajo visoke. Za okvirna posojila in prekoračitve stanja na računih gospodinjstev je obrestna mera 8.07 odstotkov (7.08) za potrošniška posojila do enega leta 4.42 (5.15) nad enim letom pa 6.28 (5.42), za stanovanjska posojila pa 2.61 (2.10). Nefinančne družbe dobijo revolving posojila z obrestno mero 4.59 odstotkov (3.33), višina obrestnih mer, ki je odvisna od višine posojila ter vrste obresti (fiksne, spremenljive) pa se gibljejo med 3 in 5 odstotki in so nekoliko višje kot za enaka posojila v evro območju.

11. Primanjkljaj na tekočem računu, rast zunanjega dolga in donosov na državne obveznice

Februarski saldo tekoče plačilne bilance je »sezonsko« negativen, v prvih dveh mesecih skupaj pa ostaja pozitiven in dvakrat večji kot v enakem obdobju 2014. Neugodno je, da sta neto in bruto zunanji dolg porasla, enako donosi na 10-letne državne obveznice.

Februarski saldo tekoče bilance je po mnogih mesecih prvič negativen (-17.4 milijonov €), takšen pa je bil tudi februarja lani (-13.5 milijonov €). Pri tem saldo blagovne menjave ostaja pozitiven 48.7 milijonov € (februarja 2014 je bil 47.8 milijonov €), storitveni saldo znaša 106.5 milijonov € (87.6 milijonov €), primanjkljaj v dohodkih primarnih faktorjev 82.0 milijonov € (64.6 milijonov €). Znatno pa je bi tudi primanjkljaj v sekundarnih dohodkih, namreč 90.6 milijonov € (84.4 milijonov €). Presežek v storitvah prinašata v glavnem transport in turizem, primanjkljaj ostale poslovne storitve.

V EU28 je znašal presežek tekoče bilance v februarju 20.4 milijarde € (leto nazaj je bil 7.5 milijarde €, januarja 2015 pa 19.5 milijarde €).

V prvih dveh mesecih skupaj znaša tako presežek tekoče bilance Slovenije 102.0 milijonov € (v enakem obdobju 2014 je bil 54.6 milijonov €), kar je rezultat blagovnega presežka 146.6 milijonov € (128.1 milijonov €), storitvenega presežka 249.7 milijonov € (182.0 milijonov €), ob primanjkljaju primarnih dohodkov dela in kapitala -161.0 milijonov € (-127.5 milijonov €) in primanjkljaju v sekundarnih dohodkih -133.3 milijonov € (-128.0 milijonov €).

50

Plačilna bilanca

Postavka	januar-februar		februar	
	2014	2015	2014	2015
I. Tekoči račun	54,6	102,0	-13,5	-17,4
1. Blago	128,1	146,6	47,8	48,7
2. Storitve	182,0	249,7	87,6	106,5
transport	103,0	115,0	52,8	64,0
potovanja	161,4	176,1	66,5	75,2
3. Primarni dohodki	-127,5	-161,0	-64,6	-82,0
- od dela	62,8	60,9	31,4	30,5
- od kapitala	-193,5	-207	-102,8	-103,5
4. Sekundarni dohodki	-128,0	-133,3	-84,4	-90,6
- državni sektor	-100,5	-106,5	-65,0	-77,4
II. Kapitalski račun	1,5	24,1	0,3	15,9
III. Finančni račun	-75,9	288,4	-179,6	-125,9
1. Neposredne naložbe	-85,8	-67,8	-97,5	-17,8
2. Naložbe v vrednostne papirje	-3.146,30	408,7	-2.738,0	216,0
3. Finančni derivativi	-4,3	11,0	-3,2	18,3
4. Ostale naložbe	2.982,5	-11,0	2.543,1	-266,2
IV. Neto napake in izpustitve	-132,1	162,3	-166,5	-124,4

Vir: BS, začasni podatki 14.4.2015

Na kapitalskem računu znaša saldo v letošnjih prvih dveh mesecih 24.1 milijonov €, lani v enakem obdobju je bil 1.5 milijonov €. Saldo finančnega računa znaša v dveh mesecih 288.4 milijonov € (lani -75.9 milijonov €), kar pomeni povečanje obveznosti oziroma zmanjšanje terjatev. Pri tem je pri neposrednih naložbah neto odliv 67.8 milijonov € (85.8 milijonov €), pri naložbah v vrednostne papirje znatno povečanje obveznosti 408.7 milijonov € (lani obratno saldo kar -3146.3 milijonov €), pri finančnih derivativih so saldi majhni (letos saldo 11.0 milijonov €, lani -4.3 milijone €), pri ostalih naložbah pa je bil padec obveznosti -11.0 milijonov € (lani povečanje 2982.5 milijonov €). Rezervna imetja pri Banke Slovenije so se zmanjšala za 52.5 milijonov €, v prvih dveh mesecih lani pa povečala za 178.0 milijonov €).

Zunanja zadolženost se še naprej povečuje. Bruto zunanji dolg Slovenije je konec februarja 2015 znašal 47188 milijonov €, pri čemer je bilo le 17267 milijonov € negarantiranega zasebnega dolga. Neto zunanji dolg je znašal 14538 milijonov €. Vsi zneski so za nekaj sto milijonov višji kot pred mesecem dni. Mednarodne rezerve Banke Slovenije so bile konec marca 2015 900 milijonov €, kar je 20 milijonov € manj kot konec januarja, a 59 milijonov več kot konec februarja.

Donosi na 10-letne državne obveznice rastejo v Sloveniji in tudi drugod. 8. maja 2015 je za Slovenijo znašal 1.681, kar je 0.6 odstotne točke več kot pred mesecem. Pri tem so donosi na španske obveznice padli pod slovenske, na italijanske pa ostajajo še malenkost višji.

Leto	Domače končno trošenje za blago in tržne storitve														
	Prebivalstvo				Investicije v osn. sredstva				Širša država				Skupno		
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2007	17205	7,8	0,73	9631	21,0	0,99	2212	6,7	1,16	29048	11,8	0,87	29048	11,8	0,87
2008	19243	8,8	0,00	10405	9,78	0,87	2526	14,18	1,35	32174	9,50	0,87	32174	9,50	0,87
2009	18852	-2,30	-2,78	8369	-22,11	-23,57	2512	-0,57	2,56	29732	-8,70	-9,29	29732	-8,70	-9,29
2010	19578	0,74	3,64	7651	-9,69	-5,79	2512	-0,10	-1,79	29741	-2,24	-1,78	29741	-2,24	-1,78
2011	20675	2,80	1,19	6694	-6,62	-0,96	2443	-2,77	-5,99	29812	0,07	-0,11	29812	0,07	-0,11
2012	20452	-1,08	-0,43	6157	-8,03	-6,99	2363	-3,27	-4,63	28972	-2,82	-2,26	28972	-2,82	-2,26
2013	19524	-1,76	2,62	6304	0,47	-0,76	2237	-5,32	-6,49	28066	-1,56	-2,54	28066	-1,56	-2,54
2014	19417	0,61	1,07	7503	5,28	6,37	2230	-0,41	-1,21	29150	1,69	2,21	29150	1,69	2,21
2013/10	1779	-0,19	0,57	605	15,71	2,05	173	-19,65	-1,63	2557	1,45	0,72	2557	1,45	0,72
11	1615	-0,15	0,34	596	10,22	1,73	183	-12,59	-1,06	2394	1,12	0,55	2394	1,12	0,55
12	1734	2,56	0,44	472	-8,70	-2,62	230	11,65	-1,23	2435	0,93	-0,40	2435	0,93	-0,40
IV	5128	0,74		1673	5,85		586	-7,10		7386	1,17		7386	1,17	
2014/1	1485	0,00	1,14	508	6,42	0,83	176	-10,66	-0,76	2169	0,44	0,89	2169	0,44	0,89
2	1358	1,07	0,16	557	5,21	1,29	184	18,30	2,26	2099	3,47	0,63	2099	3,47	0,63
3	1600	3,82	0,17	685	5,05	0,66	171	-17,27	-0,39	2455	2,34	0,28	2455	2,34	0,28
I	4442	1,68		1750	5,50		531	-5,06		6724	2,07		6724	2,07	
4	1682	5,74	1,32	647	8,76	1,67	183	-7,36	-0,46	2511	5,41	1,26	2511	5,41	1,26
5	1600	-0,14	-0,39	630	6,60	-0,11	165	-14,90	-0,85	2396	0,33	-0,34	2396	0,33	-0,34
6	1661	-1,78	-0,53	651	7,38	0,31	190	8,78	2,14	2501	1,21	-0,13	2501	1,21	-0,13
II	4943	1,21		1928	7,58		538	-4,97		7409	2,30		7409	2,30	
7	1710	4,15	0,15	675	11,73	0,84	207	4,53	2,97	2592	6,05	0,53	2592	6,05	0,53
8	1573	-4,18	-1,60	614	8,99	0,11	170	5,56	-1,05	2357	-0,38	-1,16	2357	-0,38	-1,16
9	1687	1,51	-0,58	666	5,22	-0,26	169	1,02	2,09	2522	2,43	-0,29	2522	2,43	-0,29
III	4970	0,50		1955	8,58		546	3,73		7471	2,73		7471	2,73	
10	1746	-1,69	-0,55	676	1,74	0,66	180	3,79	-1,24	2602	-0,45	-0,32	2602	-0,45	-0,32
11	1583	-1,73	-0,49	601	-8,88	-2,21	182	-0,39	-1,45	2366	-3,55	-1,02	2366	-3,55	-1,02
12	1733	1,04	0,52	594	7,58	-1,63	253	9,40	3,30	2579	3,26	0,20	2579	3,26	0,20
IV	5062	-0,78		1871	-0,27		615	4,69		7547	-0,23		7547	-0,23	
2015/1	1479	-0,42	0,45	462	-9,10	-2,88	154	-12,49	-4,33	2095	-3,43	-0,78	2095	-3,43	-0,78
2	1434	5,59	1,54	501	-10,19	-2,73	147	-20,01	-2,56	2081	-0,84	0,11	2081	-0,84	0,11

Leto	Izvoz													
	Izvoz Slovenije*				Izvoz Slovenije izven EU27**				Izvoz EU27**		Izvozne cene Slovenija**		Izvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	
2007	19387	15,7	0,85	6740	15,3	1237251	6,7	1237251	6,7	105,7	2,1	104,9	1,5	
2008	19724	1,74	-0,68	7407	9,90	1308960	5,4	1308960	5,4	109,3	3,4	108,0	2,9	
2009	16006	-18,85	-2,186	5773	-22,07	1090939	-16,6	1090939	-16,6	107,3	-1,82	107,0	-0,84	
2010	18251	14,02	16,09	6359	10,16	1338504	22,63	1338504	22,63	110,3	2,75	112,7	5,27	
2011	20458	12,10	13,22	7255	13,87	1530880	13,47	1530880	13,47	117,6	6,57	117,7	4,45	
2012	20884	2,08	1,60	7827	7,89	1685277	10,09	1685277	10,09	124,2	2,90	124,7	4,80	
2013	21620	2,65	1,85	6447	3,02	1733123	2,97	1733123	2,97	107,2	-0,27	108,7	-0,88	
2014	23054	6,63	6,44	6704	3,99	1705004	-1,62	1705004	-1,62	107,4	0,22	108,4	-0,24	
2013/10	1994	3,92	1,44	565	-1,67	153699	1,67	153699	1,67	106,9	-0,28	108,4	-1,36	
11	1870	-0,60	-0,27	544	-3,34	142288	-2,87	142288	-2,87	108,1	2,37	108,4	-1,45	
12	1642	9,89	0,35	553	9,44	138204	4,12	138204	4,12	107,7	-0,09	108,5	-1,45	
IV	5506	4,00	1,18	1662	1,18	434191	0,88	434191	0,88	107,6	0,66	108,4	-1,42	
2014/1	1817	8,73	2,06	487	4,66	130449	-0,99	130449	-0,99	107,5	1,80	107,6	-1,56	
2	1779	4,60	0,68	532	4,96	135816	1,01	135816	1,01	108,9	3,42	107,4	-1,47	
3	1993	5,17	-0,14	604	4,05	142783	-6,47	142783	-6,47	106,9	-0,83	107,5	-1,47	
I	5588	6,12	1,34	1623	4,53	409047	-2,34	409047	-2,34	107,8	1,44	107,5	-1,50	
4	1965	2,28	0,85	614	2,92	138958	-7,76	138958	-7,76	108,9	0,93	107,1	-2,10	
5	1834	1,69	-0,85	520	-3,27	141035	-8,78	141035	-8,78	107,2	-1,47	107,7	-1,01	
6	1946	8,42	-0,03	591	14,99	141701	-2,18	141701	-2,18	104,8	0,00	108,6	-0,46	
II	5746	4,08	1,32	1725	4,66	421694	-6,32	421694	-6,32	107,0	-0,19	107,8	-1,19	
7	2023	5,54	1,00	589	0,60	151479	-2,46	151479	-2,46	108,5	1,02	108,8	1,02	
8	1545	1,75	-1,00	457	-0,95	123239	-7,71	123239	-7,71	107,5	-2,27	109,0	0,65	
9	2153	13,83	2,02	586	9,07	150659	6,77	150659	6,77	110,0	4,07	109,4	0,92	
III	5722	7,40	1,58	1632	3,02	425377	-1,06	425377	-1,06	108,7	0,90	109,1	0,86	
10	2162	8,41	0,11	600	6,27	157324	2,36	157324	2,36	108,0	1,03	109,7	1,20	
11	2010	7,49	1,98	543	-0,06	145709	2,40	145709	2,40	107,5	-0,56	109,2	0,74	
12	1827	11,24	1,98	581	4,95	145853	5,53	145853	5,53	103,1	-4,27	109,3	0,74	
IV	5999	8,94	0,15	1724	3,76	448885	3,38	448885	3,38	106,2	-1,27	109,4	0,89	
2015/1	1816	-0,06	0,03	459	-5,87	126774	-2,82	126774	-2,82	108,7	1,12	109,6	1,86	
2	1868	5,02	0,03	543	2,09	138221	1,77	138221	1,77	109,5	0,55	111,4	3,72	

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Uvoz															
	Uvoz Slovenije*				Uvoz Slovenije izven EU27**				Uvoz EU27**				Uvozne cene Slovenija**		Uvozne cene EU27**	
	mil. €	letni porast	mesečna rast	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	mil. €	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks
2007	21236	16,0	0,87	6050,0	41,4	1422211	5,2	120,2	3,9	111,7	0,6					
2008	22648	6,65	-0,05	7240,0	19,7	1550276	8,12	128,0	6,8	121,8	8,7					
2009	16773	-25,94	-28,77	5527	-23,65	1198313	-22,70	117,8	-7,96	108,9	-10,53					
2010	19504	16,29	17,44	7292	31,94	1482947	23,70	128,0	8,65	123,8	13,65					
2011	21954	12,56	14,40	8250	13,06	1681150	11,40	138,7	8,33	137,2	10,80					
2012	22051	0,44	-0,51	8166	-1,02	1782930	6,05	141,1	4,58	146,5	6,26					
2013	22180	0,46	-0,64	7525	7,89	1683261	-6,39	108,3	-3,50	114,4	-3,65					
2014	22566	1,74	2,30	7896	4,92	1679925	-0,20	105,5	-2,63	111,4	-2,61					
2013/10	2013	1,02	0,96	793	34,58	149584	-7,31	107,2	-3,34	113,2	-4,71					
11	1965	4,70	-0,01	653	7,26	139221	-6,86	105,5	-7,37	111,4	-5,35					
12	1739	3,19	-0,31	581	13,28	130038	-3,77	106,5	-6,08	112,2	-4,92					
IV	5717	2,93	0,80	2027	18,48	418843	-6,09	106,4	-5,62	112,3	-4,99					
2014/1	1782	-4,40	0,56	623	1,04	144065	-3,83	107,0	-2,90	113,0	-2,75					
2	1783	0,71	0,56	605	13,99	131107	-2,00	107,0	-2,64	113,3	-2,58					
3	1914	1,80	-0,94	641	5,86	138848	0,23	106,5	-4,05	112,8	-3,26					
I	5479	-0,64	1,11	1869	6,63	414020	-1,91	106,8	-3,20	113,0	-2,86					
4	1903	-0,29	0,03	673	0,22	138054	-3,24	106,1	-4,16	110,6	-4,66					
5	1917	-1,61	-0,03	719	15,55	140462	0,16	104,8	-3,94	110,9	-2,72					
6	1856	5,70	0,19	664	20,94	138943	1,57	105,1	-4,11	111,7	-2,02					
II	5676	1,13	1,35	2056	11,57	417459	-0,54	105,3	-4,07	111,1	-3,14					
7	1941	2,77	0,54	612	-5,44	150017	3,60	105,7	-0,94	111,1	-1,68					
8	1635	3,42	-0,54	612	1,32	132068	-3,00	106,6	-0,28	111,4	-2,54					
9	2000	7,19	1,16	747	14,69	148038	4,51	104,1	-2,53	111,8	-2,95					
III	5577	4,51	0,63	1971	3,60	430123	1,78	105,5	-1,25	111,4	-2,39					
10	2057	2,18	0,46	726	-8,52	149623	0,03	106,3	-0,84	111,9	-1,15					
11	2014	2,50	0,46	678	3,83	135213	-2,88	105,5	0,00	110,2	-1,08					
12	1764	1,43	-0,13	596	2,62	133488	2,65	101,2	-4,98	107,9	-3,83					
IV	5835	2,06	0,22	1999	-1,35	418324	-0,12	104,3	-1,94	110,0	-2,02					
2015/1	1786	0,22	-0,98	619	-0,63	137709	-4,41	104,5	-2,34	106,4	-5,84					
2	1866	4,67	0,41	699	15,39	134773	2,80	104,2	-2,62	109,0	-3,80					

* podatki SURS, ** podatki Eurostat

Leto	Gospodarska aktivnost in brezposelnost v EU													
	Industrijska produkcija EU27			Predelovalna dejavnost EU27			Gрадбena aktivnost EU27			Trgovina na drobno EU27			Anketna stopnja brezposelnosti	
	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	indeks	medletna stopnja	EU 27	EU 15	Slovenija	
2007	111,61	3,3	113,04	3,9	111,27	3,7	107,73	3,5	107,73	3,5	7,1	7,4	4,9	
2008	109,13	-2,2	108,05	-4,4	103,33	-7,1	111,06	3,1	111,06	3,1	7,0	7,2	4,4	
2009	91,18	-16,2	91,31	-15,2	93,35	-9,6	107,76	-3,0	107,76	-3,0	8,9	9,0	6,0	
2010	97,38	6,5	97,93	7,3	88,85	-4,4	110,34	2,1	110,34	2,1	9,6	9,5	7,2	
2011	101,15	3,40	103,14	4,80	89,89	0,07	111,85	1,30	111,85	1,30	9,6	9,7	8,1	
2012	98,73	-2,1	100,59	-2,2	87,09	-5,9	113,96	1,1	113,96	1,1	10,5	10,6	8,9	
2013	100,32	3,6	101,69	1,1	92,27	5,9	102,89	-9,8	102,89	-9,8	10,9	11,1	10,2	
2014	101,43	1,06	103,77	2,05	94,22	2,93	104,76	1,80	104,76	1,80	10,2	11,6	9,7	
2014/1	97,46	2,1	96,16	3,3	77,43	5,6	97,39	1,9	97,39	1,9	11,0	12,4	10,9	
2	99,72	2,6	100,37	4,4	83,87	5,1	91,49	2,6	91,49	2,6	11,0	12,4	11	
3	108,46	0,5	110,86	2,4	94,63	6,7	101,49	1,4	101,49	1,4	10,8	12,1	10,5	
I	101,88	1,7	102,46	3,4	85,31	5,8	96,79	1,9	96,79	1,9	10,9	12,3	10,8	
4	100,89	2,4	103,73	3,7	94,34	7,4	102,53	3,1	102,53	3,1	10,4	11,8	9,7	
5	101,08	1,2	104,33	1,8	95,84	4,5	103,6	1,0	103,6	1,0	10,2	11,5	9,2	
6	103,88	0,8	108,31	1,3	100,24	0,8	104,36	1,7	104,36	1,7	9,9	11,0	9,0	
II	101,95	1,4	105,46	2,2	96,81	4,1	103,50	1,9	103,50	1,9	10,2	11,4	9,3	
7	101,97	1,7	105,91	2,7	95,53	1,1	105,78	0,6	105,78	0,6	9,7	11,0	9,3	
8	86,97	-0,2	88,57	0,5	84,59	1,7	103,02	2,1	103,02	2,1	9,7	10,9	9,3	
9	105,28	0,6	109,84	1,2	100,66	0,0	101,94	0,7	101,94	0,7	9,8	11,3	9,2	
III	98,07	0,8	101,44	1,5	93,59	0,9	103,58	1,1	103,58	1,1	9,7	11,1	9,3	
10	106,76	0,8	110,25	1,4	104,59	0,9	106,87	1,0	106,87	1,0	10,0	11,5	9,5	
11	106,69	-0,2	109,15	0,6	102,59	1,6	108,12	2,1	108,12	2,1	10,2	11,8	9,5	
12	98,59	1,0	98,14	1,7	96,07	-0,5	131,16	4,0	131,16	4,0	9,8	11,3	9,6	
IV	104,01	0,5	105,85	1,2	101,08	0,7	115,38	2,5	115,38	2,5	10,0	11,5	9,8	
2015/1	98,2	0,8	96,77	0,6	77,71	0,4	98,61	1,3	98,61	1,3	10,2	11,7	10,2	
2	101,13	1,4	101,6	1,2	81,88	-2,4	92,65	1,3	92,65	1,3	10,3	11,9	10,1	
3											10,0	11,6	9,6	
I											10,2	11,7	10,0	

Leto	Poslovna klima EU28		Naročila, predelovalna dejavnost EU28		Naročila, gradbeništvo EU28		Trgovina na drobno pričakovanja EU28		Poslovni optimizem EU28	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	EU 27	Slovenija
2008	-0,38	-1,67	-15,51	-18,47	-17,24	-9,17	-3,58	-17,69	-10,09	-4,28
2009	-2,55	-2,17	-53,00	-37,49	-45,33	-28,09	-13,12	9,54	-26,53	-16,44
2010	0,45	2,92	-24,36	28,65	-43,25	2,08	6,02	19,12	-5,13	21,40
2011	0,60	0,16	-11,68	12,70	-40,31	4,12	-0,64	-6,85	-2,33	2,62
2012	-0,70	-1,30	-24,07	-12,39	-41,17	-0,86	-5,45	-4,81	-10,70	-8,37
2013	-0,44	-0,20	-22,78	1,30	-39,82	1,35	-0,70	4,76	-7,63	3,08
2014	0,24	0,68	-14,41	8,31	-35,16	4,43	9,15	9,78	-3,58	4,02
2014/1	0,3	1,3	-16,5	13,7	-39,8	3,2	4,8	18,3	-2,9	9,4
2	0,4	1,1	-14,5	11,9	-38,6	5,6	10,1	13,5	-0,5	7,7
3	0,5	1,3	-13,6	14,2	-38,4	2,6	10,3	14,5	-0,1	7,9
I	0,4	1,2	-14,9	13,3	-38,9	3,8	8,4	15,4	-1,2	8,3
4	0,3	1,3	-11,3	18,7	-35,5	7,7	18,3	23,7	0,8	9,9
5	0,4	1,1	-12,8	14,7	-37,1	3,5	14,4	15,5	-0,9	8,2
6	0,2	0,9	-12,5	11,0	-35,6	3,5	9,7	11,6	-2,8	6,2
II	0,3	1,1	-12,2	14,8	-36,1	4,9	14,1	16,9	-1,0	8,1
7	0,2	0,7	-13,3	8,9	-32,4	6,2	7,2	8,3	-4,5	4,9
8	0,2	0,5	-11,9	4,8	-32,1	5,4	8,4	3,0	-3,5	1,2
9	0,0	0,2	-16,6	0,9	-30,2	2,9	4,1	-3,7	-4,8	-1,7
III	0,1	0,5	-13,9	4,9	-31,6	4,8	6,6	2,5	4,3	1,5
10	0,1	0,1	-17,9	1,4	-32,3	6,7	6,3	0,6	-7,5	-1,3
11	0,2	-0,1	-15,2	0,7	-34,7	3,3	8,9	8,0	-7,7	-1,8
12	0,1	-0,2	-15,9	-0,3	-34,3	3,5	7,8	4,5	-8,2	-2,0
IV	0,1	-0,1	-16,3	0,6	-33,8	4,5	7,7	4,4	-7,8	-1,7
2015/1	0,2	-0,1	-15,3	1,2	-35,3	4,5	6,2	1,4	-4,0	-1,1
2	0,1	-0,3	-13,7	0,8	-33,4	5,2	7,6	-2,5	-0,9	-0,4
3	0,2	-0,3	-11,6	2,0	-33,8	4,6	15,5	5,2	0,2	0,3
I	0,2	-0,2	-13,5	1,3	-34,2	4,8	9,8	1,4	-1,6	-0,4
4	0,3	0,0	-9,5	1,8	-28,1	7,4	16,1	-2,2	-0,1	-0,9

Leto	Naročila, pričakovanja in poslovni optimizem v Sloveniji													
	Gospodarska klima			Naročila, predelovalna dejavnost			Naročila, gradbeništvo			Trgovina na drobno prečakovanja			Poslovni optimizem	
	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	indeks naročil	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba	ocena stanja	medletna sprememba
2007	13,4	31	8,3	3,8	13,0	19,4	40,9	4,8	11,6	1,8				
2008	2,2	-11,2	-19,3	-27,6	-6,5	-19,5	30,5	-10,4	-4,3	-15,9				
2009	-22,3	-25,5	-61,7	-42,4	-61,7	-55,2	0,0	-30,5	-22,9	-18,6				
2010	-8,8	12,9	-24,6	37,1	-68,8	-7,1	24,9	24,8	-0,9	22,0				
2011	-6,7	2,0	-15,5	7,0	-59,3	9,7	24,7	-1,8	-0,3	-0,1				
2012	-16,7	-10,0	-32,4	-16,9	-52,7	6,6	20,0	-4,7	-10,9	-10,6				
2013	-13,4	3,3	-26,5	5,8	-32,5	20,2	24,0	4,0	-5,3	5,5				
2014	-2,17	11,25	-9,89	16,68	-15,08	17,47	30,49	6,48	2,05	7,42				
2014/1	-9	7,0	-23,5	19,4	-30,4	16,8	23,6	7,6	-2,4	8,6				
2	-8	7,0	-20,2	12,1	-34,7	22,6	33,8	24,6	3,6	7,5				
3	-6	7,0	-15,4	18,0	-30,1	25,6	36,7	-0,2	4,4	8,3				
I	-7,7	7,0	-19,7	16,5	-31,7	21,7	31,4	10,7	1,9	8,1				
4	-4	9,0	-15,1	15,0	-22,8	24,3	38,7	1,2	5,3	10,4				
5	3	16,0	-7,1	15,3	-8	27,0	36,5	4,3	6,2	8,4				
6	1	13,0	-3,2	18,9	-6,7	22,8	29,8	-3,9	4,9	9,1				
II	0,0	12,7	-8,5	16,4	-12,5	24,7	35,0	0,5	5,5	9,3				
7	2	15,0	1,6	28,3	-4,1	21,1	34,5	6,0	4,0	12,0				
8	0	11,0	-4,6	17,8	-7,6	11,6	8,7	-4,1	3,6	6,2				
9	1	11,0	-10,5	16,1	-4,9	11,7	30,7	1,5	3,3	3,7				
III	1,0	12,3	-4,5	22,1	-5,5	14,8	24,6	1,1	3,6	7,3				
10	1	15,0	0,8	20,1	-5,0	11,2	28,7	0,1	1,2	7,3				
11	-3	12,0	-7,4	13,2	-10,3	6,6	30,9	29,2	-4,6	3,6				
12	-4	12,0	-14,1	6,0	-16,3	8,3	33,3	11,4	-4,9	3,9				
IV	-2,0	13,0	-6,9	13,1	-10,5	8,7	31,0	13,6	-2,8	4,9				
2015/1	2,2	11,2	-18,7	4,8	-27,2	3,2	24,4	0,8	4,5	6,9				
2	4,7	12,7	-14,6	5,6	-31,8	2,9	36,8	3,0	8,3	4,7				
3	6,7	12,7	-2,0	13,4	-34,9	-4,8	54,6	17,9	12,3	7,9				
I	4,5	12,2	-11,8	7,9	-31,3	0,4	38,6	7,2	8,4	6,5				
4	6,8	10,8	6,9	22,0	-30,5	-7,7	44,4	5,7	9,2	3,9				

Leto	Skupno						Industrijska produkcija						Oskrba (el., plin, voda)		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	Rudarstvo	Predelovalna industrija			indeks	letni porast	mesečna rast		
2007	131,3	6,2	0,56	119,2	3,6	0,69		132,4	7,5	0,65	115,2	-11,1	-0,96		
2008	129,1	-1,7	-0,06	117,3	-1,6	-0,32		130,2	-1,7	-0,03	116,2	0,9	0,00		
2009	107,6	-16,7	-1,64	113,7	-3,1	-0,29		107,1	-17,7	-1,77	107,5	-7,5	-0,64		
2010	115,3	7,1	0,78	127,5	12,1	1,00		115,3	7,6	0,84	107,8	0,3	-0,06		
2011	104,4	-9,5	-0,4	118,7	-7,7	-0,73		105,1	2,7	-0,45	89,1	4,6	0,09		
2012	104,1	0,0	-0,15	110,7	-6,6	-0,86		103,6	-1,0	-0,19	98,7	10,0	0,69		
2013	99,6	-4,3	0,31	88,2	-10,4	0,82		97,6	-5,8	0,35	120,1	21,6	0,26		
2014	101,5	2,1	0,48	83,4	-0,09	-2,26		101,4	4,2	0,53	103,3	-13,9	-1,09		
2013/10	108,1	-0,8	0,85	97,9	-8,0	1,30		106,4	-1,5	0,85	124,9	5,1	1,21		
11	104	0,5	-0,42	101	6,0	0,26		102,2	0,6	-0,38	120,8	-1,3	-1,37		
12	93	8,0	0,02	111,6	74,1	9,94		88,3	7,9	-0,18	134,8	4,2	-0,71		
IV	101,7	2,2		103,5	16,8			99,0	1,9		126,8	2,7			
2014/1	95,4	-1,0	1,08	86,7	30,2	6,83		94,4	1,4	1,08	104,8	-21,6	-4,74		
2	95,3	-2,3	0,70	74,3	0,0	2,31		94,8	0,0	0,97	102,4	-19,4	-5,01		
3	106,3	2,9	0,08	63,6	-26,6	-4,4		106,7	5,4	0,07	108,3	-13,8	-2,30		
I	99,0	-0,1		74,9	-1,3			98,6	2,4		105,2	-18,3			
4	103,2	1,5	1,74	138,4	73,2	11,27		102,6	1,5	1,33	99,1	-9,8	-1,33		
5	101,5	0,5	-0,08	93	18,0	0,60		101,3	0,5	-0,42	101,6	-4,8	-0,18		
6	105,8	6,4	0,57	82,2	9,3	-3,25		107,1	8,7	0,59	94,3	-15,4	-1,3		
II	103,5	2,8		104,5	34,1			103,7	3,5		98,3	-10,1			
7	107	5,6	1,69	74,9	-20,1	-7,05		107,1	7,4	1,8	110	-6,1	2,19		
8	83,2	-1,3	-1,16	67,9	-27,4	-9,03		81,9	1,4	-0,97	98,1	-15,8	-0,08		
9	108,8	5,1	0,27	93,3	19,6	-4,72		109,6	6,8	0,41	100,4	-13,1	0,94		
III	99,7	3,4		78,7	-11,0			99,5	5,5		102,8	-11,6			
10	110,4	2,9	0,39	94,6	-3,4	-5,26		111	5,1	0,46	104,7	-16,2	0,18		
11	104,6	1,5	-0,46	77,2	-23,6	-7,91		104,9	3,7	-0,39	104,2	-13,7	-0,96		
12	96,3	3,5	0,95	55,1	-50,6	-6,53		95,3	8,2	1,43	111,7	-18,2	-0,53		
IV	103,8	2,6		75,6	-26,9			103,7	5,5		106,9	-16,1			
2015/1	99	3,8	0,25	74,1	-14,5	2,54		99	4,9	0,49	101,7	-3,0	-2,22		
2	101,8	6,8	0,62	71,7	-3,5	3,16		102,3	7,9	0,85	101,1	-1,3	-2,02		

Gradbeništvo in turizem

Leto	Gradbeništvo			Nočitve domačih gostov			Nočitve tujih gostov			Skupaj nočitve		
	tisoč ur	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast	v 1000	letni porast	mesečna rast
2007	39383	10,9	0,80	3394	4,9	0,46	4867	8,4	0,74	8261	6,9	0,62
2008	43591	10,7	0,86	3543	4,4	0,39	4809	-1,2	-0,08	8352	1,1	0,11
2009	41929	-3,0	-0,92	3777	4,8	0,12	4526	-7,0	-0,42	8303	-2,0	-0,20
2010	36901	-12,0	-1,01	3848	-4,2	-0,35	4923	0,7	0,03	8772	-1,5	-0,13
2011	31765	-13,9	-0,91	3867	0,5	0,21	5373	9,1	0,67	9240	5,3	0,47
2012	28965	-8,8	-1,07	3679	-4,9	-0,58	5678	5,7	0,70	9355	1,2	0,16
2013	27521	-5,0	0,04	3554	-3,4	-0,06	5833	2,7	0,02	9387	0,3	0,01
2014	27835	1,1	0,21	3430	-2,7	-0,15	5914	2,4	0,13	9344	0,3	-0,02
2013/10	2426	-1,2	1,29	250	4,3	0,88	384	3,8	-0,49	634	4,0	0,10
11	2434	-4,7	-0,66	209	-2,3	0,18	265	-4,0	2,18	475	-3,2	0,99
12	2162	2,8	-0,23	230	-0,9	1,29	255	1,1	-0,48	485	0,1	-0,06
IV	7022	-1,3		690	0,5		905	0,7		1594	0,6	
2014/1	1694	-0,7	0,61	201	-6,9	-1,7	313	4,3	-3,4	515	-0,4	-2,83
2	1817	-1,3	-0,45	302	-5,7	-0,28	221	-0,2	-1,73	523	-3,4	-1,75
3	2185	-0,2	-0,59	260	2,4	0,55	285	-5,8	-1,38	545	-2,1	-0,87
I	5695	-0,7		764	-3,4		820	-0,6		1583	-2,0	
4	2287	1,7	0,44	217	-3,6	-1,61	387	15,5	-0,71	603	7,8	-1,13
5	2422	-0,7	-0,20	257	1,0	1,8	468	-4,9	1,16	725	-2,9	1,47
6	2495	5,9	0,36	315	-1,3	-0,88	598	8,3	1,59	913	4,8	0,79
II	7204	2,3		788	-1,2		1454	5,3		2242	2,9	
7	2696	0,8	1,23	449	-7,7	-1,1	931	-3,8	0,49	1380	-5,1	0,11
8	2460	-2,5	-0,90	483	-8,7	-1,93	1163	2,1	1,74	1646	-1,3	0,75
9	2633	4,5	1,24	246	-5,8	-1,57	581	-4,2	0,18	837	-4,7	-0,11
III	7789	0,9		1177	-7,7		2685	-1,4		3862	-3,4	
10	2470	1,8	0,77	271	8,2	3,47	401	4,5	0,9	672	6,0	1,92
11	2407	-1,1	-1,07	208	-0,7	0,59	264	-0,7	0,16	471	-0,7	0,06
12	2270	5,0	1,02	222	-3,6	0,81	281	13,9	2,52	512	5,6	1,39
IV	7147	1,8		700	1,6		955	5,6		1656	3,9	
2015/1	1666	-1,6	-0,47	221	9,6	1,57	326	4,0	-0,41	547	6,2	0,21
2	1835	1,0	-0,54	332	9,9	2,10	256	15,7	2,02	588	12,4	1,46

Leto	Promet						Železniški			Luški		
	Letalski		Čestni		mesečna		tkm	letni porast	mesečna rast	tisoč T	letni porast	mesečna rast
	PKM mio	letni porast	mesečna rast	tkm	letni porast	mesečna rast	tkm mio	letni porast	mesečna rast	tisoč T	letni porast	mesečna rast
2008	1349	13,8	1,49	16262	18,4	1,50	3520	-2,3	-1,22	16554	4,5	0,45
2009	1194	-11,5	-1,16	14762	-9,2	-0,78	2668	-24,2	-0,85	13356	-19,3	-1,70
2010	1224	2,5	0,19	15931	7,7	-0,36	3421	28,2	-1,42	14591	9,2	0,66
2011	1219	0,2	-0,90	16440	3,2	0,54	3752	9,7	0,08	16201	14,0	1,20
2012	1055	-13,5	-0,48	15888	-3,4	-0,69	3740	-7,5	0,02	16907	4,4	0,11
2013	1061	0,56	0,30	15915	1,6	0,39	3799	9,5	-0,01	17185	1,6	0,39
2013/10	84	2,5	-1,72	1399	1,8	0,16	381,1	24,9	1,00	1623	29,9	0,27
11	65	-8,5	1,23	1379	1,8	-0,02	375,7	24,9	-0,38	1444	2,8	-0,15
12	63	18,0	4,07	1164	1,8	-0,23	317,1	24,9	-1,82	1346	-10,5	-1,67
IV	211	2,7		3942	1,8		1073,9	24,9		4412	6,1	
2014/1	60	7,8	2,16	1145	-9,7	-2,19	307,9	13,0	-3,02	1541	11,4	-0,16
2	56	7,7	0,81	1226	-9,7	-2,22	329,6	13,0	-0,80	1548	6,5	3,98
3	66	4,9	0,46	1333	-9,7	-2,09	358,3	13,0	-2,92	1512	11,5	0,65
I	182	6,7		3704	-9,7		995,9	13,0		4601	9,7	
4	85	10,8	1,13	1393	2,2	0,13	347,3	15,7	1,45	1097	-17,8	-5,79
5	96	5,5	0,46	1375	2,2	0,53	343,0	15,7	-0,80	1537	3,6	-1,45
6	120	5,5	0,70	1400	2,2	0,81	349,3	15,7	-1,09	1539	2,0	0,33
II	302	6,9		4168	2,2		1039,6	15,7		4172	-3,5	
7	140	-2,3	-1,90	1406	4,4	2,57	347,8	3,5	1,28	1692	12,0	3,31
8	160	8,7	1,44	1140	4,4	2,53	281,8	3,5	-0,71	1247	-2,3	-1,48
9	129	21,7	1,13	1410	4,4	2,28	348,7	3,5	0,63	1432	-2,3	0,45
III	429	8,2		3956	4,4		978,3	3,5		4371	2,7	
10	110	31,0	4,13	1578	12,8	3,14	389,1	2,1	1,13	1790	10,3	4,88
11	84	29,6	3,72	1555	12,8	2,65	383,5	2,1	1,18	1599	10,7	3,23
12	72	13,9	4,36	1313	12,8	2,10	323,8	2,1	1,27	1480	10,0	-0,46
IV	265	25,5		4445	12,8		1096,4	2,1		4869	10,3	
2015/1	65	8,9	1,08							1803	17,0	3,81
2	57	1,2	-1,62							1447	-6,5	-0,37

Leto	Zaposlenost										Skupaj		
	Zaposlene osebe					Samozaposlene osebe					Iskalci zaposlitve		aktivno prebivalstvo
	v podjetjih in organizacijah	letni porast	pri samoz. oseb	letni porast	podjetniki in poklici	letni porast	število	letni porast	število	letni porast	aktivno prebivalstvo	letni porast	
2007	696116	3,1	69933	5,1	53303	3,5	71336	-16,9	925334	1,6			
2008	717564	3,1	72300	3,4	55442	4,0	63216	-11,4	942473	1,9			
2009	699435	-2,5	67937	-6,0	58507	5,5	86353	37,1	944524	0,2			
2010	685733	-2,0	61461	-9,5	59824	2,2	100504	16,4	935543	-1,0			
2011	671812	-2,0	57238	-7,0	61258	2,0	110692	10,0	934658	0,0			
2012	662552	-1,4	54491	-4,8	60823	-0,7	110183	-0,5	920184	-1,5			
2013	647584	-2,2	51139	-6,1	61395	0,9	119827	8,8	913423	-0,7			
2014	652557	0,8	50482	-1,3	64351	4,8	120109	0,2	917901	0,5			
2013/7	648013	-2,2	51779	-5,8	61259	1,4	117143	9,6	911502	-0,6			
8	647018	-2,1	51586	-5,7	61329	1,8	116600	9,9	909844	-0,5			
9	648646	-1,8	51864	-5,2	61701	2,2	114669	8,8	910192	-0,4			
10	649675	-1,4	52030	-4,6	62525	3,0	118721	7,1	916685	-0,1			
11	649860	-1,2	51689	-4,1	63026	3,7	119313	7,0	917545	0,1			
12	644805	-0,5	49565	-4,0	63269	5,0	124015	5,0	915338	0,5			
2014/1	643055	-0,3	48456	-3,6	63191	4,8	129843	4,5	911404	-0,2			
2	644829	-0,2	48161	-3,7	63376	5,0	129764	4,6	913040	0,0			
3	647810	0,2	49096	-2,7	63680	5,2	126730	3,3	914384	0,2			
4	651008	0,6	49814	-2,6	63916	5,1	123636	1,9	920237	0,6			
5	653568	0,7	50424	-2,2	64124	5,3	119670	0,9	919754	0,6			
6	654659	0,8	50958	-1,5	64190	5,7	117352	0,6	919441	0,7			
7	654106	0,9	51035	-1,4	64206	4,8	116199	-0,8	918034	0,7			
8	653569	1,0	51292	-0,6	64360	4,9	114784	-1,6	916508	0,7			
9	656447	1,2	51715	-0,3	64824	5,1	112560	-1,8	918083	0,9			
10	658616	1,4	52274	0,5	65389	4,6	115901	-2,4	922325	0,6			
11	659996	1,4	52183	1,0	65538	4,0	115411	-3,3	922188	0,5			
12	654023	1,4	50387	1,7	65421	3,4	119458	-3,7	919416	0,4			
2015/1	651838	1,4	49117	1,4	65694	4,0	124279	-4,3	918533	0,8			
2	654339	1,5	49255	2,3	66015	4,2	122552	-5,6	919908	0,8			
3							118099	-6,8					
4							114932	-7,0					

Leto	Cene življenjskih potrebščin																	
	Življenjske potrebe				Osnovna inflacija				Blago				Storitve				Goniva	
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast	indeks	letni porast		
2007	106,39	3,6	0,43	105,07	3,5	0,37	105,29	3,2	108,45	4,8	112,10	3,4	112,10	3,4	112,10	3,4		
2008	112,33	5,7	0,28	110,19	5,1	0,37	111,28	5,7	114,26	5,3	122,64	9,5	122,64	9,5	122,64	9,5		
2009	113,12	0,72	0,06	112,40	1,90	0,05	110,85	-0,37	117,96	3,24	117,13	-4,02	117,13	-4,02	117,13	-4,02		
2010	115,20	1,80	0,17	112,58	0,15	0,02	113,73	2,60	119,34	1,18	133,46	14,01	133,46	14,01	133,46	14,01		
2011	117,29	1,81	0,19	113,47	0,79	0,12	117,29	3,12	119,37	0,03	145,09	8,84	145,09	8,84	145,09	8,84		
2012	120,34	2,60	0,22	115,36	1,67	0,17	121,36	3,46	121,21	1,55	158,19	8,96	158,19	8,96	158,19	8,96		
2013	122,45	1,77	0,09	117,14	1,55	0,08	123,48	1,76	123,93	2,24	161,06	1,86	161,06	1,86	161,06	1,86		
2014	122,70	0,20	-0,01	118,15	0,83	0,03	122,17	-0,42	123,75	1,62	159,54	-1,39	159,54	-1,39	159,54	-1,39		
2014/1	121,36	0,8	-0,12	116,50	1,1	0,24	120,97	0,4	122,09	1,8	159,89	1,1	159,89	1,1	159,89	1,1		
2	121,48	0,1	-0,11	116,73	1,0	0,20	121,11	-0,6	122,17	1,7	159,12	-3,4	159,12	-3,4	159,12	-3,4		
3	122,44	0,6	-0,13	117,84	1,4	0,16	122,39	-0,1	122,42	2,0	159,34	-3,0	159,34	-3,0	159,34	-3,0		
I	121,76	0,5	-	117,02	1,2	-	121,49	-0,1	122,23	-	159,45	-	159,45	-	159,45	-		
4	123,05	0,4	-0,18	118,23	1,1	-0,12	123,02	-0,3	122,98	2,0	159,85	-1,7	159,85	-1,7	159,85	-1,7		
5	123,78	0,7	-0,01	118,92	1,3	0,04	123,86	0,1	123,49	2,1	160,75	0,6	160,75	0,6	160,75	0,6		
6	123,92	0,8	0,11	119,13	1,4	0,04	123,53	0,1	124,67	2,2	161,52	0,9	161,52	0,9	161,52	0,9		
II	123,58	0,6	-	118,76	1,3	-	123,47	0,0	123,71	-	160,71	-	160,71	-	160,71	-		
7	122,56	0,0	0,24	117,81	0,4	0,04	120,88	-0,6	126,16	1,3	161,94	-0,3	161,94	-0,3	161,94	-0,3		
8	122,56	-0,3	0,20	118,17	0,6	0,06	120,63	-0,9	126,71	1,0	159,99	-2,0	159,99	-2,0	159,99	-2,0		
9	122,88	-0,3	0,00	118,46	0,4	-0,08	122,06	-0,9	124,55	1,0	159,24	-2,6	159,24	-2,6	159,24	-2,6		
III	122,67	-0,2	-	118,15	0,5	-	121,19	-0,8	125,81	1,1	160,39	-1,7	160,39	-1,7	160,39	-1,7		
10	123,17	-0,1	-0,05	118,72	0,2	-0,05	122,78	-0,8	123,92	1,3	159,32	-1,1	159,32	-1,1	159,32	-1,1		
11	122,89	-0,3	-0,05	118,79	0,2	-0,05	123,17	-0,5	122,16	0,4	158,65	-1,0	158,65	-1,0	158,65	-1,0		
12	122,32	0,2	-0,04	118,48	0,8	-0,10	121,64	-1,0	123,69	2,8	154,82	-4,1	154,82	-4,1	154,82	-4,1		
IV	122,79	-0,1	-	118,66	0,4	-	122,53	-0,8	123,26	1,5	157,60	-2,1	157,60	-2,1	157,60	-2,1		
2015/1	120,75	-0,5	-0,07	117,43	0,8	0,01	119,16	-1,5	124,14	1,7	148,27	-7,3	148,27	-7,3	148,27	-7,3		
2	121,02	-0,4	-0,12	117,57	0,7	0,14	119,25	-1,5	124,83	2,2	148,06	-7,0	148,06	-7,0	148,06	-7,0		
3	122,10	-0,3	-0,10	118,50	0,6	0,08	120,98	-1,2	124,46	1,7	150,34	-5,6	150,34	-5,6	150,34	-5,6		
I	121,29	-0,4	-	117,83	0,7	-	119,80	-1,4	124,48	1,8	148,89	-6,6	148,89	-6,6	148,89	-6,6		

Leto	Hammonizirani indeksi cen v Sloveniji (podatki Eurostata)														
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energija		
	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks	letna rast	
2007	106,39	3,76	105,31	3,19	108,56	4,87	105,07	3,47	112,10	3,36					
2008	112,28	5,53	111,28	5,66	114,26	5,25	110,32	4,99	122,64	9,40					
2009	113,25	0,86	110,85	-0,40	117,96	3,23	112,40	1,88	117,13	-4,38					
2010	115,62	2,09	113,73	2,60	119,33	1,16	112,58	0,16	133,46	13,94					
2011	118,03	2,09	117,29	3,13	119,37	0,00	113,47	0,79	145,19	8,88					
2012	121,35	2,81	121,36	3,47	121,21	1,54	115,36	1,66	158,19	8,95					
2013	123,68	1,92	123,47	1,74	123,93	2,24	117,14	1,54	161,05	1,81					
2014	124,14	0,32	122,96	-0,49	126,30	1,78	118,30	0,86	158,79	-1,60					
2013/7	123,74	2,79	122,53	2,48	125,88	3,32	116,95	1,94	161,50	4,26					
/8	124,02	2,23	122,63	1,70	126,53	3,21	117,45	2,16	162,54	0,70					
/9	124,51	1,41	124,10	1,07	125,15	2,21	117,98	1,74	162,85	-1,69					
/10	124,45	1,14	124,20	0,36	124,77	2,58	118,48	1,52	159,85	-1,80					
/11	124,29	1,21	124,27	0,82	124,18	1,93	118,51	1,23	158,84	0,26					
/12	123,62	0,89	123,63	0,55	123,47	1,34	117,50	0,47	160,23	1,38					
2014/1	122,93	0,89	122,04	0,38	124,42	1,74	116,50	1,05	159,14	0,12					
/2	122,89	0,16	121,89	-0,74	124,58	1,82	116,73	0,96	158,27	-3,75					
/3	123,81	0,62	123,12	-0,18	124,93	2,08	117,84	1,42	158,62	-3,10					
/4	124,37	0,49	123,70	-0,35	125,45	2,07	118,23	1,08	159,27	-1,62					
/5	125,28	0,97	124,67	0,25	126,23	2,29	118,92	1,34	160,44	1,14					
/6	125,36	0,99	124,43	0,22	126,94	2,41	119,13	1,40	161,16	1,21					
/7	124,11	0,30	122,01	-0,04	127,82	1,54	117,81	0,73	161,66	-0,05					
/8	124,03	0,00	121,62	-0,82	128,29	1,39	118,17	0,61	159,31	-1,99					
/9	124,39	-0,10	122,91	-0,96	126,95	1,43	118,46	0,42	158,39	-2,74					
/10	124,53	0,06	123,41	-0,64	126,43	1,33	118,72	0,20	158,48	-0,85					
/11	124,38	0,07	123,69	-0,47	125,51	1,07	118,79	0,23	157,73	-0,96					
/12	123,54	-0,01	122,01	-1,32	126,19	2,20	118,48	0,83	153,37	-4,29					
2015/1	122,06	-0,71	119,57	-2,03	126,48	1,65	117,43	0,79	145,98	-8,27					
/2	122,26	-0,52	119,58	-1,90	127,02	1,95	117,57	0,72	145,88	-7,83					
/3	123,33	-0,39	121,29	-1,49	126,91	1,58	118,50	0,56	148,37	-6,47					

Leto	Harmonizirani indeksi cen v evro območju													
	Skupni indeksi			Blago			Storitve			Osnovna inflacija			Energijska	
	indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast		indeks	letna rast	indeks	letna rast	indeks
2007	104.4	2.1		104.2	1.9		104.5	2.5		103.6	2.0	110.5	2.6	
2008	107.8	3.4		108.2	4.0		107.2	2.5		106.1	2.5	122.9	11.6	
2009	108.1	1.0		107.3	-0.9		109.4	2.0		107.6	1.4	112.2	-8.7	
2010	109.8	1.5		109.1	1.6		110.8	1.3		108.6	0.9	120.3	7.2	
2011	112.8	2.7		112.8	3.4		112.8	1.8		110.5	1.7	134.4	11.9	
2012	115.6	2.5		116.2	3.0		114.8	1.8		112.5	1.8	144.9	7.9	
2013	117.2	1.4		117.8	1.4		116.5	1.5		114.0	1.3	145.9	0.7	
2014	117.6	0.35		117.6	-0.19		117.9	1.22		114.9	0.84	143.1	-1.84	
2013/10	117.56	0.68		118.45	0.38		116.43	1.13		114.61	1.06	145.42	-1.90	
/11	117.47	0.85		118.29	0.44		116.38	1.44		114.61	1.15	144.05	-1.11	
/12	117.88	0.85		118.48	0.76		117.07	0.98		114.88	0.90	144.86	-0.02	
2014/1	115.57	-0.00		116.51	0.07		116.60	1.15		113.32	0.97	144.84	-1.40	
/2	116.92	0.70		116.70	0.23		117.19	1.28		113.77	1.11	144.92	-2.49	
/3	118.02	0.42		118.45	-0.01		117.42	1.15		115.10	0.85	144.42	-2.21	
/4	118.20	0.66		118.65	0.05		117.58	1.60		115.33	1.06	144.30	-1.82	
/5	118.07	0.49		118.57	0.04		117.38	1.12		115.22	0.80	144.20	1.14	
/6	118.20	0.50		118.38	-0.01		117.93	1.28		115.36	0.85	144.53	0.09	
/7	117.43	0.37		116.20	-0.04		119.02	1.25		114.58	0.82	144.19	-0.01	
/8	117.57	0.34		116.18	-0.34		119.37	1.20		114.89	0.90	143.39	-2.00	
/9	118.08	0.28		118.04	-0.33		118.10	0.99		115.40	0.75	143.64	-2.46	
/10	118.01	0.38		118.10	-0.29		117.86	1.22		115.41	0.70	142.33	-2.12	
/11	117.80	0.28		117.86	-0.37		117.68	1.11		115.33	0.63	140.37	-2.56	
/12	117.69	-0.17		117.03	-1.22		118.52	1.24		115.66	0.68	135.75	-6.29	
2015/1	115.85	0.24		114.57	-1.67		117.77	0.43		113.92	0.53	131.43	-9.25	
/2	116.59	-0.03		115.08	-1.39		118.55	1.16		114.47	0.61	133.50	-7.90	
/3	117.92	-0.09		117.38	-0.91		118.58	1.02		115.76	0.57	135.82	-5.82	
/4	118.19	-0.00					118.67	0.92				135.95	-5.79	

Industrijske cene

Leto	Skupaj			Oprema			Repromaterial			Živiljske potreščine		
	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast	indeks	letni porast	mesečna rast
2007	108,00	5,5	0,53	101	0,9	0,01	111,55	7,6	0,65	104,78	3,2	0,39
2008	114,03	5,6	0,38	104,72	3,6	0,50	117,98	5,8	0,32	110,67	5,6	0,39
2009	113,58	-0,4	-0,16	102,96	-1,6	-0,43	116,68	-1,1	-0,17	110,25	-0,4	-0,15
2010	115,90	2,0	0,17	102,58	-0,4	-0,03	120,07	2,9	0,25	111,36	1,0	0,08
2011	120,28	3,78	0,24	103,19	0,59	0,05	126,30	5,20	0,29	114,12	2,5	0,19
2012	121,50	1,01	0,10	104,14	0,93	0,04	127,30	0,79	0,08	115,71	1,40	0,16
2013	121,86	0,30	-0,04	103,96	-0,17	0,01	127,33	0,03	-0,09	116,80	0,94	0,01
2014	120,55	-1,07	-0,08	103,65	-0,30	-0,02	125,01	-1,82	-0,14	116,31	-0,41	-0,10
2014/1	121,36	-0,3	-0,04	103,65	-0,5	0,08	126,47	-0,9	-0,05	116,81	0,7	-0,01
2	120,42	-1,1	-0,29	103,34	-0,3	-0,22	124,63	-2,1	-0,27	116,63	0,1	-0,01
3	120,37	-1,5	-0,36	103,21	-0,7	-0,33	124,51	-2,8	-0,35	116,63	0,2	-0,02
I	120,72	-1,0	-	103,40	-0,5	-	125,20	-1,9	-	116,69	0,3	-
4	120,26	-1,5	-0,37	103,18	-0,9	-0,21	124,52	-2,6	-0,37	116,38	-0,3	-0,20
5	120,23	-1,5	-0,35	103,32	-0,8	-0,31	124,51	-2,3	-0,34	116,26	-0,7	-0,27
6	120,49	-1,2	-0,33	103,30	-0,7	-0,16	124,70	-2,2	-0,31	116,72	-0,1	-0,11
II	120,33	-1,4	-	103,27	-0,8	-	124,57	-2,3	-	116,45	-0,4	-
7	120,55	-1,0	-0,04	103,90	-0,3	0,11	124,86	-1,8	-0,21	116,40	-0,3	-0,17
8	120,51	-1,2	0,06	103,87	-0,2	0,17	124,99	-1,8	-0,13	116,11	-0,9	-0,12
9	120,66	-1,1	0,13	104,00	0,0	0,21	125,37	-1,5	-0,04	115,90	-1,0	-0,12
III	120,57	-1,1	-	103,92	-0,2	-	125,07	-1,7	-	116,13	-0,8	-
10	120,63	-1,0	0,18	103,93	0,0	0,15	125,28	-1,4	0,01	115,96	-0,9	-0,10
11	120,54	-0,9	0,25	103,98	0,3	0,20	125,06	-1,4	0,10	116,04	-0,8	-0,05
12	120,62	-0,6	0,21	104,15	0,5	0,12	125,24	-1,0	0,24	115,91	-0,8	-0,06
IV	120,60	-0,8	-	104,02	0,3	-	125,19	-1,3	-	115,97	-0,8	-
2015/1	120,64	-0,6	0,23	104,09	0,4	0,14	125,03	-1,1	0,14	116,27	-0,5	0,06
2	119,98	-0,4	0,02	103,84	0,5	0,08	124,16	-0,4	0,03	115,72	-0,8	-0,01
3	120,31	0,0	-0,10	103,85	0,6	-0,02	124,27	-0,2	-0,15	116,44	-0,2	0,10
I	120,31	-0,3	-	103,92	0,5	-	124,49	-0,6	-	116,14	-0,5	-

Leto	Skupaj brutto				Povprečne plače				Skupaj neto				Število plačanih ur				BTO plača za plačano uro			
	€	letni porast	mesečna rast	letni porast	€	letni porast	mesečna rast	letni porast	€	letni porast	mesečna rast	letni porast	število	letni porast	mesečna rast	€	letni porast	mesečna rast		
2007	1294,20	5,9	0,53	7,9	834,17	7,9	0,64	0	755	0	-0,02	170	0	0,0	819	5,7	0,54			
2008	1391,14	8,3	0,67	8,9	899,65	7,8	0,63	0	819	0,0	0,0	170	0,0	0,0	819	8,5	0,56			
2009	1439,26	3,5	0,11	3,4	930,16	3,4	0,12	3,4	930,16	0,12	-1,2	168	-1,2	-1,2	858	4,9	0,59			
2010	1494,89	3,9	0,31	3,9	966,69	3,9	0,33	3,9	966,69	0,33	0,0	168	0,3	0,0	887	3,5	0,16			
2011	1524,56	2,0	0,09	2,2	987,34	2,2	0,10	2,2	987,34	0,10	-0,7	167	-0,7	-0,7	908	2,3	0,02			
2012	1526,26	0,1	-0,09	0,4	991,47	0,4	-0,05	0,4	991,47	-0,05	0,6	168	0,6	0,6	908	0,1	0,04			
2013	1523,14	-0,2	0,06	0,6	996,98	0,6	0,11	0,6	996,98	0,11	0,0	168	0,0	0,0	908	0,0	-0,04			
2014	1540,11	1,1	0,11	0,8	1005,34	0,8	0,07	0,8	1005,34	0,07	-0,02	168	-0,02	-0,02	919	1,2	0,02			
2014/1	1534,54	0,7	0,25	0,8	1005,75	0,8	0,17	0,8	1005,75	0,17	0,0	175	0,0	-	878	0,7	-0,17			
2	1520,88	1,6	0,20	1,2	994,34	1,2	0,08	1,2	994,34	0,08	0,0	157	0,0	-	967	1,6	1,90			
3	1526,36	0,4	-0,03	0,3	996,97	0,3	-0,11	0,3	996,97	-0,11	0,0	163	0,0	-	936	0,5	0,02			
I	1527,26	0,9	-	0,8	999,02	0,8	-	0,8	999,02	-	0,0	165	0,0	-	927	0,9	-			
4	1531,56	1,0	0,24	0,8	1001,03	0,8	0,13	0,8	1001,03	0,13	0,0	169	0,0	-	906	0,9	-0,05			
5	1531,66	0,5	0,05	0,4	1000,69	0,4	-0,01	0,4	1000,69	-0,01	-2,9	170	-2,9	-	903	3,8	-0,19			
6	1521,38	1,7	0,12	1,3	995,64	1,3	0,07	1,3	995,64	0,07	3,8	164	3,8	-	930	-1,6	-0,25			
II	1528,20	1,1	-	0,8	999,12	0,8	-	0,8	999,12	-	0,3	168	0,3	-	913	1,0	-			
7	1535,66	1,7	0,39	1,2	1002,75	1,2	0,30	1,2	1002,75	0,30	0,0	175	0,0	-	875	1,6	-0,30			
8	1516,93	0,7	-0,10	0,3	992,94	0,3	-0,10	0,3	992,94	-0,10	-3,5	164	-3,5	-	925	4,4	-0,27			
9	1519,32	1,6	0,08	1,1	994,31	1,1	0,13	1,1	994,31	0,13	3,0	169	3,0	-	897	-1,9	-0,17			
III	1523,97	1,3	-	0,9	996,67	0,9	-	0,9	996,67	-	-0,2	169	-0,2	-	899	1,4	-			
10	1543,66	1,1	0,20	0,7	1007,24	0,7	0,19	0,7	1007,24	0,19	0,0	175	0,0	-	881	1,3	-0,12			
11	1633,22	1,0	-0,15	0,8	1053,77	0,8	-0,05	0,8	1053,77	-0,05	-4,3	157	-4,3	-	10,38	5,2	-0,07			
12	1566,09	1,4	0,07	1,1	1018,67	1,1	0,08	1,1	1018,67	0,08	3,6	175	3,6	-	895	-2,0	-0,05			
IV	1580,99	1,2	-	0,9	1026,56	0,9	-	0,9	1026,56	-	-0,2	169	-0,2	-	938	1,5	-			
2015/1	1538,01	0,2	-0,11	-0,2	1003,48	-0,2	-0,18	-0,2	1003,48	-0,18	-3,4	169	-3,4	-	911	3,8	-0,04			
2	1515,98	-0,3	-0,17	-1,3	981,91	-1,3	-0,38	-1,3	981,91	-0,38	0,0	170	0,0	-	968	0,1	0,83			

Leto	Prihodki javnega sektorja													
	Skupaj				Neposredni davki in ostali prihodki				DDV in trošarine				Carine	
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast
2007	13421,12	8,3	0,99	8992,07	6,3	0,88	4312,16	11,1	1,09	116,89	128,9	7,95		
2008	14682,00	9,4	0,54	9958,52	10,7	0,73	4604,16	6,8	-1,39	120,09	2,77	-0,91		
2009	13734,30	-6,1	-0,45	9194,90	-6,9	-0,64	4448,90	-2,8	0,01	90,50	-24,0	-4,44		
2010	13652,60	-0,4	0,2	8986,77	-2,2	0,0	4575,15	4,3	0,5	90,68	5,5	2,5		
2011	14318,09	4,8	-0,85	9490,15	5,3	-0,1	4721,80	5,2	-0,3	106,14	17,9	0,0		
2012	13924,47	0,6	-0,10	9200,75	4,9	0,26	4641,18	-1,0	-0,12	82,55	-19,0	-1,75		
2013	13497,42	-3,1	0,17	8708,92	-5,4	-0,19	4711,04	1,5	1,18	77,47	-6,2	-0,95		
2014	14174,40	5,1	0,23	9405,00	7,9	0,41	4847,11	2,9	-0,11	77,71	0,3	1,98		
2014/1	1197,40	4,6	0,82	746,52	2,8	0,87	445,89	8,0	0,56	4,99	-5,1	-3,61		
2	1055,29	3,9	1,08	744,89	4,3	1,08	303,16	2,6	1,14	7,24	15,3	4,32		
3	1031,96	6,4	-1,88	692,90	-2,0	-0,69	332,18	30,1	-4,28	6,87	-12,9	2,76		
I	3284,65	5,0	-	2184,31	1,7	-	1081,24	13,6	-	19,11	-0,9	-		
4	1246,54	11,3	0,87	824,90	32,8	2,40	415,01	-15,4	-1,97	6,64	-20,2	0,49		
5	1290,90	19,0	2,90	879,34	20,7	3,88	405,84	16,4	0,66	5,72	-24,4	0,01		
6	1196,77	5,6	0,30	803,03	-2,5	-0,33	387,07	27,9	1,69	6,67	-4,3	3,13		
II	3734,21	12,0	-	2507,26	17,0	-	1207,92	9,6	-	19,03	-16,3	-		
7	1103,60	-2,0	-0,10	636,18	2,6	-0,09	461,25	-7,6	-0,63	6,17	-6,6	0,91		
8	1118,07	-0,1	-1,36	754,57	3,5	-0,65	357,55	-6,9	-3,16	5,95	-5,2	3,81		
9	1227,52	7,6	2,02	771,86	4,3	-0,06	449,34	13,4	6,20	6,32	19,3	2,14		
III	3449,19	1,8	-	2162,62	3,5	-	1268,14	-0,4	-	18,43	2,5	-		
10	1226,72	0,6	1,27	762,51	4,8	2,93	457,35	-5,8	-1,22	6,86	17,9	1,62		
11	1179,69	3,3	-1,51	777,40	3,0	-0,74	395,63	3,7	-3,25	6,66	9,0	-0,19		
12	1299,94	1,4	-1,64	855,49	4,6	-3,63	436,83	-4,8	2,92	7,62	49,9	8,38		
IV	3706,35	1,8	-	2395,40	4,1	-	1289,81	-2,3	-	21,14	25,6	-		
2015/1	1218,61	1,8	-0,20	736,26	-1,4	-1,36	476,45	6,9	1,41	5,90	18,3	2,31		
2	1149,34	8,9	1,42	808,59	8,6	1,10	334,50	10,3	2,05	6,25	-13,7	-1,49		
3	1066,29	3,3	-0,62	711,81	2,7	-1,25	345,37	4,0	0,45	9,10	32,5	2,61		
I	3434,24	4,7	-	2256,65	3,3	-	1156,33	7,1	-	21,26	12,4	-		
4	1342,83	7,7	2,05	885,07	7,3	4,53	449,79	8,4	2,03	7,97	20,1	-1,13		

Prispevki za socialno varnost															
Skupno				Zdravstveno zavarovanje				Pokojninsko zavarovanje				Zaposlovanje			
	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast	mio. €	letni porast	mesečna rast
2007	4972,19	8,4	0,79	1968,62	8,0	0,76	2979,11	8,6	0,81	24,45	9,0	0,95	24,45	9,0	0,95
2008	5496,23	10,5	0,78	2169,86	10,2	0,82	3300,93	10,8	0,77	27,11	10,9	1,18	27,11	10,9	1,18
2009	5597,70	2,01	-0,26	2221,80	2,58	-0,24	3347,60	1,58	-0,27	28,30	4,8	1,42	28,30	4,8	1,42
2010	5690,63	1,7	0,3	2263,68	1,9	0,3	3399,24	1,5	0,3	27,70	-2,0	-1,6	27,70	-2,0	-1,6
2011	5781,44	1,1	-0,1	2302,45	1,3	0,0	3451,02	0,9	-0,2	27,97	1,8	0,6	27,97	1,8	0,6
2012	5720,63	8,4	-0,13	2268,25	5,7	-0,25	3425,95	-0,1	-	26,34	-0,1	-	26,34	-0,1	-
2013	5604,85	-2,1	0,36	2237,89	-1,3	4,54	3340,17	-2,5	6,17	26,79	1,7	-	26,79	1,7	-
2014	5740,76	2,4	0,32	2314,13	3,4	0,46	3396,92	1,7	0,22	29,71	11,3	-	29,71	11,3	-
2014/1	470,42	1,0	-0,87	188,36	1,4	-0,50	279,74	0,8	-1,30	2,32	6,5	-	2,32	6,5	-
2	481,80	5,0	0,29	192,76	4,1	0,25	286,57	5,4	0,22	2,47	29,7	-	2,47	29,7	-
3	436,27	-5,4	-2,35	157,69	-14,1	-4,09	276,11	0,3	-1,28	2,46	6,1	-	2,46	6,1	-
I	1388,48	0,2	-	538,81	-2,8	-	842,43	2,2	-	7,25	14,1	-	7,25	14,1	-
4	505,86	6,6	1,27	222,57	18,2	3,68	280,84	-1,2	-0,41	2,45	12,2	-	2,45	12,2	-
5	472,62	1,4	-0,04	191,53	2,9	0,45	278,55	0,3	-0,42	2,54	14,6	-	2,54	14,6	-
6	473,18	1,5	0,09	191,30	2,7	0,55	279,41	0,7	-0,30	2,47	11,0	-	2,47	11,0	-
II	1451,66	3,2	-	605,40	8,0	-	838,80	-0,1	-	7,46	12,6	-	7,46	12,6	-
7	476,03	3,1	0,60	192,41	5,2	1,10	281,16	1,6	0,14	2,45	7,6	-	2,45	7,6	-
8	471,39	2,8	0,15	190,65	3,0	0,04	278,27	2,6	-0,17	2,46	6,8	-	2,46	6,8	-
9	469,36	2,5	0,81	189,47	3,1	1,93	277,44	2,0	-0,03	2,45	12,1	-	2,45	12,1	-
III	1416,78	2,8	-	572,54	3,8	-	836,87	2,1	-	7,37	8,8	-	7,37	8,8	-
10	479,66	4,4	4,23	193,64	5,3	2,08	283,51	3,7	5,89	2,51	17,4	-	2,51	17,4	-
11	476,95	2,1	2,91	192,43	3,2	3,09	282,07	1,4	3,62	2,45	2,1	-	2,45	2,1	-
12	527,24	3,8	-3,28	211,32	5,2	-3,03	313,24	2,8	-3,36	2,68	9,2	-	2,68	9,2	-
IV	1483,85	3,4	-	597,38	4,6	-	878,82	2,6	-	7,64	9,6	-	7,64	9,6	-
2015/1	461,15	-2,0	-1,61	167,19	-11,2	-3,65	291,40	4,2	-0,38	2,56	10,5	-	2,56	10,5	-
2	540,10	12,1	2,02	255,19	32,4	5,69	282,40	-1,5	-0,63	2,51	1,6	-	2,51	1,6	-
3	451,79	3,6	-1,84	162,10	2,8	-3,83	287,15	4,0	-0,70	2,54	3,1	-	2,54	3,1	-
I	1453,04	4,6	-	584,48	8,0	-	860,96	2,2	-	7,60	5,1	-	7,60	5,1	-
4	492,50	-2,6	-0,45	197,14	-11,4	-0,84	282,77	4,2	-0,27	2,59	5,7	-	2,59	5,7	-

Leto	Kreditni in depoziti							
	Kreditni podjetjem		Kreditni prebivalstvu		Depoziti podjetij		Depoziti prebivalstva	
	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast	mio. €	letni porast
2006	11784	22,8	4871	25,8	3299	6,9	10940	6,0
2007	15292	29,8	6117	25,6	3647	10,5	12003	9,7
2008	19438	28,0	7443	22,4	3735	2,4	13237	10,3
2009	20790	0,93	8413	7,49	3868	1,79	14362	4,55
2010	20827	0,07	9282	10,33	4038	4,40	14897	3,73
2011	20091	-3,53	9454	1,85	4016	-0,54	15151	1,71
2012	18682	-7,02	9267	-1,98	3823	-4,83	15114	-0,24
2013	14191	-23,88	8918	-3,77	4247	11,06	14613	-3,32
2014	11190	-20,83	8763	-1,73	4710	10,90	15368	5,17
2013/10	17322	-10,94	9031	-3,32	4341	7,82	14651	-1,96
11	17146	-10,65	8996	-3,46	4259	5,63	14643	-2,15
12	14135	-24,18	8917	-3,78	4247	11,06	14613	-3,32
2014/1	13951	-24,93	8879	-3,39	4201	10,70	14761	-3,05
2	13840	-24,94	8849	-3,40	4159	10,52	14926	-2,37
3	13773	-24,91	8853	-3,34	4407	4,88	14886	-1,73
4	13735	-24,50	8849	-3,19	4356	5,12	14863	-0,01
5	13628	-24,67	8835	-2,99	4428	5,08	14927	0,99
6	13371	-25,80	8810	-3,18	4680	10,64	15025	1,51
7	13201	-25,99	8808	-2,67	4674	9,49	15140	2,01
8	13098	-26,53	8814	-2,70	4723	10,95	15259	3,10
9	12978	-26,78	8813	-2,63	4718	10,70	15207	3,11
10	12065	-30,35	8807	-2,48	4747	9,35	15205	3,78
11	11923	-30,46	8791	-2,28	4696	10,26	15241	4,08
12	11191	-20,83	8762	-1,74	4710	10,90	15368	5,17
1	11317	-18,88	8842	-0,42	4543	8,14	15486	4,91
2	11213	-18,98	8802	-0,53	4521	8,70	15582	4,40
3	11164	-18,94	8834	-0,21	4710	6,88	15593	4,75

